

אמת (6) סוממו של הקב"ה אמת כי אוחזת אמת הם ראש תוך סוף לרמזו שהקב"ה טובב כל
 עלמין ומעלה כל עלמין וליה אחר פזוי מניח כלל (אור חורה דרמיוס על אהנה זיגל) :

(3) בשעשה מו"מ באמונה ובאמת גמור באמת סוממו של הקב"ה עייז מפייטין לו מן השמים להעלות
 את הקדושה כינוי הנלוותה ק"ה המלובטין בכסף חזב ובכל עיניו המו"מ כי עייז שהמשך את האמת
 סוממו של הקב"ה על המו"מ הוא נמצא כי הוא ית' כזן ג"כ ומעילא מזקרב ג"כ הניגון הסוף אל
 החלקות שהמשך למ"מ הזה עייז עסקו בו ע"פ התורה והאמת כי אוריאל וקוב"ה כולל מד וכו' (מאור
 עיניס פ ויזא ועיין ממון אלה א' וזהו ד) : (ג) באדם יש ג"כ בחי' תורה שבכתב ושבע"פ המעשה
 הוא בחי' תורה שבכתב וכו' והייבאר נק' תורה שבכ"פ ועל ידך מתחנך האדם בכל עניניו וזריך
 לייחסם שלא לדבר אחד בפה ואשר בלב הן בתורה ותפלה או אפי' צווי"מ וכו' אך זריך שיהי' כל
 המעשהוין באמת ואמת הוא ראש תוך סוף וכו' כי יש כמה בני אדם שלומדים ובשקס מלימודו עושה כל
 מה שהיח"ט מסיסו. והנה רז"ל אמרו אם פגע כך מעול זה משכרו לביהמ"ד אם אכן הוא יגיעו
 וכו' אך האמת הוא כך אם היה לומר תורה באמת שיקשר א"ש בהבורא ית' באמת או בדל' היה
 כך כי אמת הוא ראש תוך סוף העלף הוא ראש היינו מה שמקשר א"ש באופו של עולם ומכניסו
 בקרבו. תוך ה"ה המס' בחי' אומר פסוק מאמר פסוק כשארז"ל שזה צד' הנגלה שבאורה והפנימיית
 שבה שוב בחי' שיהי' התורה זריך האדם בעת עסקו בצורה לרדק ח"ע אל פנימיית התורה וזה נקרא
 תוך. סוף הוא בחי' היינו שוף אחר שישים מלימודו וילך לסף הפירודות והאזיות דהיינו ליטא וניטן
 וכינוף וכו' וכו' ג"כ מקושר בהבורא ית' ובזוהרו מאחר שנקשר בהם בעת עסקו בתורה וכו' וזהו
 שמחפליין וספר כצו למנדך באמת דייקא וכו' (פי' נכזיס) : (ד) קרוב ה' וכו' לכל אשר יקראוהו
 באמת היינו שיאמין אמונה שלימה בהשגתו ית' שאין עוד עלברו ולא יחלה ס"ו במקרה או בכשפים
 רק שהבורא ית' משנים עליו בכל עניניו קטן וגדול וכל מאורעותיו ונקרין לפניו כשקידה אלה וכו'
 כי אמת הוא ראש תוך סוף. ראש הוא שהוא ית' ראשון ואין ראשים לראשיתו. תוך היינו שהוא ס"ו
 כל העולמות והנבראים עליונים ותחתונים. סוף הוא שהוא ית' יחיד מלכותו בכל משלה אפי' דבדים
 התחתונים באופן שאין עוד יתברו וכו' (שם בחידושי מסכת שבת ועיין יסודין וישיבה אות י') :

(8) מה שהעולים הם נותלי עי"ז אף שציקר כל הבריאה היתה בשביל ישראל וכו' היה משמש שאין
 ישראל מהשבין בשלימות ע"פ האמת (עיין פיס) ועי' השקרים מפרידים העולם ומלאו מהשם ית'
 ומגבול הקדושה ומתפל' העולם ומלאו לדר הקליפות ס"ו לכך כל פה"ז הוא להם בצוה"ר וכל שיחזוף
 האמת בעולם יוסוף גבול הקדושה להפשטו בכל הנבראים ומייחד ומקרב כל עניניו הפינס וכו' אל
 השי"ת ומלאו שמו שלם וכסאו שלם וכו' (שם בחידושי מסכת אבות וזיין יראה אות דיג) . (1) בכל
 המצות אפי' כשארם אינו מקיים ס"ו אפ"כ יכול לעסוק בעסקי זה העולם ובמדת האמת מי שהיה
 שקר ס"ו אינו יכול לעסוק אפי' בעסקי עה"ז כי מי שהוא שקרן אינו רואים לעשות עמו אפי' מו"מ
 ולדבר עמו ולמה כן. הענין כי האמת הוא מדריגה גדולה ואינו בה כנקל ואם היה באפסחי להעולם
 להחקיים בלא אמת לא היה האדם מערר עצמו לבא אל האמת ולא היה עושה שום דבר לבא אל
 מדריגת האמת ולה עשה השי"ת שכלל אמת לא יכול להחקיים אפי' בעסקי פה"ז כדרי שעיין יעמוד
 עצמו לבא אל האמת בעבודת הבורא ית' וזש"כ ותשך אמת תורה שנס בארליים לא יתקיים בלא אמת
 (קדושה לוי פרשה ברה"ט) : (1) זריך האדם לזכור מאד שלא להגיד ולהוליה שקר מפיו כי ס"ו אם
 אדם עגיד שקר או יש עליו למעלה מסתינים כי האדם הטובן אם עגיד לפעמים שמש יתראל כדוונה
 גדולה ובהבורא ית' מחסיל להסתיר בזה האדם שנקבץ עליו עול מלכות שמים שלימה או יבא השמן
 ואומר לפני הלא האדם הזה הוא כזן ואם כן לא יבא עמו שם שהוליה מפיו שמש ישראל כי דרכו
 סתיר להוליה מפיו מה שלא היה בלבו כי אין פיו ולש ~~הוא~~ זריך האדם להזיק עצמו מאד שלא
 להוליה דבר שקר מפיו וכו' (שם בליקוטים) : (2) אדם ית' טובה ית' אמת כי באופות נקראים
 אכנים וכשהחיות יולדים מקירות הלב בכהי' זעק ללשון ~~הוא~~ דייטר של אמת וכו' (אור
 המאיר דרוס לרה"ה) : (3) מה שמדת אמת הוא מדוה ~~הוא~~ ית' ית' ~~הוא~~ מדינת מדינת מן הקלס
 אל הקלס מדינת כל דרגין כד סוף כל דרגין וכו' וזהו ע"פ ~~הוא~~ בלי ~~הוא~~ עיין יראה אות
 שגב : (4) ממתת השקר ה"ה לרדק עצמו בחלקות ~~הוא~~ שקר ~~הוא~~ פי' עייז שקר מרדק
 מהקב"ה כי הקב"ה אמת וסוממו אמת לכן אינו יכול לרדק ~~הוא~~ בהקב"ה כ"א עייז ~~הוא~~ דובר
 שקרים לא יכון וכו' היינו משתנה שהוא לגבר עייז ~~הוא~~ עשה המצות דנוהו כ"א עייז ~~הוא~~ דובר
 שקרים ולכן זריך להחזקת משקרים ולסווד בשבועה ואז ~~הוא~~ שקר אוחזות קשר וקשר עצמו
 בידוהו ית' עייז וכו' (מענין החכמה פ' בשלה ועיין בפלה אות קכ"ג) : (5) ארו"ל אמת יש לו ונגלים
 שקר אין לו נגלים כי ידוע אמת אינו כבד אלף ~~הוא~~ של הקב"ה נקרא אמת כי הם הם
 שהוא

שהוא בסוף ניכר האמת וע"כ בשעת בריאת העולם בשהיו עולים האותיות לברוא בהם את העולם פלטה הפיו והמרה לברוא העולם עמה כי בה נק' אמת ולכאורה גם אלף או מס היו יכולין לפתח זאת אלף בודאי שאמת אינו ניכר אלף בסוף וע"כ עלה הפיו שהוא סוף אותיות אמת . והנה רגלים הוא מלאן פ' וזהו שקר אין לו רגלים כי בסופו ניכר שהוא שקר כי הספ"א שארי בחבורה שמתחילין בחינה דבר אמת קצת יסיים בפירוד' כי בסוף ניכר שהוא שקר ומאלף שאין לו רגלים שהוא סוף וע"כ לאמר חסן אמת ליעקב וגו' איש חס שהיה בו מתוס מראשו ועד רגליו וראשו הוא סוד המשכבה שהיא בחי' י' בחי' הכמה ס' ד אמת ניכר בעקב ר"ל בסוף וי"ש חס מראש ועד סוף היה חס ואמת וכו' (ע"יין פנים אור החכמה פ' עקב): (יב) ראש של המדות רעות הוא שקר כי כג המדות רעות הם כג מדת אמת וכשיחזיק במדת אמת וישבר עצמו ממדת שקר עד תכליתה אזי ממילא הוא מסויק אל"ע במדות טובות ומסבר עצמו ממדות רעות וכו' עד שזוכה עי"ז שיהיה בחס' משכן ומרכבה לשכינה וכו' (טובס אלימלך פ' תרומה): (יג) אמת יש לו רגלים פי' מוליד פרה ורבה כי ברא כרעה לחיבה וזהו לשון רגלים ושקר אין לו רגלים ע"ד מארז"ל סירס את הזכר וכדליתא בספד משפטים (דברי' אמת סידוש השלישי פ' בראשית): (יד) הטיבו את אשר דברו מי יתן וכו' הנס כי ארבעה מוטב היה שישמעו מפי הרב כמארז"ל ומה שאמרן פן נמות הלוא ארבעה זהו עיקר העבודה במסירת נפש וכו' אעפ"כ שיבט יחוסם על זה אשר חפסו במדת האמת לדבר כאשר היה אז עם לבבם לא כן המחקרים ומפניהם צפיהם ולבם כל עמם ולה אמר מי יתן והיה לבבם זה כל הימים (אוהב ישראל בליקוטים פ' ואשתקן) (טו) לקיים האמונה ולהשפוח דרך להחזיק אל"ע תמיד להיות רגיל תמיד בדת האמת כי שקר אין לו רגלים וקושטא קאי שבמדת האמת יהי' קיום לחי' רגלים שהם בחי' אמונה ובעתון כירוע וענין האמת דרך לזכור אף בדירים שכלב כ"ש ודובר אמת בלבבו וכו' (ליקוטי תורה מהרב וכו' מוה"ר ז"ל מטשפרנאביל פ' וילך): (טז) אמת ואמונה חוק ולא יעבור היינו כשהאמת עם האמונה אז האמונה חוק ולא יעבור כי כל עוד שיש בחדם איזה שקר בחינה מדה או נדיבור או בחינה תנועה אל"ע להשיג האמונה על צורה ודרך להסיר ולבטל מלבו כל בחי' שקר שיש בו גבל המסכים המגדילים בינו לבין קונו ולחזקן כל מדותיו שהיו בלי טום פ' יהדקה מן הדקה ואז יבא לשלימות האמונה וכו' (מאור ושמש רמז יום א' דסוכות):

(א) דבר ה' שמים נעשו בהדיבור ברא את העולמות וכה הפועל בנפעל נמצא כח הדיבור בשמים ופי' כח הדיבור הזה הוא עומד ויש לו קיום וזהו לעולם ה' דברך לבב בשמים שהדיבור עומד בשמים וכו' (ליקוטי אמרים דף ז' ע"ג). (ב) בשנה יש י"ב חדשים שבתים למד יום וזכום י"ב שעות ובחמתו אלו יכולין לחלק יום אחד ולומר שכל שעה הוא חס והי"ב שעות הם י"ב חדשים ובחמתו חס היו מסכימים לקרוא יום אחד בלשון שנה וי"ב שעות הם י"ב חדשים היה שייך זה ואפי' ברבע אמת חנו יכולין ג"כ לחלק שנה וחדשים אך שאנו בחזק הזמן אנו עושים שנה של זמן מרובה וחדש של למד יום והנה בדבר שלמעלה מהזמן בחלק אחד של רבע יש הכל שנה וחדש ויום ולשון שנה שנאמר פס הוא לשון שינוי של שכליים. ובהו ידבן משכהארז"ל צענין עיבור זיין חדשים טות חדשים י"ב חדשים וכן ז' שנים של יניקה וי"ג שנים גדלות שנה ר"ל שינוי וחדש ר"ל חידוש ר"ל כל כך שכליים היה דרך לבחי' עיבור זה ולעיבור אחר טית שכליים ולעיבור אחר י"ב וכן לענין שנים ובחמת בכל השתלשלות העולמות מאין סוף עד סוף כל העולמות הכל הוא בשליות שנשתלשלו משכל לשכל עד שבא לעולם שבתון הזמן אשר שם נגלים כל השינויים בחי' שנים וחדשים וימים וכו' (דף עו): (ג) יחיתא צוהר איהו נמצא כל עלמין וזה נקרא כח הפועל בנפעל וכל מה שיווד יוטר למטה בעולמות התחתונים הוא יותר מנומנס ואעפ"י כל מה שיש בים כל המדריונות ע"ד דליתא בדברי רז"ל עדיין והנה בחסו נראה שגם במדרגה אחרת שפלה יש בה כל המדריונות ע"ד דליתא בדברי רז"ל עדיין לא איכלתא בשרא דהורא גמלא שיש בו אחר חכילה הוספת רשכל וכן חכס ישמח חב וגורם שמחה לאביו שבשמים וזו השמחה פ"ה מחמת תגוב הבן ונהיה קודם שאכל הבשר נמצא שהיה השכל בבשר רק שהי' בהעלם גדול ואי"כ השמחה היה בדומם ופ"ה והיה שם גם השכל האנושי והשמחה והתענוג בהעלם ואח"כ נחמלה מנומנס ונחמ"כ לפי וכו' והנה כח הפועל שבמדריונות התחתונים נקראים רגלין כ"ש והארץ הוזה רגלי ופארז"ל על סוף שהיה תופר מנועלים ועל כל חפירה וחפירה אמר לשם יאוד קוב"ה ושכינתים לוי"ה שהיה תופר ומסבר ומעלה כח הפועל שבמדריונות התחתונים לשרשו ואמר לשם יאוד קוב"ה כי כח הפועל שמתחתונים נקרא מלכות וכו' (ע"יין פנים דף כח ע"ג): (ד) איבר ממצא כל ענמין ר"ל כח הפועל שבנפעל וסובב כל עלמין ר"ל הפועל בע"מ ע"יין פנים והנה פ"ה שהנו רואים שחשק ושיעשועי החיות קשצא אל אמו כן גם חשק ושיעשועי כח הפועל לבא אל שרשו וזהו תכלית שלימותו ומכ"כ שאם הפועל היה לו עלי' לשרשו אזי היה שלימותו יותר גדול חס לא יפלא

דרך אמונה חסידים

יתכן שיבא הנפעל והי' לו עליה לשרשו שהרי גם בנשמות מלינו כן וכו' (עיי' פנים דף כו) :
 (ב) כשאדם יקשר עמו להשי"ת אזי כל העולמות שלמה ממנו מתקשרים ב"כ לצורף ית' למשל אדם
 שיטלו בזה ע"י אכילה ומלבושים כצ"ל כלולים בו דומם צומח חי מדבר של העולמות וכלם מתקשרים
 ב"שי"ת על ידו ועיקר שיקשר א"ע בהשי"ת ואם אינו מאמין באמונה שלימה שפועל דביבור
 ובהתקשרותו בהשי"ת באמת אינו פועל למעלה כלל וצ"ע בכך יריכו פ"י שליחה ממנו האמונה
 וכלל גדול הוא האמונה שיש כמה בני אדם שיש להם אהבה ויראה ואין פועלין למעלה ממדת חסרון
 האמונה שלימה (דף לר ע"ב ועיי' יראה וכו' אות נה) : (ו) ע"י שישראל עוסקים בתורה ומצות
 הם ממשיכים שפע בכל העולמות ויש עוד דבר אחר שישראל יכולין להמשיך שפע והוא ע"י האמונה
 והענין כי השי"ת קידש כל השביעית כגון שבת ושמיטה וכן ב"ג תיקוני דיקנא קידש תיקון השביעי
 שהוא תיקון ואמת וכו' נכללין והוא תיקונין עילאין ושם עיקר הכפאח הדינין כי המדה ה"ל נק'
 אנפא דיינא דהירין ולמשל כאשר פני המלך מאירים והוא שמח וטוב לב והרחמים יגודים אז אם
 בא לפניו אפי' מי שנתחייב מיתה למלך אך מחמת גודל השמחה והרחמים גדלה הרחמנות ולית דין
 כלל חמץ וכו' עיי' פנים רק מי יכול לגרום כל הנ"ל מי תיקון הנ"ל מי שהוא מאמין באמונה שלימה
 בהשי"ת מפני שידע האמת שאלל כל הארץ כבודו והמשכת שפלו ית' בכל מקום ממלא שמדת האמונה
 נחלש בתורה מדת האמת וגורם פגולתו נמלא האמונה נעשה כלי קיבול למדת האמת וצ"ע איהו אמת
 ואיהו אמונה וכו' ושיהיה שום כמדתם ואז הוא יסיד גמור וזהו מי שיש בו אמונה בשלימות כנ"ל .
 אך מי שאינו כ"כ שלם באמונה רק שהוא רגיל לתקן מדת האמונה הנ"ל כמו בשמירת שבת ושביעית
 יכול הוא ג"כ להמשיך מדת אמת אל אמונה וצ"ע אלל פ' שביעית וכו' תאמרו מה נאכל וכו' ר"ל אפי'
 אם לא תהי' במדת אמונה שלימה ובסתן שלם שהרי תאמרו מה נאכל עכ"ל ביהותכס משמרים שביעית
 שהוא מדת האמונה הכולל נגרום שפע חיה וחייתו את ברכתו אך מפני שאינה אמונה אמתית אפשר
 לצוות את ברכתו כביכול ולא מלאכה משא"כ אם תהיו מאמינים בשלימות יבא השפע מלאכה ושמעת'
 שזה ג"כ כוונת אמן שהוא יסוד הויה ודני וכו' כי המבצר כוונתו להשפיע שפע עליון בעולם התחתון
 וזה הענין אמן אחריו אומר אמת הדבר מביא אמת באמונה שהוא שלם התחתון וכו' זה בשי' השילוב
 של הויה ארני היינו מפילא לתחת האמת לאמונה אבל ב"גיים אמן קרדים שהוא עליית עולם
 התחתון עליון ולכן השילוב ארני הויה מתחת לעילא (דף לו) : [ז] היה יש בתורה מצות הנקראים
 משפטים אפי' אם לא באמרו היו דאויים להאמר ויש מקראים הנקראים חקים ויש בני אדם שפוגרים
 אפי' על המשפטים ואעפ"כ הם בודים מלבם פעמים על המצוות של החקים ונדמה להם שהם ניתנין
 בזה בהירות ואור לתורה ועניהם נאמר מה לך לספר חוקי לשון בהירות וספיר ותתה שאת מוסר וכו'
 אם ראית בנך וחיך עמו שהוא עבירה של משפטים ולא עוד אלא עם אנאפים חלקך אפי' מה שהוא
 חלקך דהיינו אשתך המתרת לך אם אין אהה מקדם עצמך לקיים מצותו ית' רק למלאות תאוה הרי
 אהה מצדך עם חלקך וא"כ מה לך לספר חוקי כנ"ל (אור תורה רמזי תהלים) : (ח) ע"י הסדר שאדם
 עושה שעי"ז הוא מחזיק בתורה של אברהם שזה בחי' בוקר דאברהם עיי"ז הוא ממשך חסד עליון אל
 העולמות וצ"ע להגיד בבוקר חסדך להגיד לשון המשכה כי הוא נעשה הליבור המשפיע כי הוא
 מעורר מדת נזר חסד שהוא בדיבור אחרון ליבור ואמונתך בליבות פ"י אפי"ם שהוא אמת פחד
 יצחק שהוא בחי' גילת אמת יכול הוא ג"כ להמשיך ההשפעה ע"י מדת האמונה שבה ג"כ קיום שלם כ"ש
 וצדיק באמונה ית' וכו' (עיי' פנים ט) : [ט] להגיד בבוקר (היינו כשהוא צבירות ונדביות)
 חסדך. ואמונתך בליבות פ"י כשאדם לפעמים נופל ממדריגה והוא בחשיכה בענין הדבירות אז עכ"פ
 יהיה לאדם זה האמונה כידוע (ט) . [י] האמונה הוא בחי' רגלין כי כמו שהרגל מעמיד כל הבורק
 כך האמונה מעמיד כל העבודה שאם לא יאמין בהקב"ה אין עבודתו עבודה וכן האמת נק' רגלין כי
 הוא חיוק כל דבר (שם בליקוטים) : (יא) חיתום של הקב"ה אמת כי אמת אמת הם ראש חן
 סוף לרמז שהקב"ה מלא כל עולמן וכו' כל עולמן וסובב כל עולמן ולית אמת מניח (שם ברמזים
 על אגרות רז"ל) : (יב) כשים הרבה עבדים באיזה מקום השכינה היא קבוצתם דהיינו שיהא
 מחלמה ומחלשם כביכול חן הקליפות ואינו מחבלה הנלכות וקשה אצל השי"ת האמונה באדם
 שלימה (ליקוטי יקדים דף ב' ע"ב) : (יג) מה שאמרו בזוהר נאם והוד לבד מניח האמונה שהגוף
 היא הנלכות ונאם והוד הם הרגלים שהם האמונה והאמונה הוא יסוד ליראה אמת הוא מאמין
 שמלת כ"כ נופל עליו מימי ודנין שיתבדר במחשבתו כי איהו לבורה בלא מנהיג ר"ל שיחשוב
 בעצמו כיון שאינו רואים אמת וארץ ועולם שלם בודאי יש בורא שיהיה ויאמין באמונה שלימה שהוא
 ית' בודאי שאין שאלא בה"כ ואז חפל עליו יראה גדולה והשכל נק' רעיה מהימנא שהוא מנהיג את
 האמונה שמתחת השכל מולד האמונה ומשה הוא השכל וככל אדם יש בחי' משה והאמת (שם) .
 האמונה

(יד) האמונה לאדם הוא בנצח והוא טרד שהיא קורה לגנא והוא חרין סמכי קשום . גם טעם שהסוד בשמאל ונלא צימין והלא הודלס דבר גדול וכי' אך החירון אדרבא בשביל שהלא עולא והאלדס ע בר השי' אץ בניעות ר"ל שמהרס הניעות יגובר עליו הוא העבודה יותר מההודלס ולק"י הוא צימין [שם דף ג']. (טו) להבין סד הפרלופוס סד העניולים ויותר טודים הרבה מסודות הקבנה ע"ש מה שגראה בחוש מרוחניות אלקית המלוכס בלדס וכי' עיין דף יוד יא ועוד זכמה מקומות : (טז) הכוונה של אחד של היחוד של ק"ש לכוון שאין בכל העולם רק הקב"ה שמלא כה"כ ועיקר הכוונה שהאלדס ישים ח"ע לאין ואפס ולאין עקרו רק הנשמה שבו שהיא חלק חלוק ממעל נמלא שאין בכל העולם רק הקב"ה אחד וכי' שמלא כה"כ ואין שום דבר פנוי ממנו ית' (דף יב) : [יו] עיקר שלימות האמוני הוא כשחוק בלמונתו מאל מחמת שקבלה מלבוטיו ואף אם יאמר לו כל החקירות שבעולם לסתור את האמונה לא ישמע אליהם כלל רק יהיה חוק בלמונתו מאל קבלת מלבוטיו רק בשביל שלא תהא האמונה אללו זכחי' מיות אנשים מלומדס ע"כ הוא ממעיק גדעתו ושכ"ו ג"כ להסיר ולחוק את האמונה ביותר בכדי שיהא אמונתו שלימה ובלהנה גמורה . ח"ש חלקיו וחלקי אבותיו וכי' (דף יג ע"ב) : (יא) ירגיל עצמו בצדקת האמונה להאמין בכל מה שהשי"ת מלא כה"כ ולית אחר פנוי מיניה כלל כי דבר גשמי אינו מונע מקוס לדבר רוחני כידוע בחסד דעיינו הפו עליו יראה גדולה וע"י יראה זו יבא לעגוה חמתיית להיות אין נגד כח השי"ת וכמבואר בשל"ה על פסוק כי ה' הוא האלקים וכי' אין עוד . ופירש דר"ל שאין עוד שום מליאות בעולם זולת מליאותו ית' ע"ש שה"ה כדבר זה וכל זה ה"ה להבין שיתדבק בלב בלמח את לא שיהסרב תמיד בצורה ית' ובכל מה שיהא בעולם יראה רק את השי"ת שכחותיו מתי' את הכל עד שיתשוב על עצמו ג"כ כי הוא אין ממנו בלתי כח השי"ת שחיי' אותו הוא המלי' ואין עוד וכאזכרה לזה לא יש להשי"ת ממנו כביכול תענוג האמתי שצוקה מלחמו כדמיון האב ואם שמקווים להיליד בן ולשלטמו על זרועותיהם כך יש להשי"ת כביכול תענוג מבניו שבאים לרועותיו ולנשיקה ולרביקות וכי' (דף יח ע"ב ועיין גם דף יז) . (יג) יהיה תמיד בשמחה ויחסוב ויאמין בלמונה שלימה שהשי"ת אללו והוצאת אותו והוא בצורה ית' והצורה ית' זו בכל הצריו וכחותיו והוא מסתכל על הצורה ית' והצורה ית' מסתכל זו והצורה ית' יכול לעשות כל מה שהוא רולה אם הוא רולה מחריב כל העולמ ת ברנע אחת וצורה אחרת ברנע אחת וכו' ית' מופשרים כל הע צות והדינים שיש בעולם שכלל דבר יש ששענו וחיותו ואין אני בוטה ועתיירה רק ממנו ית' (לוחט הריב"ש דף כא כב) (כ) עיקר הגלות הוא שהדעת הוא בגלות היינו שאין עובדין להשי"ת בדחילו ורשימו שזה עיקר בחי' הדעת בחי' כלליות חסדים וגבורות ומיעוט הדעת הוא ע"י מיעוט האמונה שהוא פתח ושער ליכנס בה לדעת הכל המדות כי הוא סוד מדה שביעית וכי' כי בלמח בכל מדריגות ובכל עליית השילמות שיעקר השער לה' הוא האמונה מדה השביעית וכי' (מאור עינים פי' יולא) . (כה) עיקר קיום כל התורה הוא ע"י האמונה כמאמר"ל בל חכוק ובעעמידן על אחת ולדיק בלמחנתו יחי' והאמונה הוא שיאמין בשלימות בהצורה ית' ובהשגחתו ובתורתו ובכל דבר שחידשי סופרים וכי' וכ"ש ויאמינו ה' ובמשה עבדו ר"ל חטפ"י שלא היה להם שכל כל כך להאמין בהצורה ית' בשלימות אבל ע"י שהאמינו במשה שהוא עבדו היו דבריו נשמעים להם ובאו עי"ז להאמנת ה' . אך הסיבה הגדולה המפסדת את האמונה הוא הגאווה והגסות שאומר בלבו אף אני עבד ה' ולמדן כמותו וע"כ שיעקר לזה הוא השפלות והכרעת הצרו לקץ זכות . ועי"ז יבא לקיים מכל מלמדי השכלתי ומי שיש בידו אמרי' אפי' שאין לו שכל עלמיי יוכל לבא למדריגה גדולה זכחי' ואמונתך בלילות . כי אף שהוא במדריגת לילה לילה כיום יאיר לו ע"י האמונה שזה בחי' אחת ואמונה ערבית וכי' ועי"ז יכול לבא למדריג' הששוב עד שהיה לבו זך ונקי להשראת הצורה ית' בתוכו ממש עד שיחכה להיות מרכבה וכסא לכבודו ית' וכי' (שם) : (כז) מרגלא בפומי' דהבעש"ט זל"ה על פסוק וסרתם ועבדתם אלקי אחרים היינו תיכף כשסרתם מלת ה' מיד ועבדתם אלקים אחרים כי זהו עיקר הדעתי לידע ולהאמין בלמוני שלימה שכל כחותיו וחיותו הוא הצורה ז"ה שהוא חקיק ובעל היכולת ובעל הכוח כולם והוא מנענע כל הכחות שלו ותיכף כשבר מדעת זה נעשה עובד אלקים אחרים היינו כחות אחרים זולת הצורה ית' מלחר שאין לו דעת זה שכל הכחות שלו הוא הצורה ית' וז"ש כל הדר בחי' היינו שהאציאות שלו הוא ג"כ ישראל כי יש לו דעת הנ"ל דומה כמי שיש לו חלוק וכי' . (פרשה שמות) (כג) לפעמים אדם נל מהדעת והוא דרך נסיון מהצורה ית' שנוטלין ממנו הדעת לר"ת הטיעוד בדרכי ה' ואטפ"כ יחאו לדיק דרכו ובלמח נחו יחי' ואט"ס שנוטלין ממנו הדעת יוכל מקום חוקך ומתחוק בדרכי ה' משל"כ אם אין לו האמונה או כשנוטל מהדעת ונכנס בו רוח שמת וכל לעבוד

נעבור עבירה ה'ו וכו' (פרשה בל). (כד) עיקר הכל הוא האמינה שיאמין האדם כי מלא כה"כ
 וליט אמר טעמי מגיה והסתם בלמו ית' וכשיאמין זה בלב שלם ובאמת ית' עליו מורא גדול ממלך
 מלכי המלכים הקב"ה שכרי עומד לפניו ורואה אותו וכו' וגמלא האמונה הוא ממש היראה. ולכן שואלי'
 השאל ונתת באמונה קצתה עמים לתורה כי כל הדברים אפי' מה שאדם מסתחר בהם הכל ית'
 בו חיות מהבורא ית' ולריך האדם לקשר הדבר אל חיותו לבורא ית'. וזוהו השאל ונתת באמונה
 ר"ל השאל והגבחה הדבר ונתתו לשרש והדבקתו למקומו ובמה באמונה צמה שמאמין שכל דבר מלא
 מחיותו ית' ומלא כה"כ ולו קצתה כחיס לתורה ר"ל שקצתה והדבקת כל העמים והאנשי לתורה
 שנה נפרדת בשום זמן מהתורה כיון שכל דרךך לשם שמים וכו' וגמלא האמונה הוא שורש הכל ובכלל
 האמונה שיאמין האדם שכל עשיותיו והלכותיו הכל תלוי ביד הקב"ה ולא יאמר בחכמתי וביצתי
 עשיתי זאת רק כי הוא ית' הנותן לך כח לעשות חיל ותרנימו ית' לך ענה למקמי נכסין שאפי'
 הטלה והחכמה להספיק הן ולהסתחר הקב"ה הוא המייצג וחי' כהיראה משיב חכמים חזור ודעתם
 יסכל וזכר העומר בענין רע. וכמו שתנועת כל האבר' רק ברצון המחשב שבראם כן כל בני אדם
 הם רק כלים שעל ידם פועלים הפעולות בשמיות והקב"ה הוא הנותן כח ר"ל ענה וכו' (שם בניקוטי')
 (כח) לפי האמונה שהאדם מאמין בהש"ס כן הוא במדרגתו הן בענין ראיית אור הגנוז בהתורה
 הן נכנין שישכן הקב"ה בחוכו כ"ש ושכנתי בחוכם ולפי מיטוט האמונה תמטע כל הכל. גם
 גדולי ימטעו כל המדות טובות כי הוא העיקר והסרון אמונה בא מוחמת שהעולם הוא נשמי גדול
 והאדם ג"כ מנוסה והתורה כביכול ג"כ נתגשט' אללני ואל"ה לקבוע דבר הגדול הזה כ"ל בהסתחוקות
 גדול להסתגר על החומר ועי"ז יוכה לאור רת רה הגנוז וכו' (שם) (כו) משאר"ל כשפים מכחיש'
 פמנית של מעלה הוא רק לאופן שאין להם האמנה נמורה והשארין למטה וכו' וענין מה שטיקר
 פעולת החפלה הן בעצמו וכן מה שמתפללין אחרים עליו. הכל תלוי רק באמונה ש האמין אמונה
 נמורה בהסתחוק ית' שאין עוד מלבדו וכו' עי' יסורים וכו' אות יוד. (כג) ע"י האמונה יוכל
 לבא לקיים כל המצות כפי כוונתו ית'. כי כמו שיש לו אמונה כך בא לו הסיוע מנמטלה ובתי
 האמונה אינה החלה כלל וכו' ועי' האמונה יוכל לבא לידי יראה שכוה השער לה' כי אם יריו
 מהמין אמונה נמורה בו ית' מאין תבא לו היראה רה כפי גדולה האמונה כן תהי' גדול יראתו ממנו
 ית' וז"ש וכן האומר תהלה לדוד ג"פ בכל יום מוצנח' לו שהוא צן עוה"צ וכו' משום דאית צי'
 הכנת מוזן לכל מי כי עי"ז יתחוק האמונה בלבו שיאמין בהמונותיו מנ עי'ן לו בהבנה פרטיית כי
 אם ישיה עיניו ולבו על זה יראה בחוש שכוה כך ויאמין ויבא' לו די אמונה בכל עניניו. ועי"ז יבא
 ליראה והאבה ולכל המדות העליונות. ולכן ג"פ כי בנימל פעמים הוי חזקה להחזיק האמונה בוצרו
 הך מחמת שתמיד נופל ממדרגתו כזאת וכמבורר במ"א וע"כ אין נון בתהלה לדוד דאית בה נפילה
 וכו' כשאר"ל אפי' הכי חזר דוד וסמכן צרות הק' שגלמר סומך ה' לכל הנופלים כי ירידה לורך
 המליה והוא סמיכת ה' לכל הנופלים כי כל הדברים שהם סיבת ההרחקת ממנו ית' ידע ויאמין כי
 עי"ז יוכל להסתקרב יותר ויותר וכל זה ע"י האמונה וכו' (שם בחידושי מסכת סוטה): (כח) אותיות
 שם הוי' ב"ה אפי' כשתכפול אותם כמה פעמים תצטרך לעמוד האות והואת כפופה ולא כן בשאר
 האותיות כי כשתכפול אות ב' אז לריך לכתוב אות אחר היינו ד' וכשתכפול אות ג' ג' פעמים ג'
 הרי שית זקן אות לט' ד' פעמים ד' היא י"ז אבל אות ה' משמו ית' כשתכפול ה פעמים ה הרי
 ה' צפוף דכינו וכו'. וכן כיה פעמים כיה הם תרכה וכן עד אין מספר לריך אות ה' צפוף.
 וכן אות ואלו. כיינו וכו' פעמים ואלו וכן יוד פעמים יוד ג"ש"י שהוא מאה עיקר המספר הוא
 יוד ולכן נכתב שם הבורא ית' באלו האותיות וזהו הימנו בלטיק לני ה' לא שנית' (קדושת לוי פי'
 שמות): (כט) הלקיים הגדולים מתפללים מאלד ואינם יב לים לסבול כלן שיהי' אדם בעולם שלא
 יאמין באמונה שלימה בדברי הש"ס וז"ש מה גדלו מעשיך ה' מאלד עמק מהסתובך ליש בער
 לא ידע וכו' כי באמת מה שברא הש"ית כל העולמות אין זה חידוש אללי כי הוא אמר ויהי וכו'
 אבל זהו חידוש שהוא ית' כולו רוחני ואין לפניו רק עוב וכו' ויברא אדם שלא יבין גדולתו ורוממותו
 ית' וכו' (שם) (ל) יש ידיעה והכרה שמכירין הבורא ית' ע"י הנסים והנפלאות שמשש עם
 פנתינו ועמנו שמכח זה ניכר שהוא ית' מוקל בכל ומסוייבים כל הברואים לעבודו ביראה ויש עוד
 סברה אמתיית שהוא ית' ברא כל הברואים במזמר פיו ואלל זה ההכס שזכה להשנה אמתיית הזאת
 ולדע בדיעה שלימה שהבורא ית' ברא כל הנמלאים וכו' אללו זו ההכרה וידיעה שעי' הנסים
 הנפלאות אינה החובה כלל כי מאשר שהוא ית' ברפ הכנ שפיתא שבירו לשנותן לכל אשר יספיק
 לו היה שאלת הסכס מה המדות וכו' שכל אלה הם זכר להנסים והנפלאות שמשש עמנו בסוללנו

מתמרים . ינחם לנו זאת כיון שהנחנו מכירים אותו ית' הכרה אמתיית שנראה הכל ומשנית על הכל ובודאי לא יכלא ממנו שם דבר ענ זה משיבין לו אין מסתירין אחר הפסח אפיקומן כדי שיסאר עטם פסח ומלא בטי' כי הככרה אמתיית והאח שזכר אליה הסכס עליה בלא לאדם כ"א אחר קדושת' וטורה והסתמך בטבולת ה' ולפעמים גם זה החכם ניפל ממדרינתו ח"ו ולא אין הכרה זאת חוקק אללו בל כך משא"כ הבר' שמלך הכסוי ונפלאות שזו בחי' עטם פסח ומלא הכר' הזאת עומדת לעד וכו' (פרשה בלא והיובא גם בפי' שמיני) : (לא) מזה שאמר הקב"ה בעלמו אנכי ולא יהי' לך נרשם ונחקק בלב כל איש ישראל עד שאפי' הקל שבקלים מוסר נפשו על קדושת שמי ית' . (פ' יתרו) : (ב) כאשר המלך מלוה לעשות איזה דבר אז בודאי אין מי שיסרחר לבהם מחשבתו המלך ומה ענין רלונו בזה רק הכל יעשה עפ"י דיבורו כאשר יאמר כי הו זה כן יקום ומי ימלא לבו לדעת מהשבת המלך וכו' בערך זה עבודתינו בלימוד התורה והמלות עפ"י דיבורו של המלך ואין לנו רשות לנהל למחשבת המלך רק הוא האמר ותהי וכו' ועי"ש עוד שהארץ לבאר בענין שהקב"ה נכלה והסתר נודע מליאותו ולא מכוחו וליה מהשבה הפיאה ב"י כלל ואין לנו משיגין אותו רק לנו יודעין שיש מלוי הממלא כל המליאות והוא המחי' והמאזה את כל הנמלים בכחי הגדול מלך מלך עיניו והוא בחי' אלה הוא היינו יכה ונסתר וכו' עי"ש (פ כי חנה) (ג) האמונה הוא בחי' משין כי זה האדם מאמין באמונה שלימה בהבורא ית' וזהו השראת השכיני' והנה האדם חקקס ממעמו תיבך לריך לקבל עול מלכות שמים ולהאמין באמונה שלימה שיש בורא כל העולמים . והר"כ לריך האדם להתפלל וללמוד תורה ולעשות מלוא התורה והמנוח הם המלמדים את האדם איך יאמין באמונה שלימה ביותר בהבורא ית' כי עי"י התורה והמלות יש לו הדרכות השכל ולא הוא יאמין באמונה שקליית בהבורא ית' וכו' (פ פקודי) (ד) כשרדם מאמין באמונה שלימה שהקב"ה אצינו ויש לו תענוג כשמספיע עוזבו על עיני ישראל וכו' אז האדם אינו חסר כלום וכשיבטק מהקב"ה לרחם על עמו בודאי הקב"ה ימלא רלונו אצל האם אינו מאמין בזה אז הוא חסר . כי אינו עושה רלון בהש"ת לכשפיע עליו טובות וז"ש תמים תהי' כלומר תהי' תמים בלתי חסר שום דבר כשתהי' עם ה' אלוקך וכו' (פ שמיני) : (ה) אין מול לישראל פירוש כשארם אינו חושב א"ע והוא אללו כאין אז לישראל מול לשה השפעה כמו יול שיש עוליו וכו' עיין פנים כי כשארם אינו משגח על הטבע יכול הקב"ה ליתן לו שפע רב כי השם יתברך הוא למעלה מהטבע אצל כשכוחו בהטבע אין הקב"ה כביכול יכול להן לו מאחר שהוא בעלמו משנית על הטבע שהוא רע ודרך הטבע כשארם רע אין נוהגין לו כלום (פרשה שלח) . (ו) במע ישראל שכל עת ובכל רגע קול יונא ה' אלקינו ה' אחד וכו' (פי' והאמת) : (ז) אם האמונה תקוע בשלימות בלב האדם שאין לו שום חיות ויניקה והשפעה כ"א משפע וזכר' נשפע עליו מנמגל' מהימות ללה ומשליך עלמו עם כל רמ"ח אבריו ושם"ה גידיו להליכות הנזר כתינוק המוטל בחיתולו מקושר ואינו יכול לנענע יד ורגל עד שאמו מנחת לו ידו ורגלו זהו הנק' בן למקום ואשה יראת ה' מתפארת עמו לומר חיי במה ברא אתינה לנגד ויש תינוק יונק משדי אמו באוכן כנ"ל חיי חשה יראת ה' מספרת עם בעל וכו' . (אור המאיר דרוש לראש השנה) . (ח) אעפ"י שהעולם נברא בטבע דהיינו כשורעין ימים וכשלין זורעין אין לומח וכדומה בשאר דברים אך באמת לריכין והאמין באמוני שלימה שהבורא ית' ברא הטבע כי כל מה שבנומס הכל הוא ממנו ית' . וע"כ באמת יש עיטין ואין להם ויש שפועין ויש להם להירות כי הכל ממנו ית' ומה שלימה לעשות עפ"י הטבע הוא רק כאשר מלוות ולא חלילה שיבטחו על הטבע רק יחיינו שהכל ממנו ית' וכו' וע"כ נתקדשו השביעיית להיינו שבת ושביעית כי אין שלימות כי אם שיש בו זיין מדות ולכן כתיב ששה ימים ת.ש.ה מלאכתך פירות כי ששה מדות שש עפ"י הטבע אכל בשביעית אכל תשעה מלאכה רק שיהמינו באמוני שלימה וגדולה שכלל הוא רק מהש"ת ואמוני הוא בעלמה מדה השביעית כדודע שזה עיקר השלימות וכשיהי' השלימות של הימים וכן של השנים באמונה בלא מלאכ' אוי אפי' השפת ימם או השנים ביטעה מלאכ' יאמין ששוא רק מהש"ת כי רק הש"י הוא זן ומפרנס וכו' (עיין פנים . הסר לאברהם פ' צהר בחקוית ופ' ראה) . (ט) עוד היחוד הגדול בבורא אחר דק"ש . עיין השוכה אות כ' . (מ) האמונה הוא יסוד הכל כי בלתי אמוני איך לבא לשום מדה טובה . אהבת ה' או יראת ה' וכשלאמונה חוקק יכול לפיות התפשטות המדות עי"י יסוד זה ופי' האמונה יכול האדם לילך ולבא מסוף כל דרנן עד ריש כל דרנן עד שיזכה לנחי' בלב שומע בחי' בינה ומחש' לבחי' חכמה וכו' ופי' אמונה בלא למעלה מעל המדות למדח אין ונטש גריה חדשה ממס ומי' ולריך האדם שיהי' האמונה כל כך מושרש בלבו עד שירעישו כל אברי הגוף נויל האמונה בהש"ת וכו' (שם בחידושי הרי"ק וכו' שיש' אברהם כהנ' פ' כי תשא) : (מא) כשארם נוטל בהתנגדות

דרך אמונה חסידים

בהתנגדות ח"ו היינו שומרים לו בימוליס ומחשבת דרך ח"ו וכו' עיקר העור לא הוא ע"י אמונה גדולה ושפוטת בלי שום טעם וסברות כלל שכרי בלוחם ההשגה והעבודה שהשיג כבר נפל לשעבוד לכן יראה להתחוק בלמוני גדולה ושפוטת בחוקה • וזהו העור שהקב"ה עז לך לכל אדם בכל יום בגד הילי"ר כמארז"ל היינו שמשפיע להאדם אמונה זו להתחוק בו ית' ועל ידה יקום על משנתו וכו' וכל העור ויארזין שנה על האדם יפעמים או סיבות אחרות הכל הוא כי השי"ת יודע שיפוט בבחי' התנגדות כזה שלא יוכל לעמוד בה ולא יוכל קום מפילתו ולהתחוק בהמונה כני"ל ומקדים לו השי"ת רפואה למכתו לרעה או להטיב וע"י אומה סיבה התחוק האמונה או שההתנגדות עלמה לא תחול עליו בדרך כל כך מחמת היסורים או העוני שהם בעלמס סיבת יראה ה' וניטיל התאוות ואמונות הכוזביות וכו' ולריך האדם להתחוק מאד בלחמת האמונה הגדול' והחוקי ברזלנו הפשוט ית' כי לא מחשבותי המחשבותיכם וכו' ואין האדם יכול להשיג דבריו ית' ופירוש מילותיו וכו' וכש"כ שאינו מבין מחשבותיו וכש"כ רזונו הפשוט וכו' וכל הרעות המתחמים מאתו ית' הם טובים אמתיים וכל דברים הבראים מהפכים הכל אל מקום אחד הולך וכו' בלי שום שינוי ותמורה ח"ו וכו' בללא דמלתא עיקר הנסיונות הם בלמונה כמאמר הכתוב למוחק לדעת את אשרי כלבדך וכו' (עיין פנים פרי הדרך פי' וירא) : (מג) לריך האדם והלמין בהשגחה פרטיים שאין אדם ניקף אלכמו ואין שום עשב יבש ויעקר ואין שום אבן נורק כ"א בזמן זמקום הראוי לו וכו' ואין שום תנועה גדולה וקט' מן המאוס הראשון עד שפל המדריגה שבלרך ומתח לדרך וכו' רק הכל מאתו ית' ולכבודו לגלות אלקותו ותכמתו ומדותיו ית' וכו' וליהיות כל ענייני הבריא והנמלאים כולם הם התנגות אלקותו וכבודו ית' לכן רפה בעיניו לטות ההנהג' והעצב כ"א ע"י לדיקים נמורים וכו' והנה אם אענם שינוי העצב מראה לעין כל אלקותו ית' לשמוע ה' בקול אים אשר רוח אלקים בו. אבל בלחמת הנהגת העצב היא היא שמגיד נפלאות ה' לבדו וכה מי יכול שלא יפסוק בהנהג' וסדר אחד משפת ימי בראשית עד סוף העולם וכו'. ומה שאינו משתנה ותמיד מתנהג על סדר אחד הוא ההורא' ע' גדולת כח א"ש ביה וזה אלקות שאינו משתני וכו' ותמיד משנית ושופע מהוהותיקיים ומחדש בכל יום תמיד מעשבר' וכו' והנה בלחמת אשרי משכיל ורואה ומבין מסדר ההנהג' הטבעיים מה שאינו משתני להבין מזה ארך גידול השגחתו ית' בפרטיות ועי"א פקחה שיה אים שום דבר נמלא בלתי חיותו ית' וההיות ר"א ושבו בכל מקום ולכל אדם שאי"א לקבל חיותו ית' כ"א ברזא ושבו . כי בהתמיד השפעת החיות יתבטל המקבל מעליאותו לכן ירידה לורך העלייה הוא וכו' מלבד כי היריד' היא חיותו ית' בהסתר פנים והעלייה היא בהתנגות ואחרי ההתנגות למלים היותר גדול בהסתר פנים הרי זה גילוי שכינה והתנגות אלקותו ית' יותר ויותר וכו' וארז"ל כל הנשמה תהלל יה על כל נשימה ונשימה תהלל כי ענין נשימות הלב ברזא ושבו הוא כמו אבן בוחן שמבחינים עליו כל כסף שבעולם כי הרזא בוחן את הנב אולי תוכל לחול עליו יאם לאו שוב ותיקף חוזר ורנא לדעת את אשר בלכבו מה נשתנה אולי עשה תוכל לך וכן לעולם והכי מי שצדק השוב הוא גיב ענין הרזא רק שהוא דרך יריד' ולריך להיות מעטם ועולם הרי על כל נשומ' תהלל ים וכו'. (עיין פנים פי' בא) (מג) ארז"ל בתחיל' יקבל ענין עול מיכות שמים שהוא הירא' והלמוני' כירוב ואת"כ יקבל עליו עול תיר' ומל"ת ואז לדיק בלמונותו יחי' ותועי"ב נו התיר' והמזמה לזכך חימרו ולדבק באלקות בהתקשרות ויחוד נמור נתת עלות בנפשי להכלל מכל עניני הילי"ר כי הסור' אור ותאיר לו משא"כ אם לא יקדים הירא' והלמוני' בה' ובתור' שבדלתי יאיר חשכו אז כל התור' והמלות לא יועיבו לו וישאר נמנות כמו שהוא ויפסד לו"ת שבו שרז"ל יעתי ובלחתי תאמין כי אחר הינעי' שימאל לריך למונ' והלמין שבדלתי ימלא ובלתי האמיני' אינו מועיל הינעי' וחזארז"ל לעולם יעפוק אדם בתור' ומלות אפי' שלא יכמי' שמתוך שלא לשמ' בה לשמ' היינו שהבחינו לו שלא יכבד עליו כי"כ התימוד שלא לשמ' כי ב דתי מזה יבא לשמ' אבל בחמת כל עיקר השלא לשמ' לריך להיות בשביל שימאל אח"כ לשמ' ויאמין שבדלתי ימלא אז טוב לו וכו' (פי' דברים) : (מד) כל המקיים את התור' מעוני היינו אפי' מפני ירא' חילוניית כגון יזכור לו יום המית' וסופ' נקיימ' מעושר שהרי עכ"פ למוני' הוא וכל למוני' דבוק בלחמת וסופ' לקיימ' מע שר היינו מפני אהב' ודביקות וכו' (פי' ואלחנן עיין פנים) : (מה) ראות העין הוא מנביל כידוע ואפי' עיני השכל כל מה שמשגיב באלקות הרי מנביל וזל פסוק וידעת את ד' אמר היחס תכלית היריע' שלא לידע כ"א בלמוני' שהוא נבוכ מהשגת השכל בלי גבול כמאמר ולדיק בלמונותו יחי' כי הלמוני' עיקר היית החכמ' וכו' ועי"ש שבענין חובת הלבבות שעקר הלמוני' לא נית' ללמוד ונקבל אלא עיחיד ומבין מדעתו כמאמר הן יראת ד' הוא חכמ' שכן קורין ללחמ' הן וכו' ועי"ד שרז"ל הני מילי סברא אבל גמרא מרב אחד מדק' כי בגמרא דק'

נקי רשעים חכמי' מה שטועם מפי הרב בטמיות חכמים וכו' והאמו' עיקר האהדות לכן מרב
אשר דווקא ואין דעתו יתה מאליהם ההולכים לבקש להם רב ממקום אשר להרין בדברים המסורים
לכך שחל ענין החכמי' והאמו' שלא יתנהג ללמוד אלה מרוב' אחד וגם מי יודע מי הוא זה הרב
וכו' (שם במכתבים) : (מו) כלל אמרו לרדוף אחר דברי' פשוטי' אמתיים כמאן לרדוף בחר חייב
כי י' שמה ביותר ממה שייך בגדולות ונפלאות ממנו וכו' דהנה חז"ל אמרו כל חכוק והעמידן
על אמת ולדיק באמונתו יחי' כי האמו' הוא היותר פשוט וזוה לכל נפש לפי ערך מחלח חיובו והיא
אחרוני' מכל השכליים וקרו' אלינו ביותר ואין הקדו' שורס כ"א ע"י האמו' ובתוכ' מתלבש' בה
ושוכני' כל השכליים הפוך בה והפוך בה דכולה בה ובה תחזי בנוסע ד' כי האמו' אין לה סוף בה
עמוהיל ובה מסיים והרא' שאחר כל הפגות הנפלאות כמארז"ל ראש' שפת על היס מה שלא ראה
וכו' וכאמר וירא ישראל וכו' ויראו העם את ד' והתכ' בלו לשלימות סוה ויאמינו בד' הרי שאחר
כל המזיון השינו האמו' שהיא התח' ותכני' הכל וכל מי שרדוף בתח' אחר גדולות והשגות נפלאות
בידוע שעדיין לא יצא יראה שמים ולא נכנס בגדר האמו' עדיין ודאי ראוי לכל אדם להשתוקק
להשיג כל מאורות הגדולים אשר עין לא ראת' אבל בתנאי' אם השתוקקתו בגדול להב הירא'
האמו' כי בער' בו אש ד' ומבקש גל עיני וזביע' נפלאות מתורתך ודאי יחי' הולך ואור עד נכון
היום מש"כ אם חפץ באלה להניח דעתו והכמתו קודם ליראתו שבה מהשגת האמו' ידאי יבטלו
העני ויהי' לא תלנה מש"כ ע"י אמו' גם חושך לאן יחשיך ממנו ובה נהורא שרי' וכו' וממנה תולדות
חיים וכו' (שם) : (מו) כל ישראל אפי' נשים ועמי הארץ מאזינים בד' והאמו' היא למעלי' מן
הדעת וההשג' כי פתי יאמינ' לכל ד"ר וערוס יבין וכו' ולנבי הקב"ה שהוא למעל מן השכל והדעת
ולית מחשב' תפיסה ב' כלל הכל כפתיים אללו ית' כדכתב' וחי' בער ולא ארע בהמות הייתי עמך
והני תמיד עמך וכו' כלומר שבוה שאתי בער ובהמית אתי תמיד עמך ולכן אפי' קל שבקלים ופושעי
ישראלים מוסרים נפשם אל קדושת ד' על הרוב וסיונלי' עינויים קשים שלא לכפיר בד' אחד ואף
אנ' הם בורים ועמי הארץ ואין יודעין גדולת ד' וגם במשע שידעי' אין מתבונני' כלל ואין מוסרי'
בקשם מחמת דעת והתבוננות בד' כלל אלה בני שום דעת והתבוננות רק כאלו הוא דבר שא"א כלל
לכפור בד' אחד בני שום עצם ועצמי' ומעני' כ"ל והיינו משום שה' אחד מאיר ומחי' כל הנפש
ע'י התלבשות בנחי' חכמי' שבה (עיין פנים) שהוא למעלי' מן הדעת והשכל היחשג ומובן . (ליקוטי
אמרים תניח חלק א' פרק יח) . וע"ש עוד פרק יט מבורר ביותר וע"ש פרה כ כל כב עיין
ומהות אחרותו של הקב"ה שנקרא יחיד ומיוחד וכל מאמיני' שהוא לבדו הוא כמו שהי' קודם שנברא
העולם ממנו שהי' הוא לבדו וכ"ש אחת הוא עד שלא נברא העולם אחת הוא משנברא העולם פירוט
ממש בני שום שינוי כדכתב' חז"ל ד' לא שניתו וכו' . (מח) באמת אין שום ממשות כלל בסע"א
ולכן נמשל' לחשך שאין בו שום ממשות כלל וממילא נדחה מפי האור וכו' עיין פנים ונ"ב כשנפול
לאדם במחשבתו ספיקות על אמו' ידע כי הם דברי רוח של הסע"א לבד' הינבני' עצמי' על נפשו
אלו יראה עימן מאמיני' בני מאמיני' וגם הסע"א עצמי' אין לה ספיקות כלל באמו' רק שניתן
לה רשות לבלבל האדם בדברי שקר ומרמי' להרבות שכרו של אדם כפתיאי' הווי' לכן המלך בדברי
שקר ומרמי' ברשת המלך כ"ש בזוה"ק ולכן כשבאין לו מחשבות אלו כנ"ל ירעים עליהם בזול רעש
ורונו ע"ד לעולם ירגיז אדם וכו' ויאמר לילרו אחת רע ורעש משוקץ ומתועב ומנוול וכו' בכל
השמות שקראו לו חז"ל עד מתי תסחיר לפני אור א"ם ב"ה הממלא כל עולמין הי' סוה ויהי' בשום
גם במקום הזה שאני עליו כמו שהי' אור א"ם ב"ה לבדו קודם שנברא העולם בני שום שינוי פ"ש
אזי ד' לא שניתו כי הוא ית' למעלי' מהימן וכו' ואחת מנוול ומשוקץ וכו' מכחיש האמת הנרא'
לענינ' דבילא קמיס כלל ממש באמת בנחי' ראי' חושיית' והנה היי' יועיל לנפשי האלהיית' להאיר
עיני' באמת יחיד אור א"ם בראי' חושיית' ולא בבחי' שמי' והבני' לבד' וכו' שזכו שורס כל העבד'
זכו שמלינו מפורס בתורי' נבי מרגלי' שמחזלי' אמרו כי חוק הוא ממנו אל תקרי ממנו וכו' שלא
אמינו ביכולת ד' ומאין חזר' ובאה להם האמו' ביכולת ד' לומר הגנו ועלינו וכו' אלה ודאי מסמי
שישראל עלמ' הם מאמיני' בני מאמיני' רק הסע"א המלוכסס בנוסע' הגב'י' עצמה על אור קדושת
נפשם האלהיית' בנסות רוחה ונבחות' בחילפי' בני פעם ודעת ולכן מיד שקלף ד' עליהם ירשי'
בקול רעש ורונו עד מתי למד' הרע הזאת וכו' וכששמעו דברי' קשים אלו נכנעו וכשזכר לבה
בקרבם כדכתב' ויתפכלו העם מיד וממילא נפלה הסע"א מממשלת' ונבחות' וגסות רוחה וישראל
עמנו הם מאמיני' בני מאמיני' וכנ"ל (עיין פנים פ"ק כט) : (מע) ארז"ל תרי"ג מלות ניסמו
לישראל כל חכוק והעמידן על אמת ודיק באמונתו יחי' וכו' כי ע"י האמו' לבדכ יבא לקיים כל
התרי"ג

התרי"ג מלות דהיינו כשיבי לבו שש ושמה באמונתו ביחוד ד' בתכלית השמה' כאלו לא הית' עליו רק מרכיב ז' לברא ויהי לברא בתכלית בריאתו ובריאת כל העולמות הרי מכה ומיות נפשו בשמה' רבה זו החט' נפשו למעני' מעלי על כל המושגים קיום כל התרי"ג מלות מביא ומבחוץ חסו שלמחר באמונתו יחי' . יחי' דייקה כחיים המתים דרך משל כך חסיה נפשו בשמה רבה זו חסיה שמה' כפול' ומכופלת כי מלבד שמהת הנפש המשכלת בקרבת ד' ודירתו לתו עמו עוד זאת ישמה בכפליים בשמהת ד' וגודל נחת רוח לפניו ית' באמוני' זו דלתכפיה סט"ה ממש וזאתהפך השוכח לנהורא וכו' מאחר שהעוה"ז הנשמי המלא קליפות וסט"ה וכו' המשיכי ומכסי' על הורו ית' לתהפך לנהורא ונעש' רשות היחיד ליחדו ית' באמוני' זו עיה בחי' ישמה ישראל בצויו וכו' (עיין פנים פרק לג) : (נון) ביאור ענין ממלא כל עולמין וסובב כל עולמין וענין גילוי שכי' בהעולמות והשראת השכי' בנית ראשון ושני ומיום שחרב ביהמ"ק אין להקב"ה בעולמו אלא דלת אמות של הלכ' וכו' עיין פרק מה לא נב' נב' : (נח) ליוסף ד' דברך לנב' בשמי' ופירש הבשש"ט ז"ל כי דברך שלמרת יחי רקיע וכו' תיבות ואותיות אלו הם לנצח ועומדות לעולם בתוך רקיע השמים ומלבושות בתוך כל הרקיע' נחמיהם וכו' כי אלו היו החותיות מסתלקות כרגע ח"ו וחוזרות למקומן היו כל השמי' חין והפס' ממש והיו בלא היו כלל וכו' וכן בכל הברואי' שכל העולמות עליוני' ותחתוני' וכו' עיין פנים וז"ש ותחת מתי' את כלם אל סקרי מתי' אלה מבוס דהייני ית' מאין הכל עיי' כ"ב חותיות מאלף עד ת"ס והי"א מולאות כפה וכו' וכפי הניל מ"בן ממילא יך שכל נברא ויש הוא באמת נחשב לאין חסו ממש לנבי כה הפועל ורוח פיו של השי"ת שצנפגל ומכוס חותו חתיד ומולאו מאין ממש ליש וכו' מ"ש ועיין פנים מענין כי שמש ומנן ד' אלקים וכו' שהשם אלקים הוא כניכונ מגן ונתק לשם כו"י ב"ה לפעלים האור והיות הנמשך משם הוי' ב"ה שלא יתגלי' לנבראי' ויהצטנו במליאות וכו' וענין וידעת היום וכו' כי ד' הוא האלקי' וכו' אין עוד כי הכל הוא אין והפס' ממש לנבי הקב"ה ואין נקרא כלל הפי' בשם עוד שהוא לשון עפל כמארז"ל יהוד' ועוד לקרא וכו' וענין שמע ישראל וברך שם וכו' שם בחי' יהודא עילא' ויהודא תתא' וכו' וענין שתכלית בריאת העולם הוא כשזיל הסגנות מלכותו ית' כי אין מלך בלא עס' . עס מלשון עוממות שם דברי' נפרדי' זורים ומרוקקים ממעלת המלך וכו' ועל ידש דייקה ניכר מדת מלכותו ית' שהוא עס' אדנות ומדע זו וזש זה הן הסבוין ומקיימין העולם להיות עולם כמו שהוא עכשיו ית' נמור ודבר נפרד בפני עצמו ואינו צולל במליאות ממש וכו' וכל חיות בח' המקום והזמן והתהוותן מפין ליש וקיומן כל זמן קיומם הוא ממת מלכותו ית' ושם אדנות י"ה וכו' ומדת מלכותו ית' מיוחדת במהותו ועלמותו ית' בתכלית היחוד וכו' וענין חני ד' לה שיתו וכו' וענין אלה הוא עד שלא נברא העולם וכו' ואיך שכל מדותיו הקי' והשמות והכינויים הקי' הכל אחרות ששופ' ממש וכו' ואיך שגלגלי הקב"ה מדרגות החכמ' שהיה תחלת המהשג' והלשית' וז"ש חכמה עילא' וכו' הוא סוף מעשה אליו ית' ונחשבת כאלו הוא בחי' ומדרגות עשירה לנבי הדיכ' כדכתיב כלל בחכמ' עשית וכו' והשי"ת מרום ונשא כ"כ למעלי' מן השכל והחכמ' עד שלא שייך בו כלל נומר שא"ה להשיגו מפני עומק המושג כי אינו בחי' השגה כלל והאומר עליו שא"ה להשיגו הוא כאומר עי' איזה חכמ' רמה ועמוק' שא"ה למששה בידים מפני עומק המושג שכל השומע יתקן לו לפי שהוא המימוש חינו מתייחס יושלף אלא על מטייה גשמיות כנתפסת בידים וכ"כ ממש לנבי הקב"ה מדרגת השכל והי"שנ' וכו' הפי' מדרגות חכמ' עילא' כעשייה גשמית ממש וכו' וכו' ולכן נקראו מדותיו של הקב"ה שהן הספירות בזוה"ק רוח דמסימנותה שהוא החמוני' שלמעל מן השכל וכו' (עיין פנים שמר היחוד והחמוני') : (כז) לענין ההויה הידוע' למע לא היתה הבריא' בזמן קודם וכו' היתירון השמיטי ידוע בשם הכ"מ ז"ל משום דזמן מלמי הוא בא ונמשך בבחי' בריא' ית' מאין וכו' ובחי' נברא מחודש כשאר כל הנבראים וכן בבחי' האלינות בזמן דשם הוא בבחי' נאלל מאין ליש וכו' וכינוי שגלגל ונמשך ממעלי' מהזמן שאין שם בחי' זמן כלל אלא היתיר והעבר שניהם כהתח' עד והמוקדם והאוחר והמאחר שמושלל מבי' זמן עבר ועתיד והווה וכו' וא"כ אין כלל קייא כלל נמש לא היתה האלינות או בריא בזמן מוקדם לוח או מאוחר מהאחר שלפני ההשתלשלות דא ביי"ע עדיין היא למעלי' מענין הזמן בעבר וזמיר הרי המאחר מיקדם והמוקדם מאוחר וכו' ואיך שייך נומר בו למע לא ברא בזמן מוקדם אחר שהזמן נברא מחודש וכו' (עיין פנים פירוד הרב ז"ל מלאדי שער הק"ם ועיין בספר ביר מרע ועשה טוב שמפקשק על תירון זה אם הוא מהרב הפגיד ז"ל ועיין מ"ש הוא ז"ל בענין זה וכבר ביאר' בזה גם הראשונים ז"ל והסברו מנחת בעצמא שאין בתחיל' לקושיא זו כלל) : (כח) אל תסנו אל האליים פירשי' לשון אל כלה הוא חסוד וכו' היינו

שלא יאמר אדם כיון שהוא יודע ומכיר שאין בהם עמש וכלא הם האזכים א"כ יר"ה נראים נכוחים
 ויבא ופ"ו הו"ר' תור' להחיק מפתח בית ע"ז וכן ליקרות בספרי מינות אטפ"י יודע שסס רבל
 וכו' וללמוד עליהם אטפ"י כ מוזק מאד וכו' וכן מלינו באמ"ה שאתר שכבש את ארס ויבא לת
 אלהי בני עמיר לבנות אתם שלא הליו את ארס מידם ואת"כ עבדס וכן אר"ל באחר שרס לו
 א"כ יר"ה אפ"י מינות נוסרים מתוך חיכו אטפ"י שבחתי' הי' לדיק גרס לו מה שקרא שרס וכו'
 והתורה הדיק את פנים דעתו מלחמות חידושיקות ד' לעוון יחשב לו כי ח"ו פ"כ אל האליהם ולא
 שיד לאל אפי' אם ח"ו יעלה בדעתו להחנפש יש מאין כבר אמר רשנ"י שהיא בביל ארור אשר
 יר"ה שכל ומסכה וז"ש אלכי מסכה לא תחשה לך (פנים יפות פ' קדושים) ועיין ב"ש ש"ח ל' מבואר
 גלתי'ן בספרי מינוש לראות כי המס הכל להחלוץ עליהם על זה הזכיר הסור ולא תתורו וכו'
 יהיה ענן מן הסרים את הארץ שרונים לתור ולרגל גם זה מוזק מאד לזי' ילעין סיפך מענות
 זלית שרורא' ומסחכל בהם מאהר לבנו ומזיר את עינו לקבל עליו מלות ד' כ"ש ורמישכ פותו
 זכרמס וכו'. (נד) מכה שהארס מדבק עמו באמו האמתית אוי הוא מנכיג את האדם ממיל'
 שי כל למקן עמו וז"ש והנה חכ"י עיך היינו האמוני הרמוזה באכ"י ד' חלקיך וכו' ושמתריך בכל
 אשר תלך והסיביתך וכו' (דברי שמואל פ' ויאל) : (גס) שכי' נקראת כביכול האלקות השוכן בכל
 הכנרתים ונחון בהם פיות וכה להיות בעולם והוא בחי' המלכות כידוע ובהי מלכות שמתלבשת
 בנתינות התחונות בדברים נשמיים נקראת שכינה תחלה ובהי' מלכה שמתלבשת בדעת של ישראל
 כהודיה ובספ"ל זמלת נקראת כביכול שכינה עילאה כי האלקות בעלמא כביכול אף חיכוך בין פה
 שבנתינות התחונות וכן מה שבחתי' עליונות לאל כנברלים היא החילוק שבחתי' הסחחונות מתלבש
 בהמלה עלום מאד נמנה שמד' הלבוש נקי' כן ובהי' שמתלבשת בת"ר' ובחפ"ל' ומלות מחצת סגלבוט
 אנו מנישם כל כך נק' שכינה עילאה וכו' (מעין החכמ' פ' כי השא ועיין בפ' בחוקותי מבואר ג"כ
 ענינו היינה עילאה ושכינה תחלה וכו') : (נו) רגל נק' אמונה כי אמונה לייך האדם להרגיל א"כ
 וכו' יצ"ה ירסח וכו' אורג נד בהם ספר אור החכמ' פ' כל וצ"ש ב"ש שמיני כתב ג"כ שרגלים מכונים
 על אמונה כמאר"ל כל חכיק והעמידן על אחת וכו' כי רגלים הם כמו אמונה כי תמונה לרץ
 הליה' בן הילוך רגלים לייך רגילות וצ"כ נקי' רגל לשון רגילות וכו' (ועיין דעת אור יו') :
 (פ) ג"ל לך רב ר"ל כשומר או מתפלל תחשה לך רב הוא הבורא ית' שהלייר בעשהבאך
 ור"ה ית' הוא לנגדך ומלמדך לטועיל והסתלק מן הספק ר"ל שלא יהא לך זאת לספק חל"ל רק
 שיש שבדלי הבורא ית' מזי' אאלך כי לית אתר פנוי מיריה כלל וזו עיקר עבודת' הבורא ית'
 לייך תמיד באמת ובתמיח מלאות הבורא ית' בלי שום ספק כלל וכמו שהוא עומד בפני חזירו כי
 ודאי' ב"ש הוא וזה הוד"ה שמו בן הכתור ר"ל שיקר העבוד' והספ"ל' תלוי בודלי שמו שיייר תמיד
 ודאי' שש"ס כדאי' לנגד עינו והוא שש"ס וכפי גודל האמונה בואת בן הולתו וכמו שחלתי
 כד' העצ"ם שהמ' ויברך דוד אה' ד' ר"ת ודאי' שבחתי' הי' מלייר לפניו שיליחת הבורא ית' הוא
 ודאי' גמיר בלי שום ספק וכמו שמשם רבע"ה עלה בשם י"ק לרקיב שהי' מלייר תמיד לפניו זאת
 ועלם במעלות עד רוס רקיב ועכ"פ אם א"ן אנו יכולין לעשות כואת ע"כ' גלייר נגדינו מה שאמר
 ר"ה שו"ת ד' לנגדי תמיד ששם הוי' ית' תמיד מלייר לנגדינו אמרת הויטו הוא הוס ומיה
 כל ההיות ולאו אומרים הרלו ד' חסדך ר"ל שזכו חסדך שתרלינו הוי' היינו ששפיע לנו כהירושך
 להשוב תמיד באמתה הויטך וכו' (עיין פנים עבודת ישראל פרק א' לדבות משנס פו) : (נח) סיבת
 אמונה יש לה שני פירושים א' כששמו אמונה הדבר שבדלי' הי' כך גם הוא מלשון המשכה וגידול
 כמו הי' אומן את הדסה וכו' כי באמונה יש כח זה שעי' האמוני' יושך הדבר ממקורו ויבא הי"ו
 עי' שהיא מלמין בהס"ם ובופה זו באמונה שלימה על שום איזה דבר או נמשך הדבר הוא וכל
 השלימות כמאר"ל על מה אמתין ואינו מאמתין שבדלי' האמתין בשלימות בכל מה שדיבר אליו השי"ת
 אף שתי' יר"ה להעמיק בהאמוני' הוואת בשלימות בכל לבנו כדאי' שאל' הי' הוא הגורם להשעכת
 הדבר כ"ל ג"כ הי' מאמתין ואינו מאמתין עד שהקוהו המים וכו' (אוסב ישראל פ' נח בשם הרב סק'
 מוס' מיכל ז"ל וכן בס' תורת אמת) : (נע) ספיקות באמוני' ח"ו בא' פ"י גלות אף כשמתחבון
 האדם דבר זה בעלמו מה שגרס לו באווחו עד שכל לרפיקורסית ח"ו אשר זה גרוס מן הכל עי"ה
 בת השלמות ועטס יתרה ונתתקן האמונה וכו' (ליקוטי מהרי"ל פ' שופטים עיין גלות וכו' אור פא) :
 (חסד) לייך האדם להאמתין באמוני' שלימה שאור א"ם ית' מקיפו ומסבנו מכל ד' בבחי' ממלא
 כג' עליון ומ כל עלמין וכו' ובהיות בן הוא הולך כביכול לפני ד' בבחי' התהלך לפני ואז עי"ה
 הי' מ"ה ואף שלפעמי' נופל ושבר אטפ"י כשמתמיד באמוני' זו הוור ונע"ה תמים ואלס וכו' (ליקוטי
 סורה מהרב וכו' מוס' רמז"ל מטעמרגביל פ' לך לך) :

(ט) פ"י שהארס נתקן ח"ט צדקה האמונה ומאמין תמיד פתלח כה"כ ולית אחר פניו מניה בזה כמו יפה להכניס אור ככ"ט שהיה בהשכות ופי"כ נק' אברהם אבינו פ"ה חיזון האורתי שפ"י שגילה מדה האמונה בעולם הזה אורים אור ככל הסשכות (שס בליקוסיס) : (כג) חס יקום והתהלך בחון על משנתו וכו' כמו הטולה שבכך כמו נשטן על המטה שנידו בן האמונה הוא המשענת של האדם ככלג וכשארז"ל בן חנקוס והעמין עב חמה והיה האמונה והוא כיתר שלא חמוט לעולם וכמו שהכבד בורס מהתקל למרטוק בן ממט פ"ד זה פ"ה האמונה שלימה בצדורף ית' שהוא אסד יסיד ומיוחד היה הוה ויהיה ולית אחר פניו מניה כי מלא כה"כ פ"יו יסתלק מן האדם הינה"ד וכל כמותיו הרעים בנחי' וחחא טוטרא והכה לכלכא אך מממת שפ"י האם זרה של הינה"ר מהתלות נמטט ששקף ונלמד מן האדם האמונה ס"ו בנחי' וחחא טרא ושרק לחוטרא וכו' והטנה לזה הוא לימוד התורה כשחרי"ח חס פנע נך מנוול זה משכיהו לביהמ"ד ואמרו בזה"ק לית קסיגוריא ביטא לינה"ר בר ממיזין דלורייטא והחורה נק' מים זה ויתא עיל וככה לגורא כי בלימוד התורה מכנין האם זרה שכ הי"ר הרע וכו' (פ"יו פנים עוד שס דרוס למד גדיא ועיין עוד הדורות גדולות צננין האמונה ששקף הוא להתחוק בהמונה שלימה דהש"י"ת וכו' בהשפעה הרכות שבתחלת הספר ובפנים הספר כנענה שקומות) : (סג) חפי' מלאכי השרם שסניבות המרכבה ח"ח להס לידע מהחור ית' כ"ח מליחות פ"כ שוחלים חיה מקוס כנודו וכמ"ט מי כמוך חסין יה ואמונתך סביבותך חפי' מלאכי השרם שסביבותך אינס יודעים אותך כ"ח באמונה וכן חס מדותיו של ית' שח"ח לירע אותם בחקירה כ"ח פ"י אמונה ו"ט חל אמונה ואין של (חלל ודחי) לדיק וישר הוא וכו' (אור הגנוז פ' האזינו) :

(סד) ידוע שהקב"ה ממלה כל עלמין וס כב כל עלמין ומנה כה"כ ולית אחר פניו מניה כלל וחפי' הנדושים שוראים לנו שהם יש כנן האדם שגראה לו שהוא יש עוד וצטר ועדין ועצמות או שאר דברים שהם מלבושים של האדם הכן הוא בטל במציאות לגבי האלקות ר"י מצדו ככל רגע כל דבר מחין ליש פ"י מדה הנמטט שקקרה חלקים גימטריא הטבע וכן פ"י שס ח"ה ש"ר מדה המלכות כי אין ערך בלא עם ונמצא כי מדות חלו ושמות חלו על המהוון ומקייני' ח"ה בעולם להיות שלם כמו שהיא פכשויו עד שגראה לנו כמו יש גמור חלו ח"ה המשכיל המיוחד פ"ה למדה השם הק' הויה שחומר כי דול ה' מכל חלקים והוא למעלה ממדת הטבע וחורתי האדורים יוכל להפסס עצמו מנשמות עד שיהיה נראה לו שאין בו חלל הרומיות פ"ין פנים והנה שס הויה מדה שהיא למעלה מן הזמן והמקום והישות לממרי וכו' ואעפ"כ הוא נמצא גם במקום וזמן דהיינו צנ' המלכת וכו' שממנה כמשך המקום והזמן וזה היסוד הוא בחי' שילוב שס הויה בצדדי דהיינו שמה ית' הקקרה שס ח"ם המנובש בזה"ה ומלא חת כל הארץ ממט בזמן ובמקום והכל פ"י מדה מלכות המיוחדת בז"ת רק שמדה המלכות הוא מדה הנמטט וההפטר בהסתיר אור ח"ם שלא ייחשבו ב"סן והמקום שהם ישות מציאותית לממרי וכו' (פ' תולדות) : (סס) חמה ואמונה חק ולא יצבור ה"י ט כשהחמה הוא עם האמונה אז האמונה חוק ולא יעבור כי כן עוד שיש ב"דס ח"זה שקר רחוק מדה חו דניכורו חו בחיזה חנועה ח"ח להשיג האמונה על צוריה ור"ך להסיר וכנענר מלכו כל בחי' שקר שיש בו וכל המסכים המנדיליים בינו לבין קונו ולתקן כן מדותיו שיהיו בלי שים פניה דקס מן הדקה חו יבא לירי האמונה ושמטתי מהרב הק' חב"ד דק"ק נשחיו ז"ל פ"ה האמונה יוכל האדם להחיות מחיה ולרפך כסף לזהב ולמנות כל דרכי הטבע וגם מי שיש בו אמונה האמתיות אינו מחתירא פגוש דבר ולא זייקט שוס דבר ואמונה הוא לשון אמון כמו ואהיה חללו אמון שהוא לשון הפשעה שפ"י האמונה האדם ממטך עליו מוס אור חלקיו ית' וכו' (מאור פנמט רמז יוס ח' דמוכות) :

(ח) כשמדבר דברי תורה על השלחי הד"ת הם נשמה לאותה מזה הנשמות של השלחן ודבר הרבה ד"ת (ליקוסי אמרים דק הא ע"ב) : (ג) הרובה לקבל עליו פול מלכות שמים בשלימות יפנה מחשבתו מהרהרים וחפי' כשהוא חוכל ושותה ישים מחשבתו כרי שיהי חוק לשכודתו ית' ור"ך להקדים לענג הדומי על תלות הבשמי ומזה יהיה לו יחזר כח מרומיות המאכל וזה מה יפית ומה נממת חסכה בצמנוים שיהי' נך חסכה בצמנוים (דק זיי"ן ע"ב) : (ג) האדם בשמה שאוכל הוא מפלה דיבורים כי הגל נכרה דייבורו של הקב"ה ואין דיבור בלא חיות נמצא האחות הם חיות של כל הנבראים פד"ט ג' אחיות חסה הם חיות שלה עצמה וז"ש ויחוו חת האלקים ויחללו יחשו פ"י ויחוו ח"ח הם כ"כ חשון מא' ועד חיו כי הם החיות של כל הנבראים ויחללו וישו הצורה של כל המאכלים בלא החומר וכאדם אוכל נתחוק כמו הממת המאכלים ויש לו כח לדבר דיבורים על הוה והפלה וצדיבור שלו נעשה מלבושים כהש"ת וכו' וע"ש שזה ענין חכילת מנה (שהיא מיכנה דאחותא) בפסס דיוקא ולא בכל השכה (ליקוסי יקרים דק יד ע"ב) : (ד) כל העולם ומלואו נדבר ה' נעש וכו' כי פ"י דיבורו יתבר' נפאס הכל והוא המקיים ומשיה חת הכנ ואין לך דבר

זוהי העולם שאין בו נינוץ הקדוש שאצל עדיבורו של הקב"ה המשי' אותו הדבר וזהו הטעם שמדבר
הוא המנוק למי' וכשארם אובל המאכל ושאר המיות המלוכש זוהי המאכל שהוא הנינוץ הק' בקרב
האדם או נתייחד הנינוץ ההוא אל סיותו שג אדם הוא האובלו ומחוסק בו כח וחיות וכשארם עממין
אמנה שלמה ובמורה שזה מנון רוחני שהוא חלקותו ית' המלוכש שס ומנון דעמו ולבו על הנתימית
ומדבק ח"ע עם כל סיותו ומסו ומכ זה הכח והחיות שחוסק בו ע"י הנינוץ הק' שכל בקרבי לשרש
שכל שממנו נחלכ כל המיות אזי מביא ג"כ זה הנינוץ הק' שהיה עד פכסיו נשצירה ובגלות. אליו ית'
והוא ית' מתענת מאד מזה כניכול כי זהו עיקר כח עבודתו לקרב כל הנינוצות הק' שפלו בקליפות
וסן נשצירה. אל תאוס הקדושה שיכיה עליית הקדושה מן השצירה נפרט שכל עבודתו ותורתו שמדבר
דיבורים נמנת זה הכח והחיות שקיבל מטעם המאכל שהוא הנינוץ הק' וכשתייחד דיבורו אל דיבור
הקדוש יש עלייה גם נאותו הנינוץ שהוא ג"כ דבר ה' כי הכל רק מאוחיות הפולין כגורע ע"כ
לריך כל עובד ד' לראות על פתימית הדבר שיכ"י כל מעשיו לשם שמים באכילה ושחיה ג"כ להעלות
נינוצי הקדושה מן השצירה שהוא נתי' שציה וגלות. אך הקדושה העניונה ע"י הכרחה שמדבר על הדבר
ההוא וממנון את הבורא ית' על הדבר ההוא וגב אחר זה שמוכד ה' נכח ההוא ומדבר דיבורים ומדבק
ח"ע להדיבור העניון יש עלייה להתחיות הפולין כני' וכן כל הדברים שבה העולם כגון משא ומתן
ודיות השכר והמענוג שכל לו מזה הן הן נינוצות שלו השייכים לו ומל נשין זוהי הדבר שזדמן לו וכו'
ואין אדם מונע כמה שמוכן להצירו כי הנינוצות השייכים לשרש נשמתו ח"ע להיות להם עלייה כ"ע
ע"י האדם שהן שייכים לשרש נשמתו שהם נתי' נפשו נמש וזהו הטעם שלריך כ"ע ליסע לפעמים זה
נמקום פלוני וזה נמקום פלוני כי השי"ת יודע חלקי נינוצות השייכים לנפש הן עם המלוכשין שחלכל
או נצויה דבר מ"ע ומסכך השי"ת שיך האדם הלו עם נצויו שיענה הננינוצות ההם וכו' וע"כ
לריך כ"ע נשום עינו ולבו לראות על זה שהוא טוד נכח דרכיך דעהו וכשיתן דעתו לזה ידע איך הבורא
ית' נתי' אותו בחלקותו נמש נכספי' כי על כל מוצא פי ה' ית' האדם שהוא נתי' הדיבור המלוכש
נדבר ההוא שאובל וכו' ונריך להחמין שאין טוס דבר נעולם שהחיה החורה שיכ"י מן לעבודתו ית'
ואפי' אכילה ושחיה וכו' רק שיעשה לשם פעלן ולא להנחת עצמו נקרא הכל עבודה תמה וארז"ל שלחנו
שג אדם מכפר עליו כמנחה כי האכילה ע"ד ה"ל הוא נתי' קרבן שמקרב ומייחד נילן הקדוש לשרש
ע"י נאמר זה השלחן אשר לפני ה' ונאמר נצויר מאשר תס"א על הנפש על שציער ח"ע מן היין כשרד"ל
היטו שהסתייר ומנע את הנפש ההוא המלוכש בין ההוא מבלי שיתקרב אל הקדושה כני' וכן ארז"ל
היושב במענית נקרא טופ"א שמחמק עליית הקדושה לשרש המלוכש נתימיו מוטות ההם שהיא מונע ח"ע
מזה ואף שאין לו דעת שלם לזה בשלימות הגמור מ"ע הוא עשה פעולה מזה כחאמר הנפש"ס וז'ל
כי חפי' עכ"ס שאובל עין מאלל שיש בו נינוץ הק' ובכח האכילה ההוא עשה שירות ליש"אל ככשה
עלייה נד מה להנינוץ ההוא אף שאינו כל כך כש בישראל שאכלו צא וראה עד היכן הדברים מניישים
ובחמק מי שאין לו דעת זוהי הנח גם תורתו ותפלתו של זה אינו בשלימות גמור ואעפ"כ הוא לומד
ומתפלל כי מ"ע הם נקראים חורה ותפלה ועבודה לפי ערך דעתו כמו בן באכילה ושחיה ההכרטי הוא
ג"כ עבודה כי חפי' ע"פ פשום הוא מברך כמה נרבות וממליך הבורא ית' על רמאכלים הוא גם בן
עבודה רק שלריך לילך ממדריגה למדריגה כמו שלריך לילך בהפלה ממדריגה למדריגה לילך נשכח יותר
מומן לומן כללו של דבר שהם דבר אחר כי הכל הוא עבודה ד' רק שנעת שאין אכילתו בעבודה תמה
בן נאותו העת אין תורתו ותפלתו בעבודה תמה ומכל מקום לעבודה נחשין לפי העת ההוא נאותו
שילך ממדריגה יתירה וכו' וידגיל שיעשה נחת רוח להבורא ית' בכל הדברים שהם נמאוס חלקותו
ית' גי חפי' שארז"ל היושב במענית נקרא קדוש כי נחמת מרדיגת החמנית בשלימות הגמור שלריך לזה
הוא מרדיגה גדולה מאד יסוד גדול וכו' עיין פנים מ"ע מפני שלריך מוחין גדולים לזה לאו כל מוחין
ערביל דל שיטה יסוד הגמור על יוד בהתפשטות הדבר מצינויות ע"כ טוב לו שיתן דעתו לקיים בכל
דרכיו דעתו שהוא יומר נקל לו וכו' (מאור עינים פי תפוח) :

השמש (ה) אל תלחם את לחם רע עין כי ארז"ל שעת אכילה שעת מלחמה שלריך נהלחם עם
היח"ר בשעת האכילה וכמארז"ל טעודה שהנחתך עמנה משוך ירך ממנה והנה כשכח המנון לאדם
מחשיית נעלמו ע"י תימה סיבה שימין לו השי"ת שריות נם מונו או חפי' ע"י בני אדם אם הם
טובי עין או הוא יכול לעשות בן להלחם מלחמת מלוח האכילי משא"כ כשאוכל אלל בני
אדם שהם רע עין אז לא יוכל להלחם עגד היח"ר בשעת האכילה כיון שכל לו הלחם והמאכל
מסמורא דרע עין שהוא מסרר ויח"ר וז"ל אל תלחם וכו' כני' ולכן כ"ע ישים עינו ולבו שלא
ליטות משל אמרים אם הם רע עין שאין השכינה מתבלשת שם דימותו מלכל ואלו לא יוכל להלחם
נעמם האכילה כני' משא"כ אם ישים נממתו נגד השי"ת וכל מה שיתן השי"ת יקבל בסדר פניש
יפות

יפות ולא יאמך על קבלת דבר קטנ מלת המתנדבים לו די סיקוקו כי מחמת חלקים הוא עם סליחי
 צורה והשכינה מחלבת באותו מזן שיועד ללאדם ועל השכינה נאמר מארחח חבית לחמה שהוא
 מולת עילתו וכו' (עין פנים עם פ בשלח) . (1) כי מה שבדל הקב"ה לא ברא אלא לכבודו
 אפי' בדברים הנשמיים דהינו לאכול ולשתות יהי' כוונתו להם גרירת הגוף לעבודת בוראו יתברך
 וכן בשנין הוונג יכוין לקיים מצות עונת וכן בכל גניונים הנשמים שהיא עושה הסיקר שיחי' לכבוד
 שמים וזוהי מעלה אמת הגילויית קב' לשרש כי בכל דבר תמלא אהבה ויראה והתפארות גשמיים
 ולרי' להעלות אל שרשם אל חבבה ויראה והתפארות דקדישה וזוהי מצבר הגילויית קב' שיש בכל
 העניינים וזוהי סוד נעילת ידים היינו שהיא מפעל ומנשא את בני מדות הגיל' שהם בחי' יד הגדולה
 יד הצוקה ויד הרמה ומעלה ומנשא אותם אל שרשם ע"י כוונתו הסיבה וזוהי סוד המולת נחם
 שמרנו על הקדושה בסוד ג' הייתה גימטריא להם וזוהי מולת נחם היינו הגילויית קב' מן הארץ
 היינו מן הארציות ומן החילונים וכשאר הויך דרך זה זה מורה על אהבה עזה וגילויית שיש לו
 צו ית' ואין לך דרך גדול מזה כי בכ"ע שהולך ובכל דבר שפועל אפי' בדברים חילוניים הוא ע' צד
 אמת בוראו לי' וזוהי סוד מי יתכן כחח לי וכו' היינו מי יתן אהבתך עלי אהבת אה ואהבת אה הוא
 אהבה מגילה על שום בשרה וזוהי חמ"ך בח' אשקך אפי' כשלאמנ' ליל לות קדושתך בדברים
 חילוניים אפלה אותם אל שרשם אלא סוד שיקפה ולא חבין לשום תאוה גשמיית וכו' (קדושת לוי
 פ' וישב) : (1) כל העופות ובהמות וחיות עהדות יש להגילויית שלהם עלייה ע"י שליח ישראל
 אוכל אותם והעופות ובהמות וחיות טמאות יש עליהם להגילויית שבהן מחמת שליח ישראל אינו
 אוכל אותם מחמת מצות כ' עליו שלא לאכלם ע"י הוא עליית הגילויית שבהם אך מיהיכן הוכחה
 שיינו אוכלי אותם מחמת מצות ה שמה הינו אוכלי אותם מחמת שליח ע' בים בעומם ומחמת זה
 כל מה דאסור לן רחמנא שרי לן נמלא יודע כל איש ישראל גם העצם של דברים הטמאים ומונע
 לאכלם רק ממלת כ' וע"ז הוא עליית הגילויית ש'ה כניל' (קדושת לוי בליקויים) : (2) יש
 שאוכל רק להציות נפשו להם לר וכו' וזה הין לו ממילת תאוה כל כך ואין לו מלחמה באכיל' הוא
 חב' בחי' הנמא בלא קרבת ויש שאוכל מאכלים טובים ואפי"כ אין כוונתו למלאות תאוותו רק להעלות
 הגיליך אשר בסוף המאכל ולזה יש בחי' מלחמה באכילה הה א והוא בחי' הנמא בקרב' (3)
 (4) בשם המניד ז"ל ויהו את האלקים ויאלנו וישתו אפי' באכילה ושתים לרבות להעלות
 את מורה כללית אבות אלק' בים ולא למלאות כראו מתאוות לבו וכו' וע"ם שביאר מענין
 עליית הגילויית קב' שבדל"ח מ נשגשה ע"י האכילה כשזוהי לעבוד בכח האכילה ההוא את ה'
 ולהגילוי דייבור לפני האלקים בת רה ותפלה ומנושה המלות וכו' וזה בחי' איובו עשיר השמה בחינוק
 ויינו שער השמחה שלו הוא בחלק הטוב השלובש במאכל שלחנו מאימות הסוד להעלות
 שרשם ולבררם ממותרי הפסולת לדה הם לחון שזה ג"כ בחי' אהבו עשיר כל שיש לו בית הכסא
 סמוך לשלחנו היינו שלעת האוכל סעיך לשלחנו אינו יתכן לבו כי אם לחלק הטוב שבמזון המגיע
 לנפשו והשאר נשאר פסולת לחילונים ומה לו להרבות באכילה יותר מאלקו וזוהי כג' חמת התעוררות
 להאדם לאכול בקדושה ועהרה ויבספק בשיעור מאכלו כיון שסוף ירחם המותרות לחון לבית הכסא
 לכו' וכל עלמו צמת האכילה להוסיף לזוהי לין בכח האכילה לביהמ"ד ולעסוף בצורה והפי'ם
 ומלות וכו' וזאת כח"ה הוא ע"פ שפועל וכו' כי עכ"פ בשעת האכילה ושתים עלמם פולתו
 מעט כ"ה אח"כ בנשתו אל עבודת הקודש לעבד עבודת בוראו בכח האכילה ההוא יתקן נשפוט לא
 בן מי שזוכה לבהירות השכל לכיון כוונת האכילה ע"פ האמת תועלתו גדולה ותועלתו לעבוד עבודת
 הצורה בשבת אכילה גופא לוקח לנלמו רמיזת דחכמתו לרצת' הין לעורר לנפשו לרצק לרוממות
 חלקותו ית' באלמנות טעמי המאכלים אשר נודע ששיני חלקי השעמים שיפנס בע"ה לכוזם יש
 להם מקום מולד באורות עליונים ומדות קב' וכאשר שרשם ככה נתפשטו בהבדלים לעבות עם
 קרובו ישראל להורות להם להשיג תענוגים רוחניים מתענוגות כחי אדם הנשמיים בשום אל לבו אם
 יש טעם וריח מתוק להיך בדבר גשמי שליחי כ"ה אחת ממי אוק אלפי אלפים וכו' ממדריגת בחי'
 מורה עליונה שממנה נמשך ומתפשט ככה למטה ואפי"כ גיתן מרגוע לנפשו א' כ הין לא יעבוד את
 הצורה ית' וישמלא אהבתו לעובדו עם בחי' כזו במדה זאת שנתן מרגוע להשיב נפש ששם שרשם
 הוא עולם כפי' עלמו אור ל' וגילוייתו יך בתכלית הבהירות דרך משל אם נודמן במאכל שלחנו
 דבר מתוק אזי יתנים בלמו שיה טעם נמשך מעולם אהבה מדת הסוד המורה לו אהבת הצורה
 ית' ומזה יקיים האדם וירמם מלתו למלתו וירמ' בנפשו הרגשת עעמים בשריים בחי' התלבשות
 חלקית באלמנות טעמים גשמיים שבמאכלים וכו' וכמו שיש כמה לירופים באתיות הסוד וכו'
 עין פנים כמו כן בהתלבשות המדריגות וכו' אפי' באכילה ושתים יש ג"כ כמה לירופים שונים וכו'
 והעלות

לבעלות משם איברי השכינה ובהיותן זס השלמן אשר לפני ה' גורם יחוד ממאכל שלחנו כמו משאר מנותיו כנודע וכו' (אור המאיר דרוש ספירת העומר) (י) האדם הוא עולם קטן וכולל מכל העולמות ומכל הנבראים ובו עולמים ויורדים כולם כשהוא עולה ומתדבק לבורא ית' גם הס עולמים עמו ולהסיף להיפוך חיו שזה בחי' מי יודע רוח האדם העולה הוא למעלה ורוח הבהמה היורדת וכו' כי גם באדם יש נפש הבהמיות נפש המתארה ואם נמשך האדם אחרי נפש הבהמיות שלו הרי הוא בהמה בלתי אדם וכו' וע"כ ארו"ל ע"ה אסור לאכול בשר כי מה מועיל שייעשה מבשר הבהמה גופו ובשרו והרי הוא ג"כ מעשי בהמה אחרת ואדרבא מחליף מבהמה עהורה למאמה שכן הטמאים ג"כ נכללים באדם אחרי היותו בעל בחירה ועתה באכילתו הנה הוא מחליף פרס בחמור וכו' (פרי הארץ פ' בחר) . (יא) מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים כי זה אינו חידוש כלל שאהב את הקב"ה בדבר שאין הנוף נהנה בו כמו תורה ותפילין ותפלה וק"ש רק אם אהב להקב"ה בדבר שגוף נהנה בו והוא מעט רק לכבוד הבורא ית' ולא לתענוגו אז אמת יפה ומעט לפינו ית' וע"ש הרבה בענין שריונין למעט באכילה ושתיה וכו' (אגרת הקודש מהרב הדרק וכו' מוה' חייקיל מהמדרש ז"ל) :

(יב) האכיל' הוא בחי' מלחמה בין הטוב והרע שבשעת אכיל' יכול להיות תגבורת הרע או תגבורת הטוב על הרע ולהפכו וכו' וע"כ נקרא המאכל להם על שם המלחמ' וכו' וביאור הדבר הלא לנו רואים שכאשר יאכל לאחי' למלאות בטנו יתגשם ביותר ויפול מעבודתו הקודש עד שידמה לבהמ' ממש בגסות ההרגש ורלוות זרות של נפש הבהמיות וכו' ואם יאכל להתחזק לעבודת ה' ולא יתכוון להנאתו כל כך וכו' הנה האכיל' זו יחזק את מוחו והשגתו ולבו עד שכל מה שיהי' נקודת הלב ועמקות השג' בנחודות ה' בתפיל' ובתורה וכו' אינו אלא מהמת המאכל שאכל וכו' ונמצא הרע שבמאכל נהסך לעוב ממש וכו' (עיין פנים סידור הרב ז"ל מלאדי שער נעילת ידים לסעוד' וע"ש עוד דברים נפלאים בסודות האכיל' וסודות זרכת המזילת וזרכת המזון וכו' וסוד לחם משני' שבצפת וכו' בשער זרכת המזון ועיין עוד בסדר סעודת שבת ד"ה יגלה לן) : (יג) יברך זרכת הנהנין זכונה על כל דבר וכו' לא יסתה משק' המשכר אם אינו נקי מתאוות ואפי' הנקי יסתה מעט ולא יסתכר חלילה וכו' (הכנסת הרב הרה"ק וכו' מוה' שמעלקא ז"ל במ' דברי שמואל) : (יד) כשלאדם אוכל בקדוש' לתקן הנילוות הק' שבתוך המאכל אזי המאכל יחד ומבקש אחרי האדם שיאכל אותו ויתקנו אבל אם האדם אוכל בשיביל עממו בשיביל חמדו ותאוותו אז לר"ך האדם לחזור ולבקש אחר המאכל וז"ש כל עמה נאגחים מבקשים לחם וקשה הלא אדרבא הלחם והמאכל הי' לר"ך לבקש אחריהם כדי שיתקנו אותו וע"ז אמר נתנו מהמדיהם בלכול וכו' וע"כ הוכרתו הם לחזור ולבקש אחר המאכל וכו' (מבשר דק' פ' משפטים ועיין פ' בחר מצואר ביותר) : (טו) לחם בנימטריה שלש היותו ומורה על רחמים גמורים ומלא ג"כ בנימטריה שלשה היות רק שמלה מורה על בחי' דין כגודע וכשלאדם טובל הלאהב' פעמים במלח אז ממתיק הבה"י דינים והיעיקר הוא כשנמתקין הדינים בשרשן שהם שלשה שמות אקי' במילי'אס קס"א קני"א קמ"ג שעולים מינין תמיד עם הכולל זה בחי' לחם הפנים לפני תמיד וכו' (עיין פנים פ' תרומה) : (טז) שמעתי בשם המגיד וכו' מוה' דוב בער ז"ל אוכל בכסף תשברו ואכלתם היינו כשאוכל בחמדה וכיטופין אזי יפסוק מלאכול ויסבר התורה ע"ד דלי'א בש"ע וכו' ולי נראה כי ידוע שאוכל בנימטריה שני שמות אל הוי' וכשהאדם בעת אכילתו שם אל לבו איך שאוכל מאכל אשר שורה בו קדוש' גדולה כ"כ שאוכל בנימטריה שני שמות הק' ונמצא האוכל בעממו משבר לו תאוותו וחמדו ולאכול זיראה ובושה גדולה ובקדושה גדול' וכונתו להעלות הנילוות הק' ששורין בהמאכל ואז אכילתו בבחי' קרבנות ומנוה עלי' להכול יוון שגם זה אללו עבודת הבורא ית' זה אוכל בכסף תשברו היינו כשאוכל בעממו יסבר לו את כוספו ותאוותו אז ואכלתם כ"אז מנוה עלי'כס' לאכול כי הוא במקריב קרבנות באכילתו וכו' . רק שא"ל לבא לבסי' זו רק מי שהוא לריק גמור מנשוריו או מי שזכה לתשובה עילאה שאז יוכל להעלות אף הגשמיים לה' וכו' אבל מי שאינו בבחי' זו הוא לר"ך להתנהג כפשוטו ולשבר תאוותו תמנע אכילתו וסעודתו ככ"ל (פ' ויקרא) : (יז) א"ל לו לאדם בלא אכילה ושתיה ושאר דבריו' שהאדם לר"ך להם לכך לר"ך לשער במחשבתו איך אני אוכל ושותה הנה מעש' בהמ' היא כי בהמ' ג"כ איבלת ושות' כמוני ועושה לרכיה כמוני ולמה לי טורח זה אלא מוכרת אני לעשות ריון בורא' בזה כי הוא ית' נחן לי רעבון וימאון כדי שאוכל ואשת' ועיין' אעלה הנילוות הק' תעסי' שאיני יודע שורש הע"אחן תעסי' לר"ך אני לעשות כל אלה ולקיים מנחת המלך מלכי המלכים הקב"ה למשל מלך בשר ודם שולח אגרת ציד בעדו להוליך אגרת למקים אחד ותעסי' שאין זה העבר יודע כלום ממה שכתוב באגרת לפי שהיא קסומ' ותחומ' תעסי' הוא הוא לר"ך לעשות ריון המלך וההוליך למקום שליוה בית

שלוה לו המלך וכו' והגמטל מובן וכו' (מענין החכמ' בליקוטי פהלים ד"ס לב עהור ברא' לי וכו') :

(יח) ירחיק עלמו מכל דבר שאין בו לך' לתכלית בריאת גופו לעבודת ה' הן באכילה ושמים הן בכל התאוות והנאות ועיקר שימור עלמו ממשק' המשכר כי זה חלי רע ומביא את האדם לנשנות גדול כמארז"ל לא תרוי ולא תתעב (בהנבנות הלדיק וכו' מוה' אלימלך ז"ל) . (יע' הלדיק הקדוש מוה' משולם זימל מאניפאלי חמר כשהאדם אוכל לתאוותו לפי דמיונו שא"ס לחיות בלא אכילה ושמים בודלי מן הכמנט שירים ינלו' הקדושה שבחן המאכל למענ' רק את האדם חכם ומשכיל על דג' ר' ואומר בלבו הלא בודלי אתם הבודל' ית' ר'ה שנתו' בלא אכילה בודלי הוה אפשר להתקיים כמו עתה הלא שהבודל' ית' ר'נונו להחיות נפש כל חי ע"י האכילה זע"ז אני מוכרח לאכול בקדוש' ובטערה שהי עוש' ר'נונו ית' בזה ולא יש צדק האדם להרים ינלו' הקדושה לשרש ח"ש בצדכס אל הארץ היינו אל הארציות ומדעו נלמנה אשר אני מביא אתכם שמה כי תי' הבאתי אותך לזה שהרעבון והלמאון מלת השי"ת והשביעה גיב' מלתו ית' אז והיה בצדכס מלחם הארץ תרימו תרומה לה' ותגביהו הנילוות הסי' למעלה ודפס"ח (עבודת ישראל פי' שנת) :

(כ) ארז"ל שיער אכילה כזוית כי בזוית יש שני בחינות מהופכות זה מזה כי הזוית עלמו קשה לשכחה והשמן היונה ממנו טוב לזכרון וכמו כן בבחי' האכיל' כשהאדם אוכל בבחי' גשמיות אז אפשר שתיק לו האכיל' ח"ו מחמת שאוכל מחמת תאוות וממדת היקר אזל כשהאדם משליך תאוותו אחר גיוו וחינו משגים על גשמיות המאכל הלא על כל מולא פי ה' היינו על חיות הפרונית המובלט בהמאכל הסוה ומעלה הנילוות הסי' שבחן המאכל ע"י יחוד הו'י' אדני גימטריא מל"כ' אז האכיל' הזאת נחשבת לעבודה במקום קרבן והשלחן דומה למוצח שמכפר כיון שאכילתו בקדושה והכל לפי קדושתו של כל אחד ואחד צמת אכילתו (אורחז' בליקוטיס) . (כא) קוד' אכילה ריך נעילת ידים מפני שהידים מסקניות הן והן לאכול בידים מסואבות וא"כ איך לא ייבוש האדם לשים המאכל לתוך פיו כשלא שמר פיו ולשונו מדיבורים לא עובי' ומכש"כ צמת האכילה צריך לשמור הלשון ביומר (ליקוטי תורה מהרב המגיד וכו' מוה' ר"מ ז"ל מטעמרכזביל בליקוטיס) ועיין בהדרכה זיין מענין שלה לשתות שום משקה המשכר רק בשבת וי"ט בשביל קידוש ולא יותר (הגם כי זה נאמר שם לענין השוזה על חטאות נעורים אבל מי יאמר זכיתי לבי עקרתי מחטאתי ומי ימן והייני בעלי תשובה בלמח) ועיין גם בהנבנות הרב הלדיק מוה' דוד מגיד משרים מסמעפין הזכיר גיב' על זה וכן בשאר ספרים הסי' . (כב) האכילה ושמים אתם מהמאכלים כשרים ואוכלים בכוונה והרי אפי' בהמאכלים יש כחות מהדיבורים של ה' צ"ה שאמר והיה העולם כגון מולא הארץ וכו' וכשהאדם אוכל אותם בקדוש' נתחזק כחו מחמת המאכלים ויש לו כח לדבר דיבורים של תורה ותפלה בלי מתשבה זרה ואם הם מאכלים אסורים ח"ו נתחזק כחו של ה' ה'ה"ר וא"ל לו להתפלל כראוי בלי מתשבה זרה. (אור הגנון פי' תולדות) (כג) בש"ע סי' קס"ו אתם במקום ברכת המזו"ת חמר בריך רחמנה מלכה לעלמה מאריה דהאי פתח ילא והנה אתם נחשפק לאדם את כיון היטב בזכרתו יש לו לומר אח"כ לשין זה הניל שאינו מזכיר כאן לא שם ולא כיוני שיהיה בלא תשא ופסי' אתם כיון תחלה הרי ראוי לשבתו על כל גיממא וראוי להרהר כך על כל פעם שאוכל פרוסה כשי' כשמזינין לו בחן הסעודה ליפתח חדש חפי' קבע סעודתו עליו מכל מקום ראוי לומר בריך רחמנה מלכה לעלמה מאריה דהאי מיכלל ועל איזה משקה מאריה דהאי משקה וכשעומק בתורה אעפ"י שפער בזכרת התורה שצריך בצוקר אעפ"י כדי שזכור בדביקו השי"ת יאמר בכל פעם לשם יחוד קובצ"ו בריך רחמנה מלכה לעלמה מאריה דהאי אוריית' ואפי' כשהולך בלי עסק הסוד' ארז"ל כל הנשם' וכו' תן לו הילול על כל נשימה ע"כ יכול לומר בכל עת בריך רחמנה מלכה לעלמה מארי דהאי שעתא או דהאי רגע והמשכיל יצין (פרשה משפטים) (אמר המעתיק מהמחמת הפוסקים לא משמע כן ולמה לא פסקו גם הם בחספק ברכות לומר כן ולא להקל לגמרי בנ"ה ברכת ועיין בש"ע הרב ז"ל סי' קס"ג הניל דרחמנה שם הוה בצבל ועיין סי' קפ"ה דברכות הלו נאמרים בכל לשון ועיין לוח ברכת הנהנין פרק יג אות ב' דלענין הזכרת השם לבעלי ח"ו אסור גם בכל לשון ומשארז"ל תן לו הילול וכו' כניל הילול שאני וזכרה שאני וק"ל ועיין ג"ר בהשבות ר' עמיבא חניר סי' כ"ה שפיקפק גיב' על ענין כזה ועיין גם בפמתי תשוב' ביו"ד סי' שכת) .

(כד) שנונית ידים וסעודה יחשוב כאלו מקדש ידיו ורגליו ידיו הכיור קודם שילך על האש על השלחן כדעו"ת למזכה וצדקה שאוכל יחשוב כאלו מקדש ידיו ורגליו ידיו הכיור קודם שילך על האש על חורבן ביום"ק בכל סעודה ונלמח על קישוי פריסת עניי ישראל הרעבים ולמלאים אנשים ומק' וכו' ופי"ז גם הכשר הגופני שיגדל ממאכל כזה כשיתקדש יחי' מזון הנפש ולא יעלנו הנשמיות ועי"ז

וע"י זרכת הנהנין כזוונה יכוון לעורר קדושה עליונה במאכל ואם יקדש עצמו מלמטה וכו' (פ' אמור). (כה) כמו הדבורה שמהפכת מאכל שבפיה לדבש כן יכול האדם להפלות המזכך מחצונו בשמי לאור זיו השכינה ותענוג רוחני וכו' כי העצם שבמאכל ותענוג שבו היא מחצונו זיו השכינה שנתלבש בצוה"ל בתענוג המאכלים וזהו העלאת נילולין קדושים וכש"כ התענוג מעסק התורה והנה צברכה שבזרכת הנהנין לריך האדם לעורר תענוג עליון ואור זיו השכינה במאכל הזה וז"ש עטמו ורלו כי עובד' פירות עיקר הטוב והתענוג שכל דבר הוא מהשמי"ת וכו' עיין פנים פ' ואתקן וע"ש גם בפ' עקב שכתב שם ששש"אדם נוטל אהיה מאכל לאכול ומצרך עליו כזונו" עי"י מערר רוחניות עליון בזה המהכח ומקדשו ומעלה את המאכל מנשמיית לרוחניות עד שמאכל שלו הוא כ"כ רוחני כמו אור זיו השכינה כביכול שיוזן ממנו המלאך בעולם העליון ונשמיית המאכל הוא מזון כגוף ורוחניות המאכל הוא מזון הנשמה וכו' (כו) אוי לזנים שגלו מעל שלחן אביהם שמעתי צום הרב המגיד דק' מעזריטש ע"ד שאמר הבעש"ט ז"ל שלשה שאכלו על שלחן אחד ולא אמרו עליו ד"ת כהנו הכלו מזבחי מתים פירות כי המת מתגנבל במאכל אדם כדי שיאמרו עליו ד"ת ועי"י מחי' אותו המת שהיה בגנוגל זה אצל הם לא אמר ד"ת אזי זוכה איתו המת שנתגנבל במאכל זה ומשליך אותו נדומם וז"ש מזבחי מתים וז"ש ג"כ אוי לזנים שגלו מעל שחן ולמי גנו כזה אמר לחביהם פירות אפשר שהיה אביו של זה האוכל נתגנבל במאכל זה וז"ש אביהם וכו' (באר מים על הגדת פסח) :

(כז) הלא"ר שאף תמיד לקבל מלך רקדוש' וכו' צפרט בעיניי אכיל' בזה יש לו להלא"ר לחייה גדוני' כי זה חייו של הדם ותדירי ואם החדש אוכל לחיות החומר נותן כח להשפ"א להיות יונק מהגילוף הק' שבמאכל זה ימחריבו ומאבדו מן העולם ואף שהחדש נוטל יריו ומצרך זרכת המזו"ה שזה גרבי גבוה אשכ"כ כשמוטל המאכל לפיו שולט בו החוה גופנית ובעזרו בכפו יבלענה ע"כ לריך החדש לזה הזמנה וישו"ב הדעת לאכול בכו"ה הפשוט' עכ"פ כ"ש בשו"ע ע"ד בכל דרכך לעשו מעש"י יאכל נהיות גופו חזק וצריך לעבודת השי"ת ולא להנאה גופנית כלל ולא יחי' שחמו שחן' למזבחי כפרה וזש"ארז"ל עכשיו שלחנו של אדם מתכר עליו כמזבחה היינו כשהוא בבחי' אדם שאוכל בכוונה הראוי ומצרך ומקטט להעלותו אל שרשו וזה נקרא אדם וכו' עיין פנים ואם בחמת כוונת האכילה גדולה עד מאד מה שש"א יכונ לתקן עם האכילה עממה כירוע ייודעי חן . אך לאו כל אדם זוכה לזה ובני עלייה הם מועטים ע"כ זרת העלה והמרגוץ להיות כל אדם כולל א"ע בחוץ כלל ישראל כמו שקטנו תחינה קודם התפלה שהאדם יתפלל על דעת הכוונות שכיוונו בזה אנשי כנסת הגדולה ויכולו תפלתו בחיך תפלת גדולים ולדיקים שדורו כן יעשה באכילתו שיאכל בכוונה הפשוטה נפש שמים כני"ב ושאר הכוונות יכלול עצמו בחוץ כלל הדיקים שדורו שיודעים לכוון ואז יבן גם הוא לתקן עם האכילה הזאת ונהעלותה גשר עליון ויהיה נחשב שלחני ואכילתו למזבחי כפרה וזש"ארז"ל למדה תורה ד"ה שלא יאכל אדם בשר אלא בהזמנה וכו' כי לאכילת בשר לריך הזמנה גדולה וכוונות עמוקות לתקן את האכילה ולהעלותה ולכך עם הארץ אסור לאכול בשר כי אינו יודע התיקין ונמלא מאבדה בחנם ואוי לבשר מפני בשר ולזה אמרו חז"כ כגון לנו (חלושי כח שמזכרמים לאכילת בשר ואין איתנו יודע עד מה כוונות העמוקות) לזוין ואוכלין בשר פירות לנו אוכלין צבנאה והקפה על סמך הדיקים הגדולים שיודעין לתקן וללרך דבר אל שרשו וכו' עיין פנים עוד (בחלת שמעון פי ויקרא)

ארץ ישראל (ה) נידע כי לדיק הבא מחוץ לארץ לא"י צבואו לשם לריך ליסול תחלה ממדינתו הקדומה מפני שהיא היור קדוש וירוע שלרך להיות העיר קודם לה י"ה וכו' (מזור עינים כ' ואתחנן) : (ג) הנה אף שיש אוי הגשמי מכל מקום עקרו הוא בדרך הרוחני וחייני והוא היות מצורת ית' ואף שאנו בחיך לארץ מכל מקום יש לנו בחי' א"י כי הקב"ה חשב לבלתי יד' ממנו נדה והוא כי בכל בחי' כנסיות ובחי' מדרש' נשפע מלת הבורא ית' היות א"י ולכן ארז"ל עתידים בחי' כנסיות ובחי' מדרשות שיעמדו בא"י כי הן עלמין בחי' היות א"י וא"כ בעמדו צבנכ"ס לא צביהמ"ד ועומד ומתפלל אס המהשבה היא בחוץ הדיבור א"י הוא חז"י ר"ל בחוץ החיות של הבורא יתברך ואם הוא הושב מתחנות של הכל ועיקר האדם הא"י הוא המהשבה אוי אף שהטנו עומד בחי' הנכנס אף על פי כן עיקר האדם אינו בא"י שהוא ביהכני"ס כי מתחנות כולכת אנה ואנה נמלא אף בחיות תפלתו וזה אוי הוא בא"י ודיבורו יולא ומתדבק עם החיות שהוא שם וכו' (שם בחידושי כתובות) : (ג) ענין מעלת הדיקה לעניי א"י (עיין לדיקה אות ע"ת) : (ד) ענין מה שארז"ל רלית ה' ארלך הקב"ה הופך ומתפך ומסתכל ונותן עיניו בה עד שתראה

דרך ארץ ישראל חסידים

שחלה את מעשיה שזו בחי' הטיפים והנגונים ומאורעות וכו' שזכרין וחולשין על כ"א מצאי הארץ עד כי מיתדר ליה בם זכו וכ"ט אים ואים יולד בם ר"ל כל הבא אל הקודש לר"ך מהדש עיבור וניקה וקטנות וכו' עד פנים צפנים יראה פני הארץ ונפשו קשורה בנפש זכו' (פרי הארץ במכשבים בסופם) : (ה) מה שאר"ל עמידן בחי' כניסיות שבחן לארץ לקבוע בא"י עיין תפלה אות קנד

אור וחושך וכו' (ז) יום נקרא בהירות שארם רואה את בהירותו' וליה נק' השכות שאינו רואה ס"ו בהירותו והמחברם הוא מדה אין והאין נקרא סכמה ע"ד והסכמה מאין תמצא וכו' וזהו בין השתוות דבר המחבר בין יום וליילה וכו' (ליקוטי אמרים דף ב') ועיין איד תורה פ' ויחי עם מבואר שאר"ל נקראת נ"כ יום ויראה נקראת ליילה וכו' ועיין יראה וכו' אות דלת (ב) היראה נקראת סוהרא כמו הלנה שמקבלת אורה מאור השמש כמ"ט כי שמש זמנן ה' חלקים (ליקוטי אמרים דף עית) :

ברית (א) ברית נק' אלכב קטנה וכו' וזשאר"ל"ס ואלה נהייתו אפי' באלכב קטנה ר"ל אפי' בשעת זוג (ליקוטי אמרים דף ע') : (ב) ע"י שהלם מתהבג עם בת זוגו בליניות עי"ז זוכין לגדל צניעה וכו'. (עיין בנים אות א') : (ג) הבעש"ט זל"ה אמר שלח ידאג אדם על מקרה בלתי טהור שרואה קרי בשוגג בלי שום מחשבה זרה והרהור כי הוא ה' ה"ו חייב מיתה ועי"ז שילא ממנו הרע נפטר ממיסה ובאם לאו היה מת ח"ו ולאמר רמז לזה יקר צניעו ה' המוטה להסידון וכו' א"כ אין לראוב חלל אם ראה ע"י מחשבה ח"ו . וכשבא לאדם מחשבה רעה ח"ו יראה לערס בהעלמה להתקשרות הבורא ית' וכו' (ליקוטי אמרים דף לח ע"ב ובאור תורה פירש"ה ראה מבואר ענין זה בלשון אחר קלת ע"ט) . (ד) הילאת ז"ל ר"ל בא מהסתכלות על נשים כמאר"ל שאל ישרהר צום ויבא יודי קרי בליילה וכו' והעטס הוא כי כשמסתכל ומהרהר בתמונת האשה ויופיה ודולה למלכות תאוותו עמה ומנאל רגון מפריד אלוף ר"ל שמפריד ומתחבבתו חיות האשה ותמונתה ויופיה מן השורש שאינו זכר שזה היא חיות הבורא ית' רק תושב למלכות תאוותו התמריית עי"ז נעשה תמונת האשה שהוא אל"ו כמו קליפה כשנדבק ברעיוניו שהיא רק כח ולא גוף ממם ונפ"ד מהבור' ית' ולכן כשמוציא ז"ל ע"י תמונה שהוא בחלוס הוא כמו שמתחבר עם הקליפה לילי' ממם וכ"ט בווהר ועי"ז הוא מוליד רוחין ושרין ר"ל . והנה תמלית אות רוחין שמוליד נשאר בכת האב להוליד עוד בנים (כמוכן בכתבי האר"ל לענין הולדת הבנים ממם עיין פנים) נמצא שים להם חלק בבנים שמוליד ועי"ז מתים ר"ל ועל זה נאמר ראינו דמעת העטס קים כמובא בזוהר אמנם מי שהוא לייק ומדבק מתחבבתו תמיד בבורא ית' ויודע שמלא כה"כ ובכל מקום חיותו ית"ט (ויראת הבורא תמיד על פניו ואינו מסתכל ומרהרר נשום דבר תלוה ח"ו ואף אם תבא לנגדו שתאום חשם יפס תואר הוא נותן לב טיכף לבין שזה נמשך ממדת ארצה או ממדת ההתפארות וזאתה הוא חיות הבורא הנמשך בה ויהיה טיכף זרין וזכר לבק מחשבתו בהבורא ית' בדרך בהרבה הבורא והתפארות הבורא כמו שהסוד למוד בכל דבר שרואה רק לראות ולהבין חיות הבורא ית' הנמשך בו ועי"ז הוא דבוק תמיד בהש"ת תמיד נמצא גם בליילה אינו בא לירי עומאם ח"ו ולדברא נשמתו בוקע כל המסכים ועולה לקבר סבר אנשי עטיק יומין כ"ט בזוהר וכו' (דף נד ועיין בלור תורה רמי תהלים על פסוק ולפניך תמצא בטנם מבואר כל ענין זה ביוהר)

(ה) בשם הרב המגיד סק' מיה' מיכל ז"ל שאמר לשרם הכפל לשון של פרו ורבו והוא ע"ד שפירס' צפ' בסקוטי והפריתי אחכם והרביצתי אחכם פירש"י והרביצתי אחכם בקומה זקופה וכו' וזה ג"כ ענין הכפל לשון של פרו ורבו כי הש"ת יורה עלינו לפדות ולהוליד בנים אך תחית שרבר זה/ה א בשמיות וסומריות גדול רז"ו שיהיה האדם צה נרשל כבהמת דמ' כי בהצמ' הולכת בקומה כפפה כי נפשה הוא רק מזכות שומר העפר לא יוסר מש"כ האדם שנברא לשבר עצמו מכל התאוות וההציות ולמזהר בהם ובכל מענוגי הזמן ולהשתוקק רק להתדבק בבורא ית' ולהכלל בשרשו . ומי שזוכה לזה הרי הוא כאלו הוא שם כי שרי נופו בחר עקריה וכו' כיון שאין הפסק צניעה וכו' עיין פ"א . ועי"כ נברא האדם בקומה זקופ' כי זה תכלית בריאתו (להמשך עצמו למעל') להיות דבוק בהש"ת כמלאכי השרת כשאר"ל שלשה כמלאכי השרת ואחד מהן שהולך בקומה זקופה . וה"ש פרו רק לא ח"ו ליהנות שעי"ז חס"י כהציות נרמו שהולכים בקומה כפופה מש"כ א"כ אם חפשו עו עצמיכם ממשמיות ותה"י דבקים בהש"ת תמיד וגם הזוג שלכם יה"י רק לשאו ית' ויה"י מופשט מסומריות אזי תה"י נרולים מאד כיון שתה"י דבוקים בהש"ת תמיד ואז יהיה הענין דבוק לשרשו ויה"י תלדות אחד עם השורש שזה עיקר בחי' הקומה זקופ' שנברא בה האדם כנ"ל ו"ש ורבו היינו בקומה זקופה כנ"ל ומלאו את הארץ ונבטיה

דָּרֶךְ בְּרִית חֲסִידִים י"א

ר"ל בצופן זה וכולו לכבוד כל האמירות כיון שלא הסויו דנקים בזה ס"ו רק בהש"מ לבדו אשר באמת מלא כל הארץ כבודו וכו' (עיין פנים ליקוטי יקרים דף כו) : (ו) בשם הרב המגיד דק' מעזריטש . בשעת הזווג לריך להיות חזין וזהו דבה גירש בקי שאפי' נזבז לא החשיב ח"ע ויאהב את אשתו כמו שאהב את התפילין בשביל שהם מנאות ה' בלבד ולא יהרהר אחריה כי הוא רק כמשל אחר טעם ליום השקן וח"ל ליטע רק עם הקום וכי בשביל זה יאהב את הקום הים שעות גדול מזה כך בצע"ז לריך לארס אשה בשביל עבודת הבורא ית' לזכות לפנה"ב. ואם יניח עסקיו ויהרהר אחריה הים שעות גדול מזה וימאס אותה כ"ל רואה אשה נאה יחשוב הלא הלבון הוא מזרע האב והאורס הוא מזרע האם דם עבור שהם פרוסים ומאוסים. ואם יניח אלל המאכל ימאס המאכל רק שזרע האב נמשך מאצא עילאה עולם האצב' וזרע האם נמשך מאימא עילאה עולם היראה וזהו היופי שלה מעוב לרצק בצבב' ויראת הבורא ית' . וכשמאס צנינו העביר' היא נמאסם כל העבירות כי מכאן זה נולד הארס . והאלר יש צו שס"ה גידים מרמזים על סס"ה לא תעש' והצטטלו כל השס"ה ל"ח . זנס ריב"ש ע"ה אמר מפני מה יש לעבדים הואת חאזה גדול' כי מכאס נולד הארס . והארס שנוולד לו תצנוג מסמאמא מאכילתו ושאר דברים וכל תענובים הם מעט' האור . ח"כ הוא דבוק הכל לקטנות ומוטב שירצק ח"ב בהקב"ה (זואת הריב"ש דף יד ע"ב ודף טו) : (ז) אם אירע באיזה זמן שמרגיש הארס נכפשו שנופל לרוע המדות ס"ו . וביסודר אם נפל ברוע הארס ובפרט תאוות התשגל אפי' בהיתר ירע נאמנה שרואין להנציהו למעלה במריג"ה עליו' עם המדות המוטבעין בקרבן ולפתוח לבבו לאהבתו ית' שיזכה לבחי' נתינת התורה מלמעלה כי כל עוד שלא נטהרו המדות כ"ל יזכה עדיין לתור' דיינוו נתינת התור' במתנה מלמעלה כמו שאנו מצדיקין בכל יום נותן התור' כשארו"ל במשרבט"ה שהי' לומר התורה ומסכתה עד שתינתה לו במתנ' . וכן הוא בכל ארס כל עוד שן נותנין לו התור' ציחיל' מלמעלה חף שהוא לומר תמיד אינו נקרא בגל תורה כלל ואינו רואה התמת הצהור' הק' וקצו שהוכירו ישראה לירד מצרימה שהיו שטוים זימיה ויהי' שם ניולאות הרב' מהמדות הנפילין בפרט מאצב' הנפולה . ובשביל זה ירד אצריסו מצרימ' לגור עם . היינו להעלות הניולאות הנפילין עם . וכשירד למדריגתן הצננש במדת היראה לירא' מאד מהש"ת לבל יכשל כמוהם ס"ו רק שחזא היריד' צורך העליה וז"ש לגור עם מלשון גורו לכס וכו' לשון מורא . וכן אלל יקבץ נאמר וירד מצרימ' ויגר עם ודרדיל' שלא ירד להסתקע במצרים ח"ל לגור עם היינו ג"כ כח"ל . וע"י כל זה זכי ישראל ח"ב נתינת התור' . כמו כן הוא אלל כל ארס עיי שנופל לתקום הארס רעה וירא' ה' שם מאד בעמרו במדריגה הנ"ל ומתחזק לנתת את היראה מנעשות דאנו ולמלכות חלונותו ס"ו ואהב בצאוח התעוררות האצב' להבורא ית' וכו' עיין פנים . ואף אם צריך לקיים העו' האמורה צהור' לא יאה רק לאהבת הבורא ית' כשחר כל המנאות לזינת ותפילין שלא יהי' שילוק ביניהם כלל ושלא יעשה למלאות תאוותו וזהו יעשה כן אזי יעלה בזה למדריג' גדולה ומעלה בזה כל אהבות הנעלות אשרם לנולס האצב' וע"י זוכה לבחי' נתינת התורה כ"ל ולהצין הענין ביוצר כי כיו שהארס כלול מצרימ' אצירוס וס"ה גידים ועל ברית הארס חופה העירלה שהוא הקליפה המכסה על השרי ואינו הש"ת במצות מילה ופריגה וכו' וכל עיר שלא בא לירי התגלה הצרית לא נכנס עדיין לגדר שהי' נקרא בשם ישראל כמו כן צריך כל בר ישראל לקיים נגזת מיל' ההפניית למול את ערלת לבבו מן הקליפות התכסות על החיות הקודש השוכן בקרב לב כל איש ישראל כי נודע שהלב הוא ברית התורה כ"ש כחצם על לוח לבך והתור' ג"כ נה' ברית כ"ש אס לא בייתי וימנש וכו' וצריך ג"כ להסיר ולטבר הקליפות החופין ומכסין על אור הפנימיות של התורה וצריך רתדס ליתול את ערלת לבבו כ"ש ומלתס את ערלת לבבו ימשיכוו הרע שרד ערלת הלב אחר רוע המדות ואצבית רעות ר"ל רק יתחזק להגב' כל מדותיו הנפולין אשרם נמעלה לכל ינא שום מדה מהמדות חזן להגבול הקודש' בלתי לה' לבדו כ"ש לך ה' הגדול' והגבור' וכו' עיין פנים וכל זמן שנק' עדיין ערל לב חזי בהתור' שלומד ג"כ אינו מתגלה לו הפ' ימיות ואינו יכול כצ' ע"י לימוד זה לקיום המעשה כראוי ובהמילו בשר ערלתו ערלת הלב וקרא ח"ב עם כל המדות למעלה וכו' שיכנס כל המדות טובות בהעבודת לבל ינא שום אחר מהס לחך . אזי התורה הנק' ברית ג"כ ימול ונכרתו הקליפות ונתגלה אור הפנימיות של רתורה ויש לו תצנוג רוחני מן התורה האור ומסייעו ומדריכו דרך אשר ילך בה וכו' שיזכה להיות מרכב' אל הבורא ית' ויצא למדריג' שלא יעשר שום דבר מבלעדי מה שילווה הבורא ית' השורה עליו וזוכה לבחי' נתינת התורה במתנ' מלמעלה והנה כמו שבקדוש' ברית שהוא צחי' יסור כולל כל המדות ומקדס ומחברם עם בחי' העבודת שהוא בחי' מלכות וכו' עיין פנים כמו כן ח"ו להיפך כי ערלת לב חופה על הברית ויש לו רע בכל המדות אזי נכללין כל המדות רעות בערלת הברית עד שכל חלונותו אינו כמעט כ"ל בפנס הברית והיא מש קע בתאז תו והוא עד שכמעט שאינו עושה שום עובדת ואינו עובר כ"ל לתאזה שהוא בכל ענייני' ופונס בצרית הנפוכי במעשה ס"ו ונופל למדריגת סס שהוא

דרך ברית חסידים

שטוף בחלואות הימיה . וכל זה מחמת שנסתלק מעליו הרוכב כביכול ואינו בנדר מרכז' לצבורה ית' ישיב' בצהי' סוף טפל לרוכב שהרוכב יטנו ע"י מתג ורסן לכל אשר יתפוך יטנו ע"י המתג והרסן של הסוה"ק . אבל הוא רחוק מהסוד' כי לא נתינת לו כלל פנימיותה שיתכנס על ידה כג"ל ושארז"ל זכה עזר פירוש אם נלה היל"ר ויזכר המדות ע"י מילת הלכ' אזי עזר וכו' לא זכה אז היל"ר הגן' ערל אחוז דהערלי' נלהס בו בפרט בהחלואה שהוא פהיה פנים הנרית במעט' חי' ומשקטו בהחלואה שהוא בין בזהיר במותרות ובכונות מיילניות והאפשר שיבא עי"ז ח"ו לאיסור ממנו ג"כ וזה שמילנו כמה תנאים ואמורא' שאתר ששאו' אשה הלכו לבית מדרסם על כמה שנים שכל זה הי' לשבד החלואה שהוא ע"י מילת הלכ' ולתקן מקודם המדות וביחוד להב' הנפולה ולהנביחה למעל' ע"י עסק הסוד' כ"ש בזהב' תשנה חמיד ואתר שתקנו המדות חזרו לביתם להוליד תולדות לקיים מלות בוראם כמו שאר המנות בזהב' ד' לנד בלי שום אהבה מיילנית וכו' (מאור עינים פ' לך לך) :

(ח) שמפתי ממורי על פסוק מלתך ודמטך לא תאחר וכו' כי אמרו בזה"ק על עון הולאת ז"ל ר"ל שאין לו השובה והפירוש הוא כי תשובה הוא מנות עשה מן הסוד' ולכן נריך לעשותה בשמחה ועל עון הג"ל אינו יכול נהיות בשמחה רק נריך לבכות ולכן אינו יכול לנבא אל התשובה העליונה רק שהתשובה העליונה לריכה ללמטה אל"ע הליו וזכו מלאהך ר"ל כשתרלה למלואת ולהשלים את עמך ודמטך לא תאחר דהיינו הדמעות ולא זכור ציך תתן לי וז"ש ע"ז שהתשובה שטושין ביום כפור על עון הג"ל מקבלים אותה (פ' החינוך) . (ט) היראה מכונה בכחוד צמס לרשה יראה הי' והלמת הוא כי לכל אלה מתנצבת ההק היראה עליינה שלו בהשמו כי ש' עלמא דדבורה ועלמא דנוקבא ולך זכר ונקבה בראם וישיב' ג"כ דונמת הצהי' העליונה ולכך מי ששרוי בלא אשה וכו' כי מאחר שאין להק יראתו עניוה צמס' והתלכב אזי אינו נק' אדם כי היראה הוא השער ובלעדא א"ל לנבא לשום טוב ולכך כל אדם כשרואה אדם זכר יבין שהוא צחי' עלמא דדבורה ואם רואה איזה אשה יראה על הפנימית שהוא מעלמא דנוקבא שהוא למלוא היראה עליונה כביכול נאדם שהוא שהוא בעלה ועי"ז יוכל לנבא למדת יראה העליונה ג"כ ויפול עליו פחד ויאמר הלא זה הוא התלצות היראה ממקום היראה העליונה צחי' עלמא דנוקבא דלית לה מגרמה כלום ועי"ז יבא לבחי' יראה ואם יראה איזה זכר אז נקבה מכריח עכו"ם יבין כי הוא יראה ואהבה נפולין משרשן למקום הקליפות ע"י הכזירה וטינות ישראל' ושארז"ל למדנו יראה חטא מבטולה וכו' כי הוא לבוש היראה עליונה צחי' נכסת ישראל' כביכול וע"כ ציקשה מהשי"ת שלא יכסלו בי בני אדם כמו הכותים ופחאים שמתכילים על הרע והתאוה ה' ו רק שירחו ויסתכלו על הטוב והמכויין החמתי שהוא צחי' היראה הכל' כי מ"מ שרואין לריבין לראות הדמיון הנ' אלקות וללמוד דעת מזה וכו' (שם) בחידושי מסכת סוטה) : (י) יש אדם שלאוב את אשהו מחמת תלות נפשויות שלו שעי"ז ממלא תלותו וממלא זה היינו אוהב את אשהו כלל רק תובב אל"ע יש אדם שלאוב את אשהו שלל מחמת תלות הגוף שימנה תלותו רק מחמת שהוא בני לקיים על ידה מלות הצורה ית' כמו שאדם אוהב שאר מנות וזה נק' אוהב את אשהו וז"ש ויאהבה יתח וכו' (קדושת לוי פ' חיי שרה) :

(יא) מה ששכבת זרע מטמת הגם כי מלות המלך הוא רק מחמת כי קשה להאדם להכניע היל"ר ולהתבדר עליו שלל יהיה חושב כלל להנחתו רק לשם מלוא ומחמת זה בא פסולת בדבר ומעמא עבור הפקולת שיש בו כי הגם שטושה דבר המלך רק מחמת שאינו ממליך עליו אז את המלך בשלימות לעשות הדבר רק בשביל לקיים מנות המלך רק שחושב להנחתו ג"כ משום זה הוא מטמא ולכן נריך האדם ליזהר מאד לעשות הכל רק בשליל מלות הצורה ית' ובמאורז"ל ומגיד לאדם מה שיחוי אפי' שיחה קלה שבין איש לאשהו וכו' ולקיים שוית' די' לנגדי חמיד כי מלך מלכי המלכים הקב"ה עומד עליו ורואה במעשיו ויודע מחשבותיו וכו' (פ' מאורע) . (יב) איש איש אל כל שאר צדו בשרו היינו לאשהו שאר צדו לא תקרבו לנגות ערוה כלומר לא תקרבו אלי' רק משום תאוותו והכחש ולא בשביל ליווי הצורה ית' וז"ש איני ה' היינו שרק בשביל זה יקרצ אליה לקיים מלות צורה ולא להכחש עמנו כלל (פ' אחרי מות) . (יג) ארז"ל ברבי עקיבא פראה אשת עורנוסרופוס ורק וזכה על האי אפרה דבני צעפרת ושחק ענ שעתידה להתגייר ולהכח' לו כי אינו רואים בהדמן לאדם שרואה ומסתכל בפני אשה פתאום בני מתכוין אזי רוקק וממאם בלבו כדדי שלל יבא ח"ו לידי הרפור ושחמתי מהמגיד זל"ה שזדמן לו לפעמים כך בלשה נכריית פרוטה וכו' ואז התחיל למאום צרע בזה האופן בזכרו אשר תחלת בריאתה מורע האב ואם שאלנו דברים ממאם ומאוסים מאד ומוה נמשך הכל היופי והנוי שלה וכו' עד שהתחיל ליתן הקלות מזה וליוו

יד חסידים ברית דרך

לגמ' אותו המולד וכו' ואפשר שזה ג"כ היה כוונה ר' עקיבא שרק וזכה על האי שופרא דבלי בארעא כי שורש הנוי והיופי הוא מהשכינה שנק' סיפא בנשים והיא דמות דכל דיוקנין אסתחיון בה גם כי עיקר הנוי והיופי הוא מהגויג' שבשרשן הן בחי' ג' קוי חגיגת אבטן דעלמא ועל זה זכה שנתפסטו ממקום גבוה וקדוש כזה למקום נמוך כזה בקליפות ועפריות ועי"ז בעלמו שרק למאם ברע וזכה על הטוב היינו הנילוות סק' שירדו למקום נמוך כזה עי"ז העלה את הנילוין המלוכסין בה וכו' וממילא הוכרחה להחגיג' וכו' ועל זה שפק וכו' כנ"ל (אור המאיר פ' ח' שרה) :

(ד') חומר ענין של הולאת ז"ל וכו' ומה שלא הוזכר עון זה בתורה בכלל ציאות אסורות וכו' והחילוק בין התשובה של עון זה או התשובה על ציאות אסורות וכו' עיין תשובה אות כב .

(עו) גם נאחר ההרפור אם ישים אל לבו להסיר ההרפור ממנו ולשוב עליו בתשובה או לא יבא לירי קרי ר"ל וגם לירי לייחד נשמתו עם נשמת יוסף הלריק ועצ נשמת פלע בן ליש שהם המתגברים על ירם וכו' (פנים יפות פ' י' תל"א) . (עו) ההתלהבות וההחמיות של האחרים מתחמם צמת עמדו בתפלה או בתורה הוא תפלה חוץ קרי שבת ע"י חמיות של התורה ר"ל ע"ד אש וכלה אש וכו' (דברי שמואל פ' ויחי) :

(יו) כך הוא דרך הלריק החמתי שאין לו שום מחשבה והרפור ותפלה אפי' לאשתו ואפי' צמת שמוקק לאשתו לירי החשוב או בזולמות עליונים ולא ידע כלל שהוא עם אשתו (ממילא מוכן דר"ל שלא ירגיש בהנחת עלמו כלל) וי"ש והאדם ידע אף תורה אשתו ר"ל שיהיה נותן דעתו וידע שהוא אשתו או צמעת תשמים ולכן ודבר ותלך את קין כדאיתא בזוהר קינא דמסאבותא וכו' (נועם אלימלך פ' בראשית) :

(יח) שמעתי בשם הריב"ש ז"ל כי שבעה עממין הן נוכחים לשבעה ספירות הבנין (עיין פנים שיבאר בפרטיות וכו') וכמו שבקדושה עיקר המדות כולם ביה אהבה שלא תהיה אהבתו רק אליו ית' וכו' כן נמי להיפך כענין הוא נואף שורש כל המדות רעות שעי"ז בה לקטעות ולכל מדות רעות שעי"כ הוא כלל השונוה לדיקים הטובים להשי"ת מאהבה הוא נואף ואם הוא יוצר נואף מדבר על לדיקים ומתקוע ר"ל וכו' (דברי אמת חידוש השלישי פ' יך

לך ועי' גם בפ' שמות) : (יט) מה שנהנין להניח קודם השינה אלכב אמה על שם שדי שבמוזה וכו' עיין שינה אות חית : (כ) עיקר הגאולה תלוי בתיוקן מדה זו (היינו פנים הברית שהוא כביכול בפי פנים היסוד וכו' ועי"ז פונמין בשם אהיה שהוא שרש דעת ברית עליון וכו' כמבואר

בפנים ועי"ש ג"כ בהקדמה ועוד במקומות הרבה בספרו ה' ששם זה כפאטו וגם בדת מילויים ע"ד ע"כ ס"ג וכו' גימטריא ברית וכו') וזכר רבו בדברי רז"ל תיקונים הרבה הבה בראשית חכמה וצבליה ודרך חכמה ונדפס ג"כ ספר זרע קודש ונתחבר הכל על תיוקן חטא זה אעפ"כ אחוה דעתי ג"כ תיוקן אחר והוא להתענות בפרטיות שובבי"ם ת"ת בשנת הביבור בכל שבוע שתי הפסקות של שני ימים ושני לילות וכו' ובשנה פשוטה יתגנה בכל שבוע הפסקה אחת וכו' (עיין פנים הכוונות

לזה וגם תפלה קרירה להתפלל קודם קבלת התענית ומחמת כי בדורותינו אלה אינם רגילים כל כך בתעניות כאלה ע"כ לא העתקתי בשלימות) גם אמירת תהלים הוא תיוקן לחטא זה ושמירת שבת כהלכתה ג"כ תיוקן לזה ורמז לזה "ואלה שמות בני ישראל" הבאים ר"ת ושיבה וס"ת תהלים ר"ל שהנשמות הגאללים מיסוד סוד ו' והם בשבית אלל ליי"ל ימ"ש התיקין לזה ע"י אמירת תהלים

אית יעק"ב אי"ש ס"ת שבת שהוא ג"כ תיוקן לחטא זה כנ"ל (אור הגנוז מהרב הלריק סק' וכו' מוה' ליב כהן ז"ל פ' ויחי) ועי"ש גם בפ' שמות מענין שארז"ל כל ספר תהלים יעקב אמרו וכו' וזהו רמז בר"ת ואלה שמות וכו' ושיבה וס"ת תהלים לומר ששם תהלים בלא לומרים והיו לומרים אותו אף בשבית ובזכותו נגאלו וזהו רמז לעקת בני ישראל בל"ה אל"ה וג"ש ס"ת תהלים וכו' ע"ש ע"ד רמזים לזה

בנים (א) בליעות שהאדם מתחבב עם אשתו בליעות עי"ז זוכין לגדל בניהם ע"ד את לנעים חכמה והסכמה תחיי' צבליה לך מניח הליעות חיות לבניו והליעות הוא מדה יראה שהוא ירא מחשבי א"ע לאין ואין נק' חכמה כ"ש והחכמה מאין תמלא ונמילא בה החיות כנ"ל והנה מלניו כי אבות העולם היו לנעים מאד וכו' כמבואר בפנים ולריכין אנתו ללמוד מדה הליעות מהם וי"ש

לאי לך בעקבי הללון בדרכי אבות והיו לנעם כמותם ועי"ז ורעי את נדיותיך תגדל הבנים שלך (ליקוטי-אמרים דף ח) : (ב) הבנים הבאים מחמת כשפים א"ל לכן להתקיים כ"ל זיון שנים כוודע משליכ בוטח ומאמין בה ומבקש ממנו לבדו הוא דבר נלחי וקיים שיזכה לרע זרע ע"ד עולם וכו' (מאור עינים צחידושי מסכת שבת) : (ג) סגולה גדולה מאד להיות לו בנים טובים שבשעת הווג ילייר לו בתמטבתו לירת הלדיקים וכו' ויהיו לו בנים טובים כמותם (מאור ושמש פ' ויקרא

בגדים) :

בגדים

בגדים

בגדים

בגדים

בגדים

דרך בגדים בטחון חסידים

בגדים כל כדוראים שהם חיות ועופות ובהמות אינן לריבין למלבוש כ"ח האדם הוא לריבין למלבוש לרמוז נו שרמוז לדוגמא עליונה דומה לבוראו שגאמר צו ה' מלך גאות לבש וכו' שהוליא אור רגונו ומחשבתו בצנין הטולמות שהן דרך משל מלבוש הוד וקדר לו ית' וכל זה רמוז על ידי העליות והליניות שיכול לבין כונה רוחניות כשהם שמתעטף גופו בעליות וכו' כן תתנוסף נשמתו בצור הליניות וכו' שרמוז לעומת אור כשלמה של הקב"ה והאדם מישרלם שהוא צן למקום נעשה דוגמתו כמו ה' מלך גאות לבש וכשמתעטף בעליות בשביל לזכור כל המלות ע"י הליניות ולא ע"י הוא מרכבה להקב"ה וז"ש למען תזכרו וכו' ומשל למס הדבר דומה למי שקושר חוט בלאבז כדי לזכור על ידו אז זוכר משא"כ מי שקושר החוט סתם אז אינו זוכר כלום כן הוא בליבשת העליות והליניות יכוין ללבוש כדי המלוה זו תנרוס לו לזכור כל המלות ולקיימם וכו' (אור הגנוז פ' שלח) .

בטחון (f) הכלל הוא כי לפי גודל הכמתון ט"ס לו להלמד כן יש לו השגה בעבודת הבורא ית' וכו' וז"ש זה ה' קיונו לו כפי גודל הכמתון כן יש לו השגה בעבודת הבורא ית' וכו' (קדושת לוי בליק ט"ס) : (3) כשארס סס בטחוני בליח דבר מסיבות טה"ז הוא מראה שאותו דבר יש לו ח"ו כח להפעיל וזלת הבורא ית' ממיא נפסק מזה הדבר דביקות ושפע של הבורא יתברך וחסו ששמתמי ממורי וכו' פ"י וימלך וימת כ"ן שסס האדם הכמתון בליח דבר הוא ממליך אותו דבר של עלטו ונפסק הכמתון ממנו ית' לכן נגרע פריסתו ממנו וזהו וימת אך על ה' נבדד י"סס האדם בטחוני ויבחון במעשיו שכל דבר אין בו כח וזלת הבורא ית' אזי מקשר ומדבק כל עניניו בהבורא ית' וזהו ית' מקור כל הכרכות ומקור הסיים ואזי שורה בכל מעשיו ועניניו כל הכרכות והשפע כי י"הוא מדבק כל הדברים בל"ם ית"ש וזשארז"ל אס רואה אדם שמונותיו מלומלמין יעשה מהן לךסה שזזה מראה שאינו סס בטחוני במעותיו ואלרבה סס בטחוני בהש"ת וכסהו מהדבק בו ית' אזי מתקשרין ומתדבקים בו ית' כל עשיותיו ורכושו וכו' ומכת זו שורה הכרכה וכל אשר יפכה יליח וכו' וז"ש ית' מסור ונוסף עוד ג"כ מעטס הכ"ל (סס בחידושי אגדה על מלמד ריחייח דחבירת וכו') : (3) ענין ירדת המן לא נפסק ועדין ישנו בכל אדם ובכל זמן בעבר וזהו המעיד אס יש בהן מדעת קוים טועמין טעם מן מדור לדור עד ביאת הגואל וכו' והכל תלוי לפי גודל מדת הכמתון וכו' שט"ו נעשה כלי מוכן ומוכשר לקבל שפע וזרכה עליונה וכו' (אור המאיר פרשה בשלח) : (ד) שמתמי בשס הכמת"ט שביאר הספוק ברוך-להגבר אשר יבטח בה והיה ה' מבעתו וכו' כי הנה יש שלשה בחינות מבטיח בוטח מבטח הקב"ה כביכול הוא המבטיח לזון ולפרנס ולכלכל את כל העולם וכו' לכל אחד ואחד כפי סיבתו והאדם נק' בוטח שבוטח בהש"ת שיגיע ממנו הפזו באלמנצת סיבתו ומהות הכיבס נק' מבטח ולריב האדם לשוס בטחוני בה' כל כך בחזקה עד וסיח ה' מבעתו כלומר אפי' בחי' הכיבס בעלמה של המשכת פריסתו הוא אללז ג"כ רק הויה ית' כי גם בהסיבס מלובש הש"ת ומלת ה' היתה זאת כי בהעדרו ית' מהסיבס לא ידבק מלומה וז"ש והיה ה' מבעתו וכו' ומי שסס בטחוני כ"כ בחזקה יש לו התפשטות הדעת נפשו יודעת מאלד היות גם עתה מזונותיו יורדין לו מן השמים בבחי' ירידת המן וממילא לא יהיה טרוד כ"כ בהפרנסתו ועל זה תקפו למד פרשת המן בכל יוס וכו' ומי שיש בו מדעת קויו עופס בהמת גם עתה שפרטי מזונותיו והבחת ערפו טעם מן בבחי' עוגה שהוליא ממלרו' (ממילר יס החכמה ופנס הדעת) טעמו בה טעם מן . וגם בעת ירידת המן לא היו כל המדריגות שוות כשארז"ל שיש עירד להס המן סמוך לאלסל ויש שהי' להס עירח' קלת ולקטו את המן ברהוק קלת ברתך המתנה ויש שלקטו אותו מרהוק יותר כ"ש טעו העס וכו' ובהמת ארו"ל טעו העס שעותה היו נסבי לגרמייהו ובגין ללא הוו בני מהימנותה כי הכל לפי גודל מעלת האמוני והכמתון שיש לו כך וזכה לקבל שפע פריסתו בנקל בלי עירדא ועירחא ויגיע' וכו' ובהמת אפי' במה שמוכן כזר ומזומן בחוד ביתו של אדם ואפי' בפת המרוך כבר על שלחנו לריב לידע ולהלמין שאין לו רשות ויכולת ליסנות ממנו אס לא ברלון והשגחת הש"ת ולסוק בטחוני בהש"ת בבחי' נמתין עד דתייסיב מבי' מלכא כמובח בזוה"ק וט"ש עוד מה שהארך בזה ובענין כי על כל מולא פי ד' יהי האדם שזה בחי' הגיליית הק' והיות אלקות המלובש בכל מאלל ומסקה כפי בחינתו שט"ו משתי טעמו וריחו וכו' והכסס עניו ברשאו ילקח מכל אחד מהס רמיזת דחכמתה ולדבק א"ע בהש"ת ע"י אכילת כל מאלל ומאלל כפי בחינתו וכו' ועכ"פ לא יהי חונתו בחכמתו ובהסתדלות אחר פריסת כ"ח בכדי שהי' בו כח ע"י (טסקו בתור' ותפלה ועבודת ד' וע"י ממילא יתקפס במיעוטי וכו' ובמעט פריסתו אשר חננו אלקיים יעשים בה טעם מן וכו' (עיין פנים פ' בהעלותך) : (ה) בשכר הכמתון רואה הילחה כ"ש ברוך הגבר אשר יבטח בה' והי' ד' מבעתו כי בזה שהוא בוטח בדי

הוא הנורם להקפיים שבטחחו והירא' והפחד הוא מניעת הסל' וז"ש בתחנוני' נבטלה נפשינו מרוב עלבונינו מחמת העצבות וחוסר הבטחון מזה עלצו נבטלה נפשינו וכו' וז"ש ד' לי לא אירא ולא ממילא מה יעשה לי אדם (פנים יפות פ' וישלח) :

(י) א"ל נאדם לבא אל הבטחון בשלימות אם לא שיבטל ענינו מכל וכנ' ייבא לבטי' מה ויאמין שכל העשויות שבכל העולמות הוא רק מאתו ית' והוא הנוטן לך כס לעשות חיל והאדם חינו רק כאפס וכאין וזו יכול לבא לבטחון באלמ' בהורא' ית' וכו' (מבשר לך פ' תרות) - (ו) בשם החסיד המפורסם מהו' זיסמאן מאניפלאי כ"י פירוש הפסיק וכי תאמרו מה נאכל וכו' ולויית' את ברכתי וכו' כי צמח כשרא הקב"ה עולם התחזון והאדם הכין וברא הכל כחמתו שהשג' תהיה בלי הפסק אף מה שר"ך בגמיות רק כשהאדם מקנבל מעשיו ונפסק האצויה ויתחיל כשג' בעמי' פרנסחו הפסק השפ' ור"ך מתרם נפחום הזימרות ע"י תשובה וזה וכי תאמרו מה נאכל ומתחיל לרזונ' על פרנסה מחמת חסרון אמרה סיה' כך אז בודאי יפסקו השפ' והאטריך מתרם לפנחום הזימרות כי יהי' השתמים תיקף וזהו ולויית' מתרם את ברכתי וכו' וזהו ואלכלתם לחמכם לשובע כי כן פגלתי בתחילת הבריאה רק וישבתם לבטח שלא תרזנו ולא תאבדו ס"ו האמונה כי אז יהיה ס"ו נפסק רק כשתאמינו בצאמיו' שליית' אז בודאי לא יחסר לכם כל טוב וזשאר"ל אדם ובהמה תושיע ד' חנו בני אדם וכו' וישמיין עממן כבהמה וכן ארז"ל על חסד אשר שאמר נבני בירו שתצטו ממנו ומוות מי שלימו קרמי באגמא וכו' כי הנה הבורא ית' ברא את העולם כשביב ישראל ובטביל שיראו מלפניו וכשארז"ל וברא את האדם בתכונה ובינה ודעת כדי להבין גדולת הבורא ית' וגיראה מלפניו ולעשות מצוות וכו' וכאשר האדם הולך בדרך זה אז ודאי השי"ת משפיע בו פרנסה וכשארז"ל רחמי שועל וכו' ויתפרינסין שלא יצטרך וזאי נברחתי לשמש את קוני וכו' א"ל כשהאדם רואה שכלו ארך להבין לו פרנסה אזי הקב"ה כביכול משלק השפעחו ממנו כיון שאתה רונה בשכלך להבין פרנסתך שאני הופגמי כך שכל לעבד עבודתי וללא עבודת ילואתה משמש בו עבודך לכן משלק כביכול השגחחו עד שבעמנו יטרך לרדוף אחר חבילות ופרנסהו . והנה אם הי' האדם עושה כנ"ל היינו ששכלנו ישים מניחתו על עבודת יולרו חו ורזוי הי' גותן לו פרנסתו מקל וסומר מבהמה שאין לה שכל לרדוף אחר מנומיות והקב"ה גותן לה קורני באגמא מכס"ב אם ישים האדם עצמו בזה כבהמה שלא ישים שכלו בזה רק בעבודתו ית' ולענין פרנסהו יהי' כבהמה אין הבין בודאי לא יגרע והוה שהטיב כהם מי שלימו קורני באגמא והוא שהשי"ת הבין פריסת הבהמות מטעם שאין הבין לה להבין בעלמה אף אתם עשו בשכליכם מלות הבורא ית' לזבועין פרנס' תהיו כבהמות אז בודאי הקב"ה יספיע לכם וזה אם אדם משים עצמו כבהמה היינו ברבר שינוע לעצמו היינו מונית ופרנס' עושה עצמו כבהמה אין הבין ומשליך על ד' יבחו אז תושיע ד' ע"ד השלך על ה' יחבך זהו יכלכלך כי מה שר"ך נרדוף אחר חביתו ופרנסתו הוא מחמת שרואה עצמו להבין לו הפרנסה ותכלית הנומיות לאדם לרמות בזה האמונה וזו תושיע ד' בודאי (פ' צר) : (ס) הכני מעטיר לכס לכס וכו' הכני פירוש ברבר הסוה תמיד כלומר שש"ת אומר מה שאתם אומרים שרבינו לפנינו אמי תמיד בכל עת מוכן ומוזמן לפרנס ולחם לכל איש מדי יום ביומו פרנסתו מן השמים ויאל העם ולקטו וכו' פירוש אף כשהאדם הוא מחוסר הבטחון ויאל מהגדר הנכון והראוי לבטוח בה' ולקטו דבר יום ביומו פירוש שר"ך להאדם אליו הזיקוטה מתרם כי אם היה בוטח בלב כאמן היתה פרנסתו מוזמנות לו שלא יצטרך ועבדות כלל כ"א כמטר הזה השולך שלא יצויעה וזה ויאל העם ולקטו וכו' : (טועם אלימלך פ' בשלח) - (ס) השי"ת כשרא העולם השפיע מעובו זימרות מושכים שפ' לרבי בני אדם ור"ך השפ' שלא להפסיק ככל רק כשהאדם נופל מעררינתו ואין לו בטחון בבורא ית' העשיות האמתי' הון ומפרינס ברוח בלי הפסק כלל אז עושה האדם האזו במשבתו האזת אשר לא מוטרסה . פנס סלילה בעולמות עליונים ומתיסין כח במפליא שלמעלה ר"ל וזו נפסק השפ' ס"ו ור"ך השי"ת לזות מתרם השפ' שאלך כמו מחסלת הבריאה וז"ש וכו' תאמרו מה נאכל וכו' ששאר' מלמדת לאדם דרכי ה' שיהי' שלם בנשמתו על אלפי וכן ויתר כלל מה יאכל כי כאשר תלילה יפול מן הבטחון לחשוב מה יאכל עושה פנס ס"ו בשפ' ומסרים כלפי שמיאל לזות מתרם וזה וכי תאמרו פירוש כאשר תאמרו כן וזו מסרים אוחי ולויית' את ברכתי וכו' אלל לא תחננהו כך ותצטחו בהשי"ת ככל לבבכם ואז חלך השפ' בלי הפסק כלל תמיד לא יחסר כל בה וכו' (פרשה בהר בשם אסיו החסיד ז"ל והובא לעיל) : (י) ראו לאדם שלא לבטוח על הסיבה שמתפרנס ממנה כ"א בצוחו יהיה בהשי"ת שהוא סיבת הסיבות והוא תיקון למחשבות זרות בשעת עסק התורה ותפלה שהמחשבות זרות כשהוא בענין מו"מ אם תעשה כך אהיה כך וכו' נמצא הוא מנמד להקב"ה סיבות ארך ופרנס' ארוז והרי הקב"ה הוא סיבת כל הסיבות א"ל ללמדו באיזה סיבה יפרנסו כי הוא יכול כהאצויה סיבה מיוחדת מבלי סיבה שלו . והנה הבוטח בהשי"ת באלמ' יאמונה ראויו כו כבחור לעצמו סיבה קנה לפרנסה שלו שכל שהסיבה קלה יותר נמצא שהבטחון בהשי"ת הוא

דרך בשהון חסידים

הוא יותר אחיזי וחזק מפני שאינו צומט בהם זה וביחוד זה כ"א בהם נו בהשי"ח שיוכל לפרטנו גש
בפניה קלה וכי' (אור הגנוז פ' תוקת) : (יא) בהחזרת התורה חיובק מרמז על הבטחון ששיעתי מרי'
מאיר זל"ה ברש"ת בר"א אלקיס אח ר"ח נ"ך ג"חתי "אל "אבושה ומפריש "אשרי "ר"ס "נוטח "נ"ך
כי ה' אצמתי יסוד ראשית ברא אלקיס אח ר"ח נ"ך ג"חתי "אל "אבושה ומפריש "אשרי "ר"ס "נוטח "נ"ך
המזות וגבורת השי"ח כיון שהיה בושט ב' ומאמין שהכל מאתו ית' ופסגסה פרטיות ומת' ישי' אליו
וצומט חזיו שהגב בחסד וברחמים גדולים להטיב לבדוליו בודאי זה האדם שנס ועבודתו שנויה (החלף
שמעון פ' בחוקותי) . (יב) מי שהיה לקבל עלו עול תורה צריך להיות בגב בטחון בהשי"ח שכל
לירוק אחר פרנסתו כל היום רק ימעט בעסק ויעסוק בתורה ותפלה ובודאי הקב"ה יזמין לו פרנסתו
בכל יום ויום הגם שאלמד וזכרך בכל חבר תושה שמעתי הפירוש מהרב הק' ית' מרדכי אב"ד
ד"ק נכחיו זל"ק"ל שנקימת שפתי' היה מעשה לעיני מנקות ובודאי מדה טובה מרובה שנקימת שפתי'
בתורה ותפלה הוה מעשה לעיני זה שיקויים בו וזכרך בכל אשר תעשה וכו' וכל מה שהארס עושה
בתורה ותפלה יותר לשמה וזכריות אז יהי' בטוב שבדאי תהי' פרנסתי יותר מצויה בריות וכו'
(מאור ובמש פ' בשלת) (יד) כשצריך להתחזק בבטחון יסודי הפסוק ה' אצמות עמנו משגב לנו כל
ך פגמים עד שיחמלל בנשחון בו ית' (רשפי הש אית יב) :

באור ועניו (f) כל עיר שנגזזה גבוהו מכות הכנסת נק' נחמד היינו האדם שיש לו גרנות
וכביכול עושה ח"ע גבור מהשכינה כ"ס אין חקנים כל מצוימותיו וכו' מי ארוך
כנו והשכינה נק' אדני ונק' בית הכנסת כמדוע וז"ש גבור מביהכ"ס לסוף נרד חרס זה ר"ל (ליקוטי
אמרי דק"ג) : (ג) הנה נדבר שהוא במדריגת אין לא שייך שצורה כי השצורה שייך נדבר שהוא
מדה אז כלי נמצא הם ההרס מחזיק ח"ע לאין מהמת דיוקות בבורא ית' כמו השר אפי' נדוג שכל
שרי מלוכה בעמדו לכני התלך הוא בעיניו כמו קטן ואינו רואה שיעשו לו שום כבוד מחמת גדלו
ושררותו כמו שעושים בו כשהוא צביתו בפני עצמו כי אז עושים בו כבוד ובושים ויראים ממנו אמנם
כשהוא בפני המנך הוא וכל מדותיו נחבטלו מפני יראתו ובושתו מפני המנך והוה טבעו ח"ך שצורה
ר"ל מי שהוא צבתי' ארך שמחיה עצמו לאין בעיניו אזי טבעו שגרו ר"ל המדות שהם שיעורין דולים
וכשאיין : שום מדה אז אין שייך אללו שום שצורה וז"ש מכל ספתיכם נכני ה' חסיהו (ק"ח ח'
ע"ג) : (ג) ארו"ל אין חר כוהם מתוך קופה של חב' אלה מתוך קפה של צבר שמחמת צמיות
הדברים בחים כל בעצרות אכילה ושחיה ומשגל חבל כהארס מחזיק ח"ע לאין חזי הוא גדול
מעצירות וכן בהסוזה שלימה (דף יוד ועיין דעת אור ח) : (ד) מדה נלכות מקצת ממדריגות
תחונים כי ארס שממנים אותו כמלך הוא כמו שאר בני חרס רק רגון העברים היה למטות חוטו כמלך
ולחיותה מדריגה תחונה מאד שצריכם לקבל מעברים ע"כ רגליה יורדות מית ומזה הוכחת מגולה למי
שמתקטף באיזה מדה על שאר חכמים לאמר שהוא חכם יותר מהם אזי יראה שהוא צמית עצמות
המסככה אלה חמך שוא מקבל הענוג ממדריגות תחונים ממנו והוא מהשצורה (היינו מצטי' מיתת
המלכים וכו') ר"ל שהוא סובר ממשיך עצמו בזה למדריגה גדולה וצמית ממשיך עצמו בזה למדריגה
תחונה ואין זה שלימות כי כל אדם צריך להמשיך עצמו למדריגה עליונה ממה שרוע עומד עתה והוה
הוי זכב לחיותו וכו' וצמית אין שום מציאות צעלם שלא יהיה תחלה במחשבה קדומה וגם הגדלות
היה במחשבה וכו' ומאן דאית ביה צריך להעלותה אל ערשה הכול המחשבה הנ"ל צדי' אלה אמלך
ואין מלך בלא עם והיה מחשבת אלה אמלך במחשבה קדומה זהו תכלית העוה כשארז"ל בכל מקום
שאתה מוצא גדולתו שם אהה מוצא ענותותו כי המלוכה להשי"ח הוא הקפדת גדולה אללו יתברך
כביכול ובמבואר גם כמ"א וכו' (ליקוטי אמרי דק"ג ע"ג) : (ה) בכל יש חלקות המחי' הכל
ועיקר החיות הוא מפני שיש לו התחברות עם תחלת המחשבה עיין פנים ועיקר קהתחברות הוא מפני
שהוא באדם בלתי החיות ואין בו אלא החיות והחיות הוא אחר עם תחלת הפיחשבה אחרות פשוט ואם
האדם יראה לעשות הכנה שיטה עליו חלקות אזי עיקר הכל שיני' וישיג מאד שאין בו אלא החלקות
המחי' אותו ובכתי' זהה הוא באדם ממש ואז יש הכנה שיוכל לשרות עליו חלקות והשירה הוא צבתי'
בגשר יעיר ק' נו על בוליו ירסך נוגע ואינו נוגע היינו שהכרה בלתי שישיג האדם את זה כ"א ישיג
אזי יהיה צבל ממציאות ממש ואם יש להארס אפי' נדנוד קצת בגדלות שמחזיק ח"ע למאומה אזי אין
הוא קשור ומחובר עם החלקות כיון שאינו באדם והוה עיין מ"ש צע"ס שקידם התיקון יאז זה תחת
זה לכך נכלו וגשברו היינו כשיאזו זה תחת זה דהיינו שיהיה מחזיק ח"ע שהוא באיזה מדריגה תחת
השורש . ובכתי' מה הוא הקיום והחיות (עיין כניס דק"ג כו) : (יא) הנה אלה אצמתי שצונו לאמר
במחשבה לשון מראה שרעותי את הפרצופין וכמו שהארס מתחנה לכני המראה כן הפרוק שצמית
מתחנה ח"יו כן כביכול אל הקב"ה כמו שהארס מראה ח"ע לפניו ית' כן הוא מתראה אליו דהיינו

דרך גאון וענוה חסידים יד

אם הוא מתראה לפניו בקטנות כפי האמת שהוא טפה שרוחה כך הקב"ה ממלאם א"ע לפניו כדי שיוכל לסובלו אבל כשהוא מתראה בגדלות מהראוי שגם הקב"ה מראה לפניו בגדלות וגדלות הצורה אין כב בריה יכולה לסובלה כ"א ע"י אמומים הרבה כדודע וזשארז"ל לעתיד לבא הקב"ה מוליד תמה מנחמקה ידוע כי שגשומנן ה' אלקים וע"כ אר"ה שהם גמי הרוח וכתיב אותו כזא חוכל לפיכך אינם יכולים לסבול אלקותו ית' כ"א ע"י כינוי והוא שם אלקים חבל ישראל כתיב ברו כי קטן יעקב ורז וכן ודוד הוא הקטן והיינו שמקטמלים א"ע אז גם הקב"ה ממלאם א"ע אליהם ויכולים להשיג אלקותו ית' בלי משך ומגן לכן הנדויקים מתעדיים בה שיכולים לסבול אבל חו"ה שהם בגדלות אינם יכולים לסבול והם גיומוקים והנה הגורם הגדול לישראל שיהיו בקטנות הוא מצימת עיני דבוקים ליראה הצורה ית' שהוא חכמה כ"ם הן יראת ה' הוא חכמה דהיינו שראוי תמיד כח הפועל שזהם ולולא כח הפועל שזהם היו אפס א"כ מה הוא נגד כח הפועל אינו רק אין ע"כ יש לו צושה דהיינו יראה וכנה בלדיקים ענין מלינו הינוק אברהם אמר לחכי עפר ואפר ודוד אמר לחכי תולענת ולא חיש שהם מציאות מה אבן משרע"ה אמר וכמוהו מה והיה כאין כ"ם והאיש משה עניו מאד לכן השיג ע"ם אלקותו ית' וכו' וכן כל הנדויקים כל מי שנתדבק יותר ביראה דהיינו חכמה היתה השגתו יותר וכו' וע"ם עוד שמרת ההסתפקות בחי' יש לו כח שמסתפק במה שיש לו הוא ז"כ לפי שהוא במדרגת חכמה שהוא מדרגת און והאין אינו מתאווה לכלום וכו' גם מרת ההתקשרות ב"א מצימת זז לפי שלא יתקשר מרס אל חבירו כ"א ע"י שמקטין א"ע ורואה א"ע כאין נגד חבירו ע"י"ז מתקשר עם חבירו וכו' (דף לב לבג) : (ז) עיקר הפארתו ית' שמחפזר עם ישראל הוא אם האדם מחזיק במדת ענוה ומיטיק א"ע קטן ונער דכתיב כמים הפנים לפנים וכו' ואם הוא מקטין א"ע ואינו חושב א"ע לכלום אז גם הקב"ה כחיכול יתעלם שכינתו וטורה עליו וכו' אבל אם מחשב א"ע נדבר מה ואין לו מרת הענוה אז גם הקב"ה כחיכול אינו ממלאם שכינתו ומעמת רוב בדידות האור הוא מתבטל אף שהוא דריק הוא דומה כבר לפני האבוקה ומתבטל אורו ואינו מועיל בציטעיו כלום (דף מה) :

(ח) יש שני מיני עבירות א' שאירע לראם פעבר על דברי הקב"ה והב' שיש לו ב"אזה במה שצנדר להקב"ה והנה העבירה א' כשב"א לו התעיררות תשובה עושה תשובה אבל כשים לו ב"אזה אף שב"א לו התעוררות תשובה מתבאה יותר וזה הדבר מונע את האדם מכל עבדות השי"ת כי אין אינו והוא יכולין לרור וכו' ע"ם עוד בדרך משל וצמחה יסאל מיכל נ"י שמעתי שר"ל אם האדם מחזיק עניו שיהיה חכי כלומר דבר יש אינו יכול לרור עם הקב"ה שנק' הוא ור"ל ש"א לראם להיות דבוק בו ית' אם לא שמחזיק עניו לאין (אור חוהה סיר השירים) : (ט) ישתחשך ספרו אם האדם מטיס עניו כמתוך שם ספרו והוא בחי' ימיון האור מן החשך דייקא וז"ם מלא כל הארץ כבודו זה האדם אשר שפל כארץ שם כבודו (שם ברמזי תהלים) . (י) טוב נקטה ועבר לו וכו' כי אין עניו לעבדות ה' רק אם יודע בעניו י' נקלה הוא ואז הוא במדרגת עבר בו ית' מתחבר צפני עניו וחסר' לחס דהיינו שמסר לו השפ"ם (שם בליקוטים) : (יא) עקב ענוה יראת ה' ר"ל עניה הוא עקב של יראת ה' כי הוא הוא אחר יראת ה' ענוה כי אינה יכולה להיות בתמידות רק כל דבר שנקדושה אחר שמסתלק נשאר שם רושם והוא רשיונו נמצא כי הענוה חסר היראה [שם] : (יב) ידע מה בחשוב ר"ל הקב"ה מקושר עם האדם שבושה א"ע למה ר"ל ללא כלום ולא עוד אלא חפי' בחשוב כלומר חפי' כשהוא בין עניים הנקראים חסוכים הוא משפיל א"ע מגודל הענוה עם זה האדם הקב"ה מקושר ואם תאמר שאפשר ש"אדם הוא בלמת הוא נמי שפל הערך ות"כ מאי רבותא יענוותנותיה לזה אמר ונחורח עמיה שריא ר"ל שהוא אדם גדול מאד ורשע"כ הוא משפיל עניו (שם) :

(יג) החיות יורד בעולמות מטי ולא מטי כי אין הנוף יכול לסבול החיות ולכן קודם המיתה כשרוא' את השכיני' ונחרב' חיותו מיד הוא מת כי הינו יכול לסבול אבל מי שהוא עניו אזי הוא למעלי' מן המדות וזהו ידע מה בחשובה הקב"ה מקשר א"ע עם מי שמחזיק עניו למה בחשובה חפי' בין הרשעים ונחורח עמים שריא הוא אור ורוע ללדיק האור שלמעלי' מן המדות עמים שריא כי מחזיק עניו לאין ואינו כלל מהמדות לפיכך הוא ית' שכן בו שכן את דבת וספלי שפליס ויגם זה הוא בחמת ענוותנותו שפיר הוא ית' גדול ונורא והאלהם הוא שפל ומנוטף אך כי זהו יותר ענוה שאלעפי"כ שורה עם האדם ולכן נתן את החסוד' על הר סיני קטן שצבר' פירות בשביל מדרגי' קטנה שבמדות . שאם נתן בשביל מדרגי' גדולה לא היתה הקענה יכולה לקבל וכל כך למה בשביל שלא חשבה הקענה א"ע שבשבילם יתנו התורה וזם עדיף מהגדולים שחשבו שבשבילם יתנו הר ר' ומשרע"ה ה' פרום מן האשה פירות מן החמירות שלל ה' מצינת על המדרגות התחתונות שנלמע' ממנו רק להקב"ה והי' מתשב עניו לאין כאור הנר לפני האבוק' שני שמינו רואה אלא אור

דרך נאווה וענוה חסידים

אור הכר כזכר שזה אור גדול אבל כשרוא' אור השמש אומר שאין אור זה כלום כנגד אור השמש (שם) (יד) כשאר' עובד תמיד את הבורא ית' בכל רגע אין לו פנאי להתנאות ולאבוב את הגאווה ושאר מדות רעות וישים עלמו כמי שאינו כמארז"ל על פסוק והחכמי' מאין תמלא והכוז' שיחשוב כמי שאינו בעוה"ז ומה תועלת שהי' חשוב בעיני בני אדם אם חושק לאיזה מלוא יראה ויפתח עינות וכן יבטל אותו היכ"ר לומר שכוא דבר שיוכל לבא לידי יוהרה אפס"כ לא יבטלנו אך יזכר מאד חף שיבא לו התפלות באמלע המעט' ידחוק עלמו (וכוח אחר ידמה אותה) בחזק ובהתנבחות ובדלף שלכסוף יעשה לשמה ממש בלא שום התפלות שמשלל לשמה בית לשמה וירב' במנית כל מה שיוכג והקב"ה יעזור לו שיהי' בלא פניה אך יתרוק א"ע בכל יכלתו (ליקוטי יקרים דף ב' עב) (טו) זה כלל גדול דבר המאוס בעיני אדם נופל למטה וכן באדם כשחדם מזה ח"ע ונחנט בלבו שאין תפלתו ונימודו חשוב וכלום וחינו נחשב בעיניו עבודתו שהוא עובד אדם כזה נופל ממדריגתו למדריג' פחות' גרוע ובשביל זה הייך אח"כ כמו בני דעת וחסר שכל בעבודתו ית' ונמשל כבהמות נדמה ורמו לזה נכזה בעיניו נחמס ר"כ שכנזוס בעיניו עבודתו שעיבד אז בעלמו הוא נמאס ובשביל זה כמה לדיקים וחסידים לפעמים מתפארים בענמס כוח משפט זה כשרומים א"ע שאין להם התלככות כ"כ בעבודת הסי"ת ופלו ממדריגתם מתפארים בעלמם בפני בני"א ומחמת זה בא להם אהבת ד' ויראת ד' יותר גדול' וזה ג"כ טעם במה ששבתו התלמיד' נרשבי' ע"ה בפניו כדי שיהי' לו התפלות גדון ויבא בשביל זה לאהב' וירא' יותר גדון כי בודחי רשבי' הי' מוכרח להשפיל עלמו במדריגתו התחתוני להעלות ניטולות מכונס כי בודחי אדם גד נד כמותו הי' סיבל כה העולם ובודחי מוכרח הי' להשפיל עלמו במדריגתו התחתונים לסבול הכל כי זה פירות הפסוק איש אשר יאל ופניהם ואשר יבא לפניהם ונחמו לו התלמידים התפארות שפי"ז יבא התפלות הסי"ת באהבה ויראה (דף יא ע"ב). (טז) המהלך בדרך יחידי ר"ל שהולך בדרך הישר ואפי הכי כוא יחידי שאינו דבוק בסי"ת וזוכה ומפסיק ממשנתו ר"ל מפסיק ח"ע מהסי"ת מהמת משנתו דהיינו שכל לו נדלות והתפלות מחמת משנתו ואומר מה נזה היין זה ועג עלמו אומר כן בלבו כ"ש כי האדם עץ השדה ומה נאה ניר זה כ"ש נירו לכס ניר מעל' עליו הכתב כלנו מתחייב בנפשו (דף י"ד ובאור תורה). (יז) אם אדם מתפאר עלמו שהוא חכם אלו הי' לו שכל אדם הי' מתחייב בעלמו בזהו מה"ם ב"ה ולא הי' מהגהה אבני הוא אומר שהוא חכם מעלמו הוי הסרון דלוח בודאי יש לו סוף אבל מה"ם ב"ה הכל הוא א"ס כי א"ס אינו מתחלק אבל באמת גדולתו מראה חסרונו שהוא מהשצירה ביה' אגלה אמון (כי כבר ידוע שהציר היתה כביכול בשביל גדלות שכ"א אמר אגלה אמון) וזהו אמר הכתוב אל יתהלל חכם בהקמתו ר"ל שמיחד החכמי' לעלמו כי אדרבה חסרון הוא ככלל וזמה יתהלל כ"א בזאת וכו' השכל יודע אחי ידוע הוא מנשון התחברות והתקשרות ר"ג שיחשך במשנתו שכל הוא מלחו ב"ה ואז יקרה חכם האמתי (שם דף יג ע"ב ודף יד ע"ב): (יח) ענין מהשנות הנבחות עמוק עמוק מאד ולא נחמס הרז"ל עג מדת השפלות התמתי וענה גדול' מכולם כי דרך היתה"ר להגביה לב האדם ונדמה ו. שהוא למדן גדול וחסיד וכי ולא עוד אלא שהוא גם עניו ושפל וזה מוסיק' לו גאווה על גאותו ובחמת האדם וולד כעצע כזה שיגבה לבו כמארז"ל ארבעה מיני גאים ואדם מתגהה על כונס ומחמת ה. יכול האדם להיות בנאוה גדול ולא ירגיש בענמו כלל משל למי שנוסע בעגל' בדרך והוא ישן ובתוך שהיא ישן עלמה העגלה על הר גבוה וברחם הכר שטה רב כמו מיסור וכשעל' בראש הכר הקיץ משינתו ואמרו לו שהוא עכשיו על הר גבוה והוא לא האמין להס כי הלא כל התרץ מיסור לפניו עד שהגיע ללד השני של הכר וירד מן הכר כשיפוע גדול לנקט' עמוקס אז הי' מבחין שהי' בחיני' על הכר כמו כן מחמת שהאדם ונד בעצמו על הר גבוה הזה שהוא הנבחות וליכר דומה לו שאין לו גבוה כלל והיך יבחין זה אם לא שירד מן הכר לגמרי אל עומק הבקע' ממש דהיינו שריגיג עלמו כביני' ופלות הלכ באמת גיחודע לו האמת כי עד עכשיו הי' שקוע בגבוהת הלכ שהוא מלד וזהמת הנחש ולא חלי ולא כרגיש כלל ולזכות למדת השפלות והעטה האמתית הוא ע"י התור' וכו' כי מי שרוא' לדבק אל הסי"ת באמת בודאי א"ה חס לא שידח' ממנו גבוהת לבו ויכיר חסרונו ופחיתותו תמיד כ"כ שלא ידמה בעיניו שיש לו איזה מעלי' כי האמת הוא כך למשכיל ומלמד זה כבר אמר הכתוב תובטת ד' כל גבה לב ר"ג אפי' רק בלב ואפי' רק כל דבו כמארז"ל לא מינה ולא מקצת' וכו' וכל מה שיבין שפלותו ביותר ויתמיד בה צמט' ובמחשב' יותר ירגיש דביקות נפשו בסי"ת ויתלכב כדו גרוףך אחר השפלות ולה זה וזכ לרירות ולה ראש לשועלים כי יותר מה שמקטין א"ע ומשפיל א"ע

דרך גאורה ועונה חסידים מו

בלבו יותר יכול להדבק להשי"ת ומה לו בטובה? יותר מזה כי הכל כאין נגד זה הדביקות כ"ש המה יאבדו ורתה תעמוד וכו' ובאמת נאז כל אדם זוכה נזה רק לא עליך המלאכה לגמור ואי אהם נצח חורין להכניט ממנה ואנו נריכין להפשיע עלמיינו בכל האפשר במה דאפשר ובצעת האפשרי מכל עניני טובה ודבק עלמיינו בהשי"ת ע"י התורה ומעשי"ת בלממנו והכל ע"י שפלות וע"י התורה וכל לבא לשפלות כ"ש ומלצנתו ענוה ואתפי"ת שאלה מדרכי קנין התורה הוא הענוה נמלא כי הענוה קודם בלממנו יש ענוה בראש ויש ענוה בסוף כי ענוה ראשונה ר"ל הרחקת הנצבות וענפיה כמו כעס וכיולא וענוה בסוף ר"ל טבע השפלות והכניעה' אמתיית בלב מחמת יראת ה' בלממנו ובאמת גם בירא' יש ירא' בראש וירא' בסוף וכו' ועיקר לימוד תורה בשמ"ת ויתקרב להשי"ת אליו ויהי יותר ולהכניע ולהשפיל לפניו ולפניו כל ויותר שלימוד תורה יתקרב יותר בשמ"ת ויתקרב אליו ויהי יותר שפני רוח . ורוח לשון רגון היינו שרצנו יהי' שפל ונכניע בלממנו וכו' (דף יז) : (יש) כעס שא"ל לעבוד את השי"ת הנצבות וגלות כ"ש תועבת ה' כל גבה לב . כן ח"ה לעבוד את ה' בקטנות ושפלות יתרה כי זה גורם התרשלות ורסיון ידים מעבודתו ית' וכו' וענין ויגבה לבו בדרכי ה' וכו' (ענין התחזקות אלה יו) : (כ) ענין עבודת האדם להשי"ת לרדף להיות בשני ענינים הנצבות ושפלות וזה שני בלממנו מהם נבד כי הנצבות ח"ו תועב' הוא כנ"ל רק לרדף להיות שפל ובאין לפני השי"ת ולפניו כל וכו' . אלל אס יהי' בכל מכל וכל פן יפתנו יארו לתמור ו מי אהם לדבר לפני השי"ת ועובדו ומה ידעת ננעי עינוותך ומדותך הרעות ואתה מתועב לפני השי"ת ואין ימלאך לבך להתקרב לעבודתו ויהודו ית' וכדומ' פיתויים כאלה לזה לרדף לאחיו במדת הנצבות כ"ש ויגבה לבו בדרכי ה' וכמארז"ל חייב כל אדם לומר בשבילי נצרה העונס וכן תרז"ל לעולם יראת אדם ח"ע וכו' וזה מכריע ח"ע וכל העולם לכזו וכו' ו א יאמר האדם די לי במעשי שאני לומד ועושה מצות כמו שראיתי מאבותי ומה לי להקור על עבוד' שלימי' לא עלי המלאכה לגמור כ"א ענין יחידיו סוגי' ואם כ"א יאמר כך נה יהי' אדם שצולס להשי"ת בהמת ונסיב' זו אנו נריכין להסתמש במדת הנצבות ולעשות אלהים לעבד עבודתו ית' ויהתגבר ח"ע להוסיף בעבודתו ית' בכל עת כאלו עליו מוטל כל העונס והעטי"ת כ בשעת העבוד' וכן חת"כ לא ידמה במחשבתו רק כניעי' ובשפלות אמתי בירא' שהוא כאין לפני השי"ת ואינו עושה שום מעשה ומה שעושה הכל בכה ועזר אלתי חשר עזרו ונתן לו כח ומצלעדי השי"ת סיה חפס ואין ויכיר כל זה בהכרה חזקה היטב וכו' ויתחזק תמיד לעבודה ודביקות יותר מזה וידמה לו שעדיין לא התחיל כלל בעבודת ה' כמי שהוא בלממנו כי השי"ת ח"ס ותישקת עבודתו ית' אין לה סוף ודבר שאין לו סוף לא שייך התחלה רק ההתחלה הוא מלדינו ואפי' משרע"ה אמר אהם ההולות להרעות את עבדך וכו' החילות דייקה וכמבזכר גם במגלה עמוקות נמלא לרדף להשתמש בעבודת ה' הנצבות ושפלות אלל זה לעומת זה עשה אליקים וכו' המדות שיש בטוב יש ברע רק בטוב הם לעוב וברע הם לרע כגון בטוב כתר ובקליפות כרת בטוב קשר ובקליפות שקר בטוב ענג ובקליפות נגע וכו' וכדומה הרבה ומדת הכס"ף להפך את הכל ולעשות מטוב רע ומרע טוב כ"ש הוי האומרים לרע טוב ולטוב רע וכו' יבמו כן לענין שתי מדות הכ"ל למשל כשרוצים להוכיחו שאינו הולך בדרך אמת לעבוד השי"ת בתורה ותפלה גדוה בלממנו בלי פניה וכו' שיב הפתי מי אנוכי לגשת בדרכי' הלו ואני את חטאי אני מוכיר ומי אני לניך בגדולות ונפלות בדרכי החסידים אני נוהג ח"ע כאבותי ודי לי בזה ושאר מיני שפלות כאלו שאומר והכל להתרשל מעבודת ה' ובאמת לבי מלאה גבשות וגלות ונדמה לו שצודק ה' בלימודו ובמלותיו יותר מכל החסידים שצולס ואם יפגוש שום אדם בכבודו ח"ו ויזיחו ויתרסהו ויבער בו אש הגבשות והגדלות עד אין קץ ויעיל מוס בקדשים וידבר פרה על עובדי ה' בלממנו וכו' כמו ששכים בזמנינו זה וכו' ובאמת ע"י הרוח גבוה שבלבו מתגבר היליה"ר ממילא עליו גם בשאר תאוות ומדות רעות כ"ש (הרב המגיד מוה"י מיכל ז"ל) על מארז"ל כל הגדול מחבירו יארו גדול ממנו שר"ל כל הגדול מחבירו בלבו נמלא שיש לו נצבות בלב לזה יארו גדול ממני ר"ל יארו מתגדל בעלמנו בעון הנצבות והקנאה וכו' ולא עוד אלא שארצבא נדמה להם על הגדויקים ועובדי ה' בלממנו שהם בעלי גאווה ח"ו ומתקנאים בהם וכמו שמלנו בקרה שחלק על משרע"ה מטעם זה כ"ש ומדוע תתנשאו על קהל ה' ובאמת היה הכל להיפוך כי משרע"ה היה עניו מכל אדם וכו' והתנשאות שלו היה הכל רק לעשות רצונו ית' שהכריחו לזה כמו שאמר בהתחל' שלה לא ביד תשלה וכו' והקב"ה הכריחו לקבל פרה זו משרע"ה מחוקת קרה וקנאתו היה רק מלד נצבות וגבוה כרת רק ממחמת שבלממנו גם בקדושה' נריכין להשתמש בשנייהם הנצבות ושפלות וכמו כן זה לעומת זה כנ"ל ע"כ היה לו כח להפוך הקערה על

דרך גאווה וענוה חסידים

על פיה ולומר להיפוך ח"ו כנ"ל ע"כ לריכין מאד לפנים דרכיו בענינים אלו ולבקש מהש"ת שידריכו בדרך האמת והטוב וכו' (עין פנים שם דף כא וע"ש שביאר בענין זה כונת האר"י של פרשת המסעי).

(כא) כל תלמידי הבעש"ט אמרו בשמו ז"ל שכל התורה לריכ' להמלא תמיד בכל זמן בדרך חכמה ושכל ש"ס ללמוד מכל המלות רמיזתם כי אף שבפועל הם בזמן ובמעש אכל בשכל הם תמיד גלויים . כי התורה הוא אלוקותו ואלקותו ית' הוא נתיחות ושאלו להבעש"ט ז"ל על מלות פרה אדום שמערתה העמא' ומעמם הטורים א"ך הוא מרמות לענין עבודה ה' בתמידות והשיב שזה ענין הנבחות שמתחל' כשהארס מתנהג בדרך לא טוב ורחוק מהש"ת הסגלת תיקונו הוא מאד הנבחות ושלל לשמה כמו בהתפארות או בשביל שכל עובד' שזה ג"כ נבחות שחושב שמושה חזק דבר למענו ית' ושראו שישלם לו הקב"ה שכר על מעשיו . ובאמת מלמדנו בלתי כה הכי'ת מה לנו וא"ך יתכן שכר וכו' וכמבואר במ"א רק מתחלה ח"א לבא נזה וחי' יהיה נשאר בחיוביות לגמרי וע"כ הותר לו לאחוז בנבחות והתפארות ומתוך שלא לשמה יבא לשמה כמארז"ל אכל העבודה לשמה לריכ' להיות זך ונקי מכל סיג נבחות כי אם יתערב בלשמה יהיה פניה מלא הנבחות תפסל העבודה . נאלץ הנבחות מעירת העמאים הרחוקים מהש"ת ומעמא א"ת הע' . ר"ה שנתקרבו כבר להש"ת שח"ו אם יתערבו בעבודתם יהיה נבחות יתועב לפני ה' עין פנים שם דף מה שביאר בזה המדרש פליאה מה ראה קרה לחליק על משרעה פרה אדומה רחם וכו' (שם דף כב) :

(כב) גסס ר' גור זלה"ה הסימן של התפלה אם היתה רלו' לפני הקב"ה קלת הוא הכנע' דהיינו אם אחר התפלל נשאר בלב זה נק' הרשימו דהיינו הכנע' וענוה ואם ח"ו לא כן הוא אזי בודאי אינה רלו' כלל וכו' ואשרי הזוכה להתפלל בכונ' נכונה ורלויה וכו' (שם דף כד) :

(כג) שמעתי מפי קדוש וכו' ר' דוד מק' מיקליעב שאמר שבדורות הללו מתגבר מאד הקליפ' של הנבחות כמארז"ל בעיקבת מסיחא חולפא ימני והעצה מחמת שהם דורות שפלים והם רחוקים מן השורש כמו העקביים שהם רחוקים מן הראש לזאת מתגבר עליהם הנבחות מאד כי זה סימן כל מה שחזק שכל במעל' יותר הוא יותר מתנא' ומתנדל כמו ששגור צפי העולם כי הנבחות בא מהעדר הנגה והבושה מהש"ת שממלא כל עלמין וכל מי שמרוחק ממני ביותר ע"י עבירות ושפטים הוא עז פנים ונבה לב ביותר ולריכ' להזכר הרבה מי שרולה להתקרב מהש"ת כי אף ע"פ שאנא הנבחות אעפ"כ חובה השבת שמשבחין ומשחרין אותי ושונא הנגות וריכין לבקש מאד על זה מלפני הש"ת בפרט בעת שאומר ונפשי כעפר לכל תהי' לריכין לבקש מאד בכונה נכונה על ענין השפלות וכו' (דף כד עב) : (כד) יחזיק עצמו ל"ין כי הוא רק כמגרופה שהוא ר"ה בה נקבים נקבים ודרך הנקבים יולא קול הכל זמר וכו' יתגלה הגור צמח שיולא ממנו קול כו' והתחשבה והדיבור וכל המדות שורין בו כמתוך כלי ומה יתגלה הלא הוא צמח אינו כלום ואין בו רק מדות רעות והוא מוזיק המלות אותם אל הקב"ה והוא מביא את ה' ח"ו בהם ומלביש אותם בקליפות כביכול ח"ו ר"ל ואם בא במחשבתו שהוא בעצמו עובד ה' אז בודאי הוא גרוע מקודם (דף נד ע"ב)

(כה) כלל גדיל השמות פירוש שיהי' שום אללו אם תזיק אותם לחסרון ידיעה אי יודע בכל הית' כולה והדבר הגורם נזם הוא הדביקות בהבורא ית' תדיר שמחצית ערדת הדביקות אין לו פניו לחשוב בדברים אלו כטרוד תמיד לבקש עלמו בו ית' ובכל דבר שיפשה יחשוב בזה שהוא עושה נחת רוח לבורא ית' ולא ללורך עצמו אפי' מעט אפי' אם עושה שיהיה לו תענוג בעבודתו זהו ללורך עצמו ואל יאמר בלבו שהוא גדול מחבירו שהוא עובד בדביקות שהוא כשאר הנבדלים שגבראו לירך עבודתו ית' והש"ת לא נתן לחבירו שכל כמו שנתן לו שכל ובמה הוא חסוב יותר מהתולעת שהתולעת עובד להש"ת בכל שכלו וכחו והוא ג"כ רמה ותולעת כ"ס ואנכי תולעת ולא איש ואם נא נתן לו הש"ת שכל לא היה יכול לעבודו רק כמו תולעת וא"כ אפי' מתולעת אינו חשיב במעלה וכש"כ מבני אדם ויחשוב שהוא מתולעת ושאר בריות קטנים הם החובים כמו הדרים בעולם שכולם נבדלים ואין להם יכולת רק מה שנתן להם הבורא ית' ודבר זה יהיה תמיד במחשבתו (לזאת הריב"ש דף צ"ג ע"ב) (כו) לפגמים לריכ' להראות נבחות לבני מדי' מים כבוד התורה וכאמרז"ל ת"ת לריכ' שיהי' בו אחד ממני שבשמיות רק שרריך לזכור מאד שיהא שבת בלתי שעה בשפלות עלמו ויאמר בלבו אני בלתי שפל מאד ומה שאני עושה נבחות היא רק לכבוד הבורא ית' כי לעצמי אין אני גיד שום נבחות כי אני תולעת ולא איש ולמה לי נבחות וכבוד והנבחות אפי' במחשבה קטנה של נבחות חסור מאד וכל כניה הוא מאד נבחות וכל מחשבה היא ש"י קימה שלימה ופוגם מאד למעלה ודוחק רגלי השכינה בנבחותו כ"ס תועבת ה' כל נבחה נב' וכשאומר לבני אדם יקשר עצמו במחשבתו תתלה

דרך גאון וענוה חסידים טו

תחלה צבורא ית' וגשמת חזירו גיכ מקושרת צבורא ית' שכל אדם לינו חי רק משפטו הנשפע בכל הבריות ויחשוב שאינו אומר דבר זה רק לפני הבורא ית' לעשות לו נחת רוח ואין אני אומר דבר זה לפני חזירי כי מה נפקא מינה לי בשבחו או בננותו (דף יח ע"ב) : (כו) עיקר השראת שכינתו ית' בתוך האדם הוא ע"י מדת השפלות והענוה בחי' אשכון את דכא שזכ בחי' ואחי' לנס למקדש מעט סימני שחק' לאחר החורבן אחי' לנס בחי' מקדש להשרות שכינתו בחוכם ע"י מעט היינו המיעט שמשמעוין אל"ע במדרגת השפלות וזה בחי' רחמי בני עליה וחס מועטותא ומשנה שחס מועטים צעירי עלמם בשפלות גדול (מאור עינים פ ברש"ית) : (כח) וחס מפעולתא ומשנה בכל דרא ודרא וכו' זה ענין בחי' הדעת שיש לכ"א מישראל להשיג צבור' והכל ע"י שיש לכ"א ואחד נישן מחלקי הדעת של משרע"ה ולכן ארז"ל מאד מאד היו שפל רוח וכו' כי מאחר שיש לך בחי' משה בחי' דעת אחי' מטע מן המעט אל"כ אחוז במדתו של משה שחי' עניו מאד וכו' ואם גם זאת אין כך הלא ארז"ל כל אדם שאין בו דמת נבלה עובי' הימנו וכו' וחס צמשה ולא ידע איש קבורתו פירוש שלא ידעו היכן משה קבור וגנוז כי צממת הוא נגנו וקבר דעתת שכ כ"א וא"י מישראל וזכו ויקבור אחוז בגי'א כירוש שנגנו בחי' משה שהוא הדעת אלל מי שהוא שפל צעירי כגי'א כי המתגלה הוא כאלו עובד ע"ז ואין בו דעת בחי' משה והוא מול בית פעור ר"ל שהדעת גנוז אלל מי שהיא מנגד וההיפוך ממדת הגי'אות שהוא ע"ז בחי' פעור שס נגנו ועמון הדעת האמתי (פי' תרומ') :

(כט) ומשה היה עניו מאד וכו' הוגר ל' שם מוה' מנחם מענדיל בשרש שלחיות כל ישראל יחד כולם קומה אחת שלימה בצביל זה חש"פ במשה היה מעלתו גדולה כי פה אל פה אדבר בו אשפ"כ צעירי ענמו היה עניו בצממת מכל אדם והענין דרך משל אדם שלא עיין בהילכו ופול לצור הרי רגליו נפלו תחלה ואח"כ כל גופו והראש בצממנה אומנם ראשו הוכה יותר כי יותר תפעול ההכאה בראש מאשר תפעול ברגלו ומי גרם זה הראש שלא עיין במהלכו כן ע"ד זה משה היה מדריגת ראש נכלל ישראל שזה שאר האצברים כי כולם בקומה שלימה ביחד ומפני שלא עיין הראש במהלכו גרם שפלו העם אשר ברגליו ואשפ"כ הראש מרגיש יותר בהכאה כג"ל לכן היה עניו מכל האדם בצממת וזרו ואשימם בראשיכם עור יובן בדרך אחר כי כמו שבדברים הארציים אין אדם מת וחזי תאותו בידו יש לו מנה מצדקת מאתים וכו' וכל מה שיש לו יותר חסר לו יותר כן ע"ד משל בדברים השמימיים כפי ערך דקת האדם והשגתו ספך להשיג עוד כל כך כפי שיש לו כי משיג יותר חסרונו מאשר הוא קפן בהשגתו וכו' ומלאו כי משה ע"י שהיה גדול בהשגתו מאד היה חסרונו גדול מאד והוא לא היה מציע צממה שמשגיב כי אם צממה שחסר לו הרי היה חסרונו גדול מאד מכל האדם ולכן היה עניו מאד וכו' (פ' קדושים) : (ל) ארז"ל שמשציעין את האדם וכו' אחי' כל העולם אומרים עליך דריק אחת היה צעיריך כרעע ולכאורה קשה הלל אין להחזיק עצמו לרעע וכשארז"ל אך ר"ל אם אומרים עליך דריק תלעטר על זה השבח כמו שהיית מלעטר אם אומרים עליך רעע כך תלעטר ותשכח זה השבח שאומרים עליך דריק אחת באמרוך אני יודע ממעשי ואף אם יש בהם מהסוב הלל זה לינו מצדי כי בצממת רק החלק האלקי והחיות העליון השופע בחוכו הוא עשה הכל וכו' (פ' מטות) : (לח) כל מה שהאדם משיג ביותר מדרגות עליונות ורוחה מעלה מעלה אז נחשב צעירי עצמו ולחין ובאלו לינו כלום ונתבטל ממציאותו שזה בחי' והאיש משה עניו מאד וכו' מפני שהשיג למעלה מכל אדם במדרגה עליונה מאד ע"כ נחשב צעירי עצמו לבחי' מ"ה כ"ש ותנו מה כאלו בכל ממציאות נגד חוקק הדת מעלת הקודש ובהספוך לו מי שאינו יכול להשיג אז כפי ערך קוטן השגתו ככה נחשב עצמו צעירי וכל מה שגופל יותר ממעלה למטה ממחשב עצמו ח"ש ביותר ח"ש בני צלעס טפל ובלוי עינים וכו' עיין פנים וזהו אמות לנו קטנה כפישראל מהמדבקין ומתחלפין זו ית' קטנה שמקטייגים עצמם ממחמת שמשגיגים גדול בהירות הקודש (שם בליקוטים) (לג) לפעמים האדם נכשל בצעירה מפני שהיה מציגהש צמעשו ומחזיק אל"ע בחכמית השלימות ובצממת אינו כלום לכן מכשילין אותו ומכיר חסרונו ומתחיל לשכח אל' ולא יתגאה עוד ועי' יתקן מה שפגם וכו' (שם בליקוטים) : (לד) הנה אף אפשר לירא מהשי"ת כיון שאין יודעים אותו אף יראה אופיות רחיה כשרואה שפלות עצמו אז אפשר ליראה מהשי"ת (שם) : (לה) כל התפלות הוא להמשיך השפע ממקור הרצון מעולם לעולם שלמטה ממנו ע"י יחוד האותיות כי בצוריותא דרא קוצ"ה עלמא ואז מתאמנס השפע מעולם לעולם וממדה למדה וכו' עד שיכול זה העולם השפל והגשמי לקבל אור שפע אח"ס ע"י למאומים כי זהו שידוע גדול אין עולם שפל כזה ובריות שפלות יכולין לקבל אור שפע אם ומאומנס כזה אך הכל הוא ע"י למאומים וקודע כי כל ישראל הם חלק ב' ממם כ"ס כי חלק ה' עמו ומלאו כי כל המדות כלולין בטבע האדם ומלאו האדם המדבק עצמו לצבורא ית' ע"י התפלה והעבודה כדרך שהיא זו ג"כ בחי' למאום

דרך נאווה וענוה חסידים

צמטוס למצאס ח"ע צמדת קטנות כי אס יסויק בגלות ח"כ יתעורר למענה ג"כ גדלות וז"ל לירד כזה השולם כ"א ע"י קטנות דהיינו צמטוס וכל עיקר עבודתינו להמשיך שפג צמדרינות יחזורים וכדיב חושבת ה' כל גבה לב וז"ל אס יש לו גבהות אזי אין ממע בחפלתו ועבודתו מזמת שהז היצוק הרגון כ"ל וזהו שזמר מורי ורבי כי האדם הוא כמו מרחיה כמו שמרחה בעלמו כך מתרחיה למענה חס בגדלות הוא מעורר כמעלה בגדלות וז"ל להאיר לעולם בשמי כזה וז"ש כי גאה גאה ותרגומו מתחנה על גיווחתייה כי ממתי גיאות שלמטה בדרס גאה גם למעל" כ"ל וז"ל התירו לח"מ אחד משמונה שבשמינית והוא ג"כ עבדות הבורה ית' דהיינו מפני כבוד הצורה ינריך לזה דעת זכה ובורה שכל יהא לזכרו בשום חופן כי דבר זה השיג משרע"ה בשלימות עיין פנים לכן זכה לכל התפלות ולז שזכה המורה אותו כ"א צמדת ענוה וכו' כי זהו המציא לכל וכו' (סס חידושי מסכת ברית).

(לה) ועובר על פשע לאזית נחלחו לתי שמיס עלתו כשירי ס כי לפעמים האדם עובר על פשע וסומע חרפתו וש חק כי חושב בדעתו מה לי לענות כטיל בצולחו כצווי ונקלה כזה או שחושב בדעתו כי אדרבה לי דוגיה חלה שזיה שסוב צביני הריוות לעניו ומעביר על מדותיו וכו' ינחל שכל זה לא מלד ענוה אלא אדרבה מלד גבהות וכאלס צמינות רבות דקות כזה אשר הוא מביטק בלבוסן רעים צמה ששוחק לחבירו וז"ל אס שוחק כרי סיהיה עובר עכ מדותיו ועושה עלתו כשיריים גם זה נקרא פנייה חלל עיקר הסיונה שישכים ויחלמת בדעתו צמת גמור צלי שום פנייה חיוניית כי מה שפלוגי דבר אינו כספה מן היס ממנה ששאר צי עוד חסריות שפלוגי לא הזכיר לו מתמת שזינו יודע מהס כי צמת אס יסגלל האדם בעצמו בשכל אחתי ימלא שרבו חסרונותיו ורבי משערות ראשו וכל מה שזכירו לו בני אדם אינו כ"א מעט מן המעט ממנה שיש צו עיר דשיריים והשיריים הס כהיה וכזה צלי מספר ולא די שישים ח"ע ויסויק ח"ע שיש צו החסרונות שדיבר עליו אותי פלוגי אלא אף שישים עלתו כהשיריים שהס על אחת כמה וכמה פגמים מרובים מ"ד ממנה שהזכיר לו איתו פלוגי וכל זה יתחמת אללו צמת גמור וכו' שששים עיני שכלו על זה ימלא שך הוא וזה כלל גדול (סס חידושי מסכת ר"ה) : (לו) חר"ל כל המתנהה כאלו ע"ל" כי צמת אס אין לו שפניות וזה אין לו דעת כמבואר בפנים אז עובר כל עבודתו שלא לשט שנים כ"א לשט פניות חיוניות מבכעדי ה' שה צמי ע"י ממע שהיה זהו מעבודתו ית' וכו' ומשרע"ה זכה לדעת הגדול לצמוח ולהתשיכו בצוק כל ישראל עבוד השפלות והענוה שהיה עניו מכל אדם וכו' כי אין הקב"ה משרה שכינותו כ"א על נמוכי הרוח כ"ס אשכון את דב"א וכו' לכן כפי שיעור השפלות שבאדם כך הוא ינמוס השרחת חלקותו ית' בתוכו וכך היא אללו התגלות הדעת שהיה אור הגנוז בהתורה וז"ס ויקבור אותו בניח וכו' שגט הקב"ה להדעת שהוא צמי" משה בני שיש צו שפלות שהוא לשון גיח מיל בית פתור מול הוא לשון כריתת סכיון שיש לו שפלות וענוה אחתיית פעי"ז וכוה לראות בהיות השכל והדעת מהתורה הק' עי"ו מכרית כל הפע"י שחוק לעבודת ה' צמת וכו' (חידושי מסכת יומא) : (לו) מ"ד מ"ד מ"ד הוי שפל רוח צמי כל אדם ר"ל אפי' צמי מי שרחה גרוע ממך כי כל המענות שבאדם מן אותן המעלות יוכל להכיר חסרונו למשל אס הוא למדן גדול ורואה אדם שאינו למדן כ"כ יאתר בלבו הלך הוא טוב ממני אני לא די שלא עשיתי טוב בהתורה שבי אף גם קרוב לרד"י שפנמתי זה בגאווה ופניות ולימור שלא לשמה והוא שלא נתן לו סה"ת שכל כמנוי עובר כפי שכלו ואס הוא עשיר ימשוב בדעצו האס התהגתי בעשירי כפי הצורה צמדה דק צמת בצמונה ובצמון ושאר דברים או נתתי דק"ה כראוי וכן בכל המדות אף שיתן לו שהי"ת שהוא עובר ה' בהנהה וירחה וכו' מ"מ יסשוב שהוא גרוע ממנו כי הוא יכול לפגוס צריייה יותר מהפגס שיפגוס אותו הא"ס צמעשה והרי משרע"ה שהי' צו כל המדות טובות ועלה על כלל ישראל במעלתו ואמר ונחמו מה יהוא ע"ד יש לו מנה מבקש מלחמים ומי שיש לו הרבה חסר לו הרבה ומשה שפלה על כולם היה רואה שחם לו יותר והוא אמת גדול וסבן זה כי צמת אין למדן ואין חכם כי תורת ה' חמימה ואמר הצעשים ז"ל שהיה תמימה שלא החחיל צה אדם כי היא שלימה ויחשוב כ"א מישראל חנה געורה אף שהוא רב בצמיה דברים ישנא רק את הרע שבו כי בכל דבר יש חלקותו ית' וכו' עיין פנים וכשהיה שפל רוח צודאי יקשר צבור ית' מחמת שכניכול הקב"ה שוכן בקרבו הוא החלק מהצורה ית' כדכתיב אשכון את דב"א ושפל רוח ואז מביא אותו לירי יראה כי מחמת שהצורה ית' בקרבו צודאי הוא ירא ממנו לאס קי אס אינו צמת השפלות ויש לו גבנות ס"ו אז אין אני והוא יכו"ן לדרו ומסרלוק ממנו ואז צודאי ח"א לו שיבה לירי יראה כי אף יירא ממנו אס כניכול אינו כאן. כלל הדבר שכלתו הוא השער לכל המדות וח"א לעביר בשום חופן אפי' ימעט מן המעט אס אין לי זמת והעיקר שיקצב בליו צמת שהוא כן (סס חידושי מס' אבות) : (לז) סגונת ומעלה העושה עצמו עני בשעת חפלתו וכו' עיין חפכה אות פד : (לט) יש שהוא צה כענוה מחמת שידע רוב שפלותו ומיעוט ערכו צמת אמנס הענוה של הגדיק גמור היא דק מחמת הבטתו

כדוב גדולת הצורה ואיך כל שרפי מעלה עומרים בזימם זכירה לפניו ית' וסיל ורעדה יאחזן ממילא יכיר רוב ערך שפלותו וז"ש והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני הארמה היינו שמחמת זה היה עניו מאד יותר מכל אדם מחמת שהם על פני הארמה אמנם משה היה חמיר בשכלו הקרוש והטורח צעולם העניין ורצה איך כל שרפי מעלה עומרים בזימם זכירה מזה בל למדריגת עגוה ככ"ל נמצא שהעגוה של הנדיק גמור הוא מחמת שרואה רוב בהירות הגדולה של מעלה וע"ר שארז"ל כמה זריקים דומין בשני השכינה כנר לפני האבוקה שמחמת בהירות הגדולה של האבוקה לא יכיר כלל הארת הנר וכמאל האדם העומד נגד השמש שמחמת הגדולה של השמש משייר פניו כן כאשר הוא מתמכך בבהירות הכורה ית' סודר הכל לשורשו וכשכח עצמותו ומהותו ותינו יורע כלל מעצמותו וזו הוה מרת העגוה המשוכב והמפוחר אשרי מי שזוכה לזה וז"ש שמורה אני ונאורה שלח תחמר שחמרותי ושפילתי הוה מחמת שכתמת אתי שכל ויורע אתי מיעוט ערכי באמת ומחמת זה באתי לעגוה זה אינו רק שאני נאורה מאד במצות ומעשים ואם תאמר מהיכן בא שמרות מרדיגת עגוה שלי לזה אמר אח"כ אל תרחושי שתי שחרחרת ששופתי השמש היינו מחמת הסתכלותי בדוב בהירות הכורה ית' עד שגמילת נשכח עצמותי ואיכותי והוה מרדיגת עגוה שלי וכו' (עיין פנים קרושת לוי פ' שכיניו בדרכי שיר השירים) :

(מ) אע"פ שהאדם צריך להיות עניו בכל דרכיו ובכל מעשיו וכו' מ"מ בעבורת ה' אסור להיות עניו ולומר מה מעשי חשובים לפני השי"ת כי זו הוה כפירה ח"ו רק אררבה במצות ה' צריך האדם לער כי מעשי חשובים בעיני הבורא ית' ויש לו חטונג להשי' ממעשיו שבושה בהם רזון ה' ומלחון ית' ועי"ז גם הוה עושה המצות ובשמהה שזה עיקר העבודה כירוע ושארז"ל בשיחא אהן דליט ב' בסות הוה ובשמתח' מאן דנית ביה וכו' שמינית שבשמינית כי עולם החטונג הוה מרה שמינית כדיו' היינו שהבורא ית' יש לו חטונג ושמהה כביכול מצות של בני ישראל והאדם צריך להאמין בזה עתה ולהתענג ולשמוח מאד בעשיית המצות ממנה שהקב"ה מקבל חטונג מקיום המצות שהוא מקיים שזה כבוד שמינית שבשמינית שיש בו חטונג מהחטונג של השי"ת שמחטונג ברמאות של בני ישראל שזה כבוד ישראל' מפרנסין לזכיהם שבשמים שמקבל חטונג ממגליהם הטובים וכו' (פ' עקב) : (מא) ע"י שאדם משים עצמו כשיריים ואינו תופס מקום להיות נחשב בעיניו לכלום עי"ז יוכל להיות כלי מוכשר לקבל השפעת ה' חמיר כי כלי ריקן יוכל לקבל וכו' (עיין פנים פ' ראה) . (מב) חרז"ל גשארית מלחיו כמי שמים עצמו כשיריים ושמעתי מהמביר ע"ה שהכוונה כחותן השיריים שארז"ל שנטל הקב"ה מלא חפניו אור וברא בו את העולם והשאר גשאר שיריים ודרי שיריים קודם לריכין למבין וכו' ע"ש שמבאר כי אין לומר הכוונה כפשוטו שיחזיק עצמו כשיריים ואין שום אורך בו צעולם כי בזה פוגם דכדור קונו פועל חסם שפעל יותר הכל בחכמה נפלאה ובוראי אין דבר לבטלה ח"ו ובפרט ישראל אשר עיקר הבריאה היחה בצבילם (ורז"ל אמרו הייב כל אדם לומר לא יברא העולם אלא בצבילי וכו') אלץ הכוונה הכי כל המדות מנויות גבוה ושאלה וקאלה הכל בא מבחי' החסלקות המדות שמתח הזמן שהוא מבחי' הבנין ולמטה לאפיקי מי שמים עצמו כשיריים ה"ל שהם מבחי' למעלה מסדרי הזמן כיון שלא באו כלל לכלל הבריאה עדיין ושם אין ויש שזה ממש ואין שום החסלקות וממילא לא יבא למרות המנונות החלויים בחמצנות החסלקות שררי הזמנים וכו' ועני זה אמרו שמים עצמו כשיריים (ויפסע מובן שצא ממילא לעגוה ג"כ כי כיון שהוה בבחי' הג"ל אין שייך בו שום החפירות נגד חבירו וכל כיוצא בזה כנ"ל) וז"ש זאת ובניך חמיי בנותר היינו כסוי' אותן השיריים הג"ל (אור המאיר הפטרת יורא) . (מג) ארז"ל חוי לו למי שהעולם מנעיס בו ולא אמר שהעולם טועין בו כי מה הוה חייב ברב זה שהעולם טועים בו ובכלר שהוא בעצמו לא יענה בעצמו רק כשיעולם טועין בו שניכניסין הפסוע צדקו וזו בודאי חוי לו ולנפשו כי ירע איכס בנפשיה והיה לו ולידע ולהכיר ערכו השפל ואל יכניס השעות בעצמו מכ"פ וכו' (פ' חקת) : (מח) מי שהוא בעל מעלה חסם חו בבור היינו שהעגלה ניכרת ומתגלה בזוכו ממילא מובן היותו גסם כי ההתגלות הוה גשמיות וקוה נכפר ומגושם ורחוק מיה' ולכן בעל מעלה צריך להחזיר המעלה אל המקום אשר לוקחה משם והוה א"ש ב"ה ע"י מרת העגוה או נחוסף עליו יותר ויותר בהחזיר הדבר אל שורשו כידוע (פרי הארץ פ' בלק ועיין גם בפי קרת) . (מח) מי האיש הספן חיים וכו' ית' ה' הוה חכמה להקטין עצמו לפני חבירו כי מאן דהוה זעיר הוה רב וכו' הנה הוה הוה הקטן החלוחיות מורה על חכמה המשפיע לכל המדות והחכמה חסוי' וכו' ויחזיק מאד במרת השלום ואהבת החבירים ולדבר עני חבירו יוראת שמים וזה פועל יצועת גדולת השלום מעלת הוה"ר וכו' גם כי אין שני בני אדם אפי' שני זריקים שיהי' דומין זה לזה והכל מחמת שנינו שרשיהם וכו"ל מישראל הגם שהוא עולם קטן כלול מכל העולמות אע"פ עיקר שרשו הוה מליצה אחד הגושר במרת חסת עקריית ואחריו יגדור כל המדות והשתלשלות הכלולים בו כי כל מרה כלולה מן הכל וכו' והנה כל ישראל מרבים זה בזה ומעורבים באופן זה שכי"א כלול מחבירו וכי"א יכול להעלות את חבירו כשהם